

Conjuntura econòmica de les Illes Balears

Novembre 2021

GOVERN
ILLES
BALEARS

Conjuntura econòmica de les Illes Balears *novembre 2021*

Direcció: Llorenç Pou Garcias
Director General de Model Econòmic i Ocupació

Coordinació: Miquel Quetglas Oliver

Realització:

Mª de Lluch Deyá Morell
Joan Matamalas González
Maria del Mar Ribas Mas
Miquel Quetglas Oliver
David Ramos Bestard

Maquetació:

Bernat Vidal Lara
Margarita Roig Servera

Direcció General de Model Econòmic i Ocupació
Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball
GOVERN DE LES ILLES BALEARS
Plaça de Son Castelló, 1
(Polígon de Son Castelló) 07009 - Palma
Illes Balears (Spain)
Tel.: +34.971.788.526
Fax.: +34.971.176.981
<http://dgeconomia.caib.es>
E-mail: informa@dgeconomia.caib.es

ISSN: 2254-481X

DL PM 1214-2002

Subscripció:

Per subscriure-vos de franc al nostre servei d'informació, vos convidam a enviar un missatge per correu electrònic a l'adreça:

informa@dgeconomia.caib.es

Vos notificarem la publicació del nostre *Butlletí de Conjuntura Econòmica* en versió digital tan aviat com estigui disponible, com també d'altres notícies d'interès.

índex

Cronologia	4
Resum Executiu	5
I. ENTORN	8
1 Internacional	8
2 Unió Europea	12
3 Espanya	14
II. ILLES BALEARS	16
1 Mallorca	18
2 Menorca	20
3 Pitiüses	22
III. OFERTA	25
1 Agropesquer	25
2 Indústria i energia	29
3 Construcció	32
4 Serveis	34
4.1. Comerç	36
4.2. Hostaleria	37
4.3 Transport i comunicacions	43
4.4 Mediació financera	47
4.5 Altres Serveis	49
5 Activitat empresarial	51
IV. DEMANDA	53
1 Preus de consum	53
2 Consum	55
2.1 Consum intern	55
2.2 Consum de no residents	57
3 Inversió	59
4 Sector exterior	61
V. MERCAT LABORAL	63
1 Dades laborals de l'EPA. Illes Balears, Espanya i UE-28	63
2 Ocupació i atur a les Illes Balears: dades administratives	65
3 Costs laborals	69
4 Accidents de Treball	71
Índex de taules i gràfics	72
Notes i abreviatures. Agraïments	74

Cronologia

Juliol 2021

- 9 Alemanya inclou a tota Espanya com a zona d'alt risc per COVID
- 10 Es publica al BOE la Llei 10/2021, de 9 de juliol, de treball a distància.
- 23 Se celebra la cerimònia d'inaguració dels Jocs Olímpics a Tokio.

Agost 2021

- 9 L'ONU publica un informe que demostra que les emissions de gasos d'efecte hivernacle de les activitats humanes són responsables d'un escalfament del planeta en 1,1 °C des del període 1850-1900 fins a l'actualitat.
- 10 L'Índex de Pressió Humana arriba al màxim anual d'1.821.009 persones a les Illes Balears
- 15 El president de l'Afganistan Ashraf Ghani fuig a l'estranger i els talibans prenen el palau presidencial de Kabul.
- 17 La Comissió Europea desemborsa els primers 9.000 milions d'euros dels fons NGEU a Espanya

Setembre 2021

- 1 S'intensifica la crisi de la immobiliària xinesa Evergrande
- 26 Se celebren eleccions federals a Alemanya
- Es publica al BOE la Llei 12/2021, de 28 de setembre, per la qual es modifica el text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors [...] per garantir els drets laborals de les persones dedicades al repartiment a l'àmbit de plataformes digitals.
- 29

Octubre 2021

- 3 El Consorci Internacional de Periodistes publica la seva recerca sobre els comptes als paradisos fiscals: Papers de Pandora.
- 7 El preu final mitjà diari de la demanda agregada supera els 290 €/MWh al Mercat de Producció d'Energia Elèctrica
- S'incia la Conferència de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (COP26) a Glasgow (Regne Unit).
- 31

Novembre 2021

- 12 S&P Global Ratings confirma la seva qualificació creditícia d'emissor a llarg termini 'BBB+' a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. La perspectiva segueix sent negativa.
- 13 Es publica en el BOIB la Llei 3/2021, de 10 de novembre, per impulsar i agilitzar la tramitació d'ajudes i altres actuacions en matèria d'habitatge
- 26 L'OMS classifica la variant òmicron (B.1.1.529) del SARS-CoV-2 com a variant preocupant

Resum Executiu

Taula 1. Perspectives de l'economia balear

	Anual					Trimestral						
	2016	2017	2018	2019	2020	2020 (p)				2021 (p)		
				(p)	(p)	I	II	III	IV	I	II	III
Zona euro	1,9	2,6	1,8	1,6	-6,4	-3,0	-14,5	-4,0	-4,4	-1,2	14,2	3,7
Espanya	3,0	3,0	2,3	2,1	-10,8	-4,3	-21,5	-8,7	-8,8	-4,2	17,5	2,7
Illes Balears	4,2	3,3	3,0	1,8	-20,6	-1,5	-35,3	-30,1	-15,5	-7,5	21,6	16,7
Mallorca	4,2	3,3	2,9	1,8	-20,0	-1,7	-34,5	-27,9	-15,8	-7,6	21,4	16,3
Menorca	3,5	3,2	2,0	1,5	-19,8	0,3	-33,3	-36,2	-9,7	-5,9	19,5	16,8
Pitiüses	4,4	3,8	3,6	2,1	-25,4	-1,2	-42,0	-40,5	-17,9	-8,2	24,8	20,1

Font: EUROSTAT i Direcció General d'Ocupació i Economia

p: provisional

Taxes de variació del PIB. Volum encadenat base 2010 (en %)

La recuperació **mundial** continua avançant, però ha perdut impuls i cada cop presenta més desequilibris. Als països amb ingressos més baixos i amb menors taxes de vacunació, la demanda encara s'ha de recuperar completament. La reobertura de certes activitats ha suposat un impuls, però la fortalesa d'aquest repunt s'està reduint a molts països a causa de la incertesa en el subministrament de béns, de l'augment dels costos dels inputs i dels efectes continuats de la pandèmia. A més, han sorgit fortes pressions inflacionistes i de llarga durada a totes les economies en una fase inusualment primerenca del cicle.

A mesura que les campanyes de vacunació van avançant i les restriccions s'aixequen, l'economia de la Unió **Europea** es recupera vigorosament. En el tercer trimestre, la producció i l'atur en el conjunt de la UE van tornar pràcticament als seus nivells previs a la crisi, tot i que el ritme de recuperació és desigual entre els països. Gràcies a la resposta a la crisi, forta i ben coordinada, el dany a l'economia de la UE sembla considerablement menor del que es temia a l'inici de la pandèmia de la COVID-19. La resposta de les llars a la millora de la situació epidemiològica i la gradual relaxació de les mesures de contenció impulsen el creixement del consum privat.

El PIB d'**Espanya** del tercer trimestre consolida la represa de l'activitat econòmica i romp la situació de recessió econòmica, però implica un alentiment en comparació amb la taxa interanual registrada en el segon trimestre. La contribució al creixement de la demanda nacional i la de la demanda externa és pràcticament paritària. El creixement del 2022 i el del 2023 estarà recolzat per la política fiscal i monetària i la demanda interna continuarà essent el principal motor del creixement. Les condicions de finançament favorables i els fons *Next Generation* de la UE impulsaran el consum privat i la inversió. La inflació general el 2022 es mantindrà alta, a causa de l'efecte de transferència dels increments dels costos del 2021, mentre que es preveu que la inflació subjacent es mantingui en nivells moderats.

Illes Balears manté el ritme de la recuperació econòmica en el tercer trimestre i registra la segona taxa més alta de la sèrie històrica, just després de la del trimestre immediatament anterior. Així el creixement balear conserva el dinamisme de períodes anteriors, contràriament a allò que s'ha esdevingut a les economies del seu entorn. De confirmar-se les previsions, l'economia balear hauria recuperat a final d'enguany més de la meitat del terreny perdut durant la pandèmia. Els indicadors parcials assenyalen el manteniment de l'intens impuls de reactivació a les Illes, així com l'important diferencial respecte del conjunt espanyol també durant l'hivern.

Mallorca presenta el creixement interanual més baix de totes les illes, però malgrat això és superior al que es registre a Espanya i a la Unió Europea. Aquesta illa tampoc alenteix el seu ritme de recuperació iniciat a principi d'any. En el 2021 la temporada turística registra forts increments interanuals, si bé l'arribada de viatgers i el nombre de pernотacions encara romanen força per davall dels registres del 2019. Pel costat de la demanda, la tendència es manté a l'alça per a la matriculació de vehicles i la facturació elèctrica i l'índex de confiança empresarial fa preveure una reactivació del consum.

Menorca és l'illa que menys ha frenat el dinamisme en el tercer trimestre en comparació amb les taxes del segon. Les dades del mercat laboral confirmen la recuperació econòmica, tant pel que fa a l'afiliació, sobretot a l'hoteleria, com per a la contractació. Quant a la temporada turística, puja amb força el nombre de turistes britànics i francès i s'ha reactivat a partir del mes de juny el trànsit de creuers. Pràcticament tots els indicadors de consum i inversió mostren increments de dues xifres, amb l'excepció de la matriculació de vehicles.

Les **Pitiüses**, que patiren amb més intensitat les conseqüències econòmiques de la pandèmia, són ara la regió amb una recuperació més vigorosa. En el tercer trimestre el valor afegit brut augmenta una cinquena

part respecte d'un any ençà. El mercat laboral de Formentera mostra una forta empena tant a Eivissa com a Formentera i augmenten els llocs de feina i el nombre de contractes. Quant als mercats turístics emissors, l'alemany i el britànic mostren els augments més significatius.

En el tercer trimestre del 2021 el sector **agropesquer** incrementa el VAB a un ritme de dues xifres, el qual se suma als augments del primer i segon trimestre de l'any. Així, aquest sector pràcticament recupera el nivell de producció de l'any 2019, després de la caiguda esdevinguda en el conjunt del 2020. La comercialització de fruites i hortalisses augmenta el mercat central de Mallorca, però la superfície i la producció dels principals cereals és inferior a la d'un any ençà. Les vendes a l'exterior de patates cauen en volum i en valor, però es recuperen amb força les de goma de garrofi i les de vins i licors. Quant a la pesca, també s'ha reduït el volum i el valor de la captura, si bé en el segon cas de forma més suau.

Les principals variables sectorials de la **indústria i energia** continuen exhibint una recuperació prou vigorosa. En termes de VAB, és el sector que presenta el creixement més intens. També milloren les expectatives de negoci de les empreses i, si bé l'afiliació registra increments més moderats que altres sectors, alguns indicadors com el de la producció, el volum de negoci, la demanda i la facturació elèctriques registren avanços destacats. Tot i que la majoria d'indicadors de la **construcció** dels darrers mesos continuen a l'alça, el VAB del sector és el que registra l'avanç més modest. Milloren les expectatives de negoci de les empreses i creix l'afiliació a la Seguretat Social, assolint els nivells previs a la crisi sanitària. Millora en general l'activitat vinculada a l'edificació residencial, tant pel que fa al nombre i pressupost dels projectes nous com pel que fa a les obres acabades. La tendència a l'alça de les certificacions de final d'obra sembla més estable. L'activitat immobiliària mostra signes de fort dinamisme. Finalment, la darrera dada referent a la licitació pública confirma la recuperació de la demanda de construcció de les administracions públiques, encara que la dada de les Illes queda lluny de l'increment registrat en el conjunt de l'Estat.

Els **serveis** superen la profunda ferida ocasionada per la pandèmia i això es reflecteix en la intensitat de la recuperació dels principals indicadors sectorials, començant per l'avanç del VAB del tercer trimestre. La normalització de l'activitat econòmica, en especial la més vinculada al turisme, explica el fort increment de les vendes i la facturació de les empreses i, molt especialment, el creixement de l'afiliació a la Seguretat Social, tant en les activitats esmentades com en les que són prestades majoritàriament pel sector públic. L'increment de la matriculació de turismes per a lloguer durant els mesos d'estiu, així com de la facturació elèctrica en el sector, acrediten la bona marxa d'aquestes branques.

Els darrers mesos el volum de negoci del **comerç** presenta un ritme de creixement prou vigorós, més moderat en el cas del comerç al detall. Aquest fet, paradoxalment, no queda corroborat en les expectatives del sector de cara al quart trimestre. En qualsevol cas, quant a l'ocupació, s'observa una evolució també favorable i l'afiliació a la Seguretat Social del mes d'octubre presenta creixements interanuals a totes les activitats del sector —més ostensibles en el comerç al detall i a l'engròs— i a totes les illes.

Quant als indicadors **turístics**, durant els nou primers mesos de l'any 2021, la despesa realitzada pels turistes augmenta sense arribar a recuperar el nivell previ a la pandèmia. Aquest increment és molt més accentuat en el turisme internacional. El nombre de visitants que pernoctaren a les Illes Balears durant els mesos de gener a setembre de 2021 augmenta, principalment a Mallorca. El mercat britànic és el que augmenta amb més força, seguit del francès, el suec, l'alemany i l'italià. L'estada mitjana augmenta a quasi totes les Illes, sobretot en els establiments hotelers, i s'escurça en els apartaments turístics de les Pitiüses i el turisme rural de Menorca. Els preus hotelers a les Illes Balears presenten descensos interanuals en els mesos de gener i abril. A partir del mes de juliol fins a octubre (coincidint amb els mesos de més ocupació), els preus hotelers presenten creixements interanuals.

El tràfic de passatgers per via aèria en els primers deu mesos del 2021 encara es troba per davall del nivell de l'any anterior, a causa de què principalment el mercat britànic encara no s'ha recuperat, i en menor mesura del mercat francès, alemany i nacional. Per illes, el nombre de passatgers puja a totes elles. Paral·lelament, el tràfic marítim de passatgers també augmenta de forma generalitzada, però principalment a Menorca. El trànsit de creuers s'ha tornat a reactivar a partir de juny d'enguany. Paral·lel a l'evolució de la demanda interna, el transport de mercaderies per via marítima augmenta a totes les illes, principalment a Formentera, mentre el transport aeri també puja (amb excepció de Menorca).

Segons la demografia d'**empreses** de la TGSS, el nombre d'empreses creix el tercer trimestre del 2021, per segon trimestre consecutiu. D'altra banda, les societats mercantils constituïdes fins el setembre superen amb escreix les constituïdes en el mateix període del 2020, tant pel que fa al nombre de societats com al capital subscrit. Tanmateix, les dissolucions també creixen respecte a l'acumulat de gener a setembre del 2020. Pel que fa als concursos de creditors, segons les dades del Col·legi de Registradors d'Espanya, s'han produït 35 el tercer trimestre del 2021.

La **inflació** continua marcant registres rècord tant a les Illes com a Espanya, avivada sobretot per l'elevat preu de l'electricitat i dels carburants. No obstant això, tot i que aquests són els factors més determinants en l'escalada de preus, també la majoria de grups de consum registren pujades significatives. La inflació subjacent repunta de forma ostensible, la qual cosa no impedeix que es continuï registrant els diferencials amb l'índex general més amplis de la sèrie disponible.

Quant als indicadors de **consum**, el retorn i la normalització graduals de l'activitat econòmica dels darrers mesos es reflecteix en la millora de la confiança dels consumidors i també en la visible recuperació de les vendes al detall i de la demanda de productes petrolífers i carburants d'automoció. Malgrat això, romanen algunes incerteses pel que fa a la matriculació de turismes ja que, de gener a octubre, el seu nombre s'ha reduït significativament a totes les illes. Augmenta progressivament la matriculació de turismes elèctrics si bé el seu pes respecte del total és encara baix.

Així com succeeix amb el consum, la **inversió** privada a les Illes Balears té la majoria d'indicadors amb una tendència a l'alça. Així, s'incrementen substancialment el nombre de societats mercantils creades, els centres de treball o l'import de noves hipoteques en comparació amb el 2020. Tant els depòsits com els crèdits de les institucions financeres pugen en termes interanuals. En canvi, retrocedeix la matriculació de vehicles de càrrega i la de vehicles per a lloguer.

Les **exportacions** de béns mantenen el dinamisme observat al llarg de l'any i evolucionen a l'alça. El tret més remarcable és la progressiva recuperació de les importacions en paral·lel a la normalització de l'activitat econòmica. Amb tot, el saldo comercial presenta encara un superàvit si bé la taxa de cobertura queda lleugerament per sota de la d'un any enrere. La inversió estrangera a les Illes Balears durant el primer semestre de l'any 2021 s'incrementa gairebé una quarta part respecte al mateix període de l'any 2020, però encara roman lluny de la inversió realitzada en els dos primers trimestres de l'any 2019. Els principals sectors de la inversió forana continuen sent els vinculats a l'activitat immobiliària i a la construcció.

El mercat **laboral** de les Illes Balears mostra el mes d'octubre un augment interanual per cinquè mes consecutiu. El nombre d'afiliats equivalents a jornada completa durant el tercer trimestre de l'any també mostra un notable increment. Pel que fa a l'atur, els aturats del mes d'octubre es redueixen més d'un terç respecte dels del 2020. La taxa d'atur administrativa se situa en el 9,4% de la població activa. En el segon trimestre del 2021 el cost salarial total de les Illes Balears experimenta un increment respecte de fa un any. Ara bé, l'índex de costos laborals corregit d'efectes estacionals i de calendari mostra un descens. L'increment salarial pactat fins al mes d'octubre de 2021 és del 2,9% a les Illes Balears, per sobre el del conjunt nacional. Finalment, puja l'índex d'incidència entre els mesos d'octubre del 2020 i el setembre del 2021 dels accidents que han tengut lloc durant la jornada de feina.

1 Internacional

Taula 2. Indicadors internacionals

		PIB		Taxa d'atur*		Inflació			
Estats Units	3r Trimestre	4,9	↗	octubre	4,6	↘	octubre	7,3	↗
Japó	3r Trimestre	1,3	→	octubre	2,7	→	octubre	0,1	→
Unió Europea	3r Trimestre	3,9	↗	octubre	6,7	→	octubre	4,4	↗
Regne Unit	3r Trimestre	6,6	↗	octubre	4,3	→	octubre	3,8	↗
Zona euro	3r Trimestre	3,7	↗	octubre	7,3	→	novembre	4,9	↗
Alemanya	3r Trimestre	2,6	↗	octubre	3,3	→	novembre	6,0	↗
França	3r Trimestre	3,3	↗	octubre	7,6	→	novembre	3,4	↗
Itàlia	3r Trimestre	3,9	↗	octubre	9,4	→	novembre	4,0	↗
Espanya	3r Trimestre	2,7	↗	octubre	14,5	→	novembre	5,6	↗

Font: Eurostat; Cabinet Office of Government of Japan (Statistics Japan); Statistics Bureau, Ministry of Internal Affairs and Communications (Statistics Japan), U.S. Department of Commerce, Bureau of Economic Analysis (bea) i Office for National Statistics (ONS).

Dades desestacionalitzades pel PIB i la taxa d'atur. Inflació: Indicador de Preus de Consum Harmonitzat.

*Les fletxes indiquen la variació amb la xifra del mateix període de l'any anterior.

La recuperació mundial continua avançant, però ha perdut impuls i com més va més presenta desequilibris. Diversos aspectes de l'economia global estan recuperant-se ràpidament, però d'altres corren el risc de quedar-se enrere. Així, als països amb ingressos més baixos i amb menors taxes de vacunació, i on la majoria d'empreses i empleats es troben en sectors intensius en contacte físic, és on la demanda encara s'ha de recuperar completament. La reobertura de certes activitats ha suposat un impuls, però la fortalesa d'aquest repunt s'està reduint a molts països a causa de les deficiències i la incertesa en el subministrament de béns, de l'augment dels costos dels inputs i dels efectes continuats de la pandèmia. A més, han sorgit fortes pressions inflacionistes i de llarga durada a totes les economies en una fase inusualment primerenca del cicle. Paral·lelament, emergeix certa escassetat de mà d'obra, tot i que l'ocupació i les hores treballades encara no s'han recuperat del tot. Els costos dels aliments i l'energia han augmentat significativament i han impactat amb més intensitat a les llars de baixos ingressos. Aquests factors fan que les perspectives siguin més incertes i plantegen reptes polítics considerables.

LA RECUPERACIÓ ECONÒMICA MUNDIAL CONTINUA, PERÒ AMB EL CREIXEMENT DEL PIB MODERANT-SE

A mesura que els patrons de demanda es normalitzen, la capacitat de producció s'expandeix i, de retruc, la força de treball s'incrementa. Així, les limitacions i l'escassetat de l'oferta haurien de disminuir gradualment dins l'any que ve. De conformitat amb les dades de l'OCDE, es preveu que la recuperació mundial continuï, però amb el creixement del PIB moderant-se amb el temps: del 5,6% en 2021 al 4,5% en 2022 i al 3,2% en 2023. Els esforços mundials de vacunació permetran la retirada gradual de les restriccions a les activitats transfrontereres. Aquest fet, juntament amb les polítiques macroeconòmiques de suport i en condicions financeres acomodaticies, hauria de millorar la demanda i compensar la desactivació de les mesures fiscals relacionades amb la pandèmia. No obstant això, es preveu que la recuperació es mantingui desigual. Per una part, la majoria

de les economies avançades tornaran a la seva trajectòria de producció anterior a la pandèmia en 2023, però amb un deute més gran i un potencial de creixement subjacent encara reduït. També es preveu que la inflació sigui superior a la que hi havia abans de la pandèmia en molts països, tot i que en general es manté en línia amb els objectius dels bancs centrals. És probable una recuperació total a la majoria d'economies emergents, però no sembla probable que la producció d'aquestes compleixi les expectatives prèvies a la pandèmia, que deixaran importants cicatrius d'ingressos a llarg termini de la crisi.

L'OCDE preveu que la inflació dels preus al consum assoleixi el seu màxim a final de 2021 i que després es moderi cap a nivells compatibles amb l'augment lent dels costos laborals i amb la disminució de la capacitat excedent arreu del món. En el conjunt de les economies de l'OCDE, es preveu que la inflació anual dels preus al consum serà aproximadament del 5% a finals de 2021 i que caurà al voltant del 3,5% a finals de 2022, per arribar fins al 3,0% en 2023. Quant a les taxes d'ocupació, preveu que augmentin gradualment fins a 2022-2023, encara que a un ritme diferent entre països, amb l'atur a tota l'OCDE que mantindrà una taxa lleugerament superior al 5%, per sota de la taxa anterior a la pandèmia.

Al voltant d'aquestes projeccions es mantenen riscos significatius. Poden continuar apareixent noves variants de la COVID-19 més transmissibles, especialment si la velocitat de desenvolupament de la vacuna o l'eficàcia d'aquesta disminueixen. Els resultats a la Xina també podrien decebre, si els problemes en el sector immobiliari i en el subministrament elèctric persisteixen o si s'hi intensifiquen. La inflació podria continuar sorprenent a l'alça a causa d'unes pressions d'oferta més persistents que no es preveu o d'un augment més fort i sostingut dels costos de l'energia. A més, un xoc als preus dels mercats financers podria exposar les vulnerabilitats que persisteixen per l'elevat deute i les valoracions dels actius tibades. D'altra banda, un desenvolupament més ràpid de les vacunes o una relaxació més substancial dels estalvis familiars i de les reserves d'efectiu de les empreses augmentarien la despesa i la capacitat productiva i accelerarien el ritme de la recuperació.

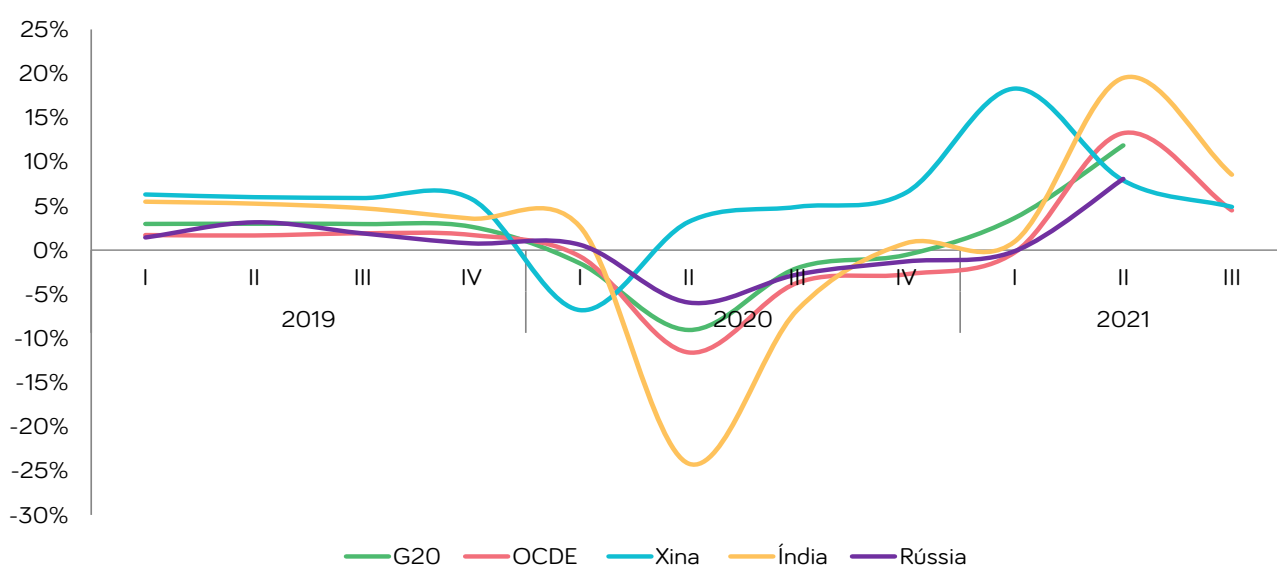
Taula 3. Previsions internacionals per al 2022

	PIB*	Taxa d'atur	Inflació
Estats Units	3,7	3,8	4,8
Japó	3,4	2,6	0,8
Unió Europea (zona euro)	4,3	7,2	2,7
Alemanya	4,1	3,2	2,8
França	4,2	7,6	2,3
Itàlia	4,6	8,9	2,2
Regne Unit	4,7	4,3	4,4
Espanya	5,5	14,2	3,2

Font: OECD Economic Outlook, Volume 2021 Issue 2 (Desembre 2021)

* PIB Real

Gràfic 1. Variació interanual del Producte Interior Brut

Font: OCDE

Els Estats Units d'Amèrica

De conformitat amb les previsions de l'OCDE, el PIB real nord-americà creix un 5,6% en 2021, abans d'augmentar un 3,7% i un 2,4% en 2022 i en 2023, respectivament. Les interrupcions del subministrament de béns es redueixen gradualment i faciliten la restitució dels inventaris empresarials i un creixement més fort del consum a curt termini. Amb la recuperació continuada del mercat de treball, el creixement del salari nominal augmentarà encara més. Tot i que es preveu que la inflació dels preus es moderi en alguns sectors a mesura que disminueixin les interrupcions de l'oferta, els salaris més alts, juntament amb l'encariment dels lloguers d'habitatges, provocaran un creixement global dels preus al consumidor, que acabaran més alts que abans de la pandèmia.

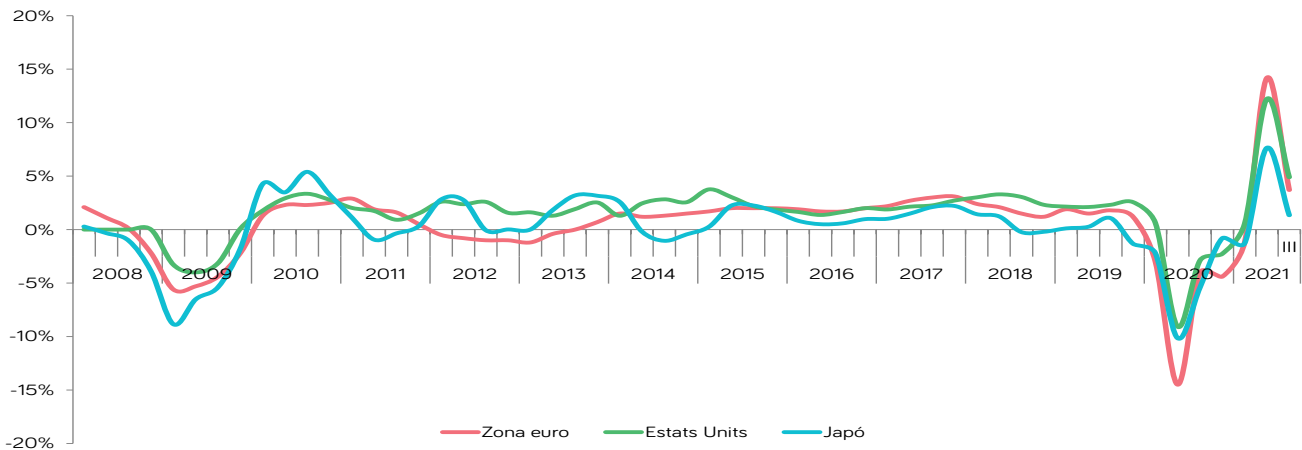
La política monetària continua essent molt acomodaticia, però la reducció que s'ha anunciat de les compres de bons públics és adequada a mesura que la recuperació s'arrela més fermament. Les pressions sostingudes dels preus provocaran un augment gradual de la taxa dels fons federals a partir de mitjan 2022. La retirada contínua del suport fiscal està tenint ara un impacte esmorteïdor en el creixement econòmic. No obstant això, l'excés d'estalvi acumulat continuarà apuntalant el consum de les llars i la inversió empresarial durant els propers trimestres. A l'hora de traçar un camí per assolir les emissions netes zero l'any 2050, seran importants més inversions en infraestructures netes i resilients, així com una millora dels preus de les externalitats ambientals.

La Xina

El creixement econòmic xinès arribarà al 8,1% enguany, a mesura que l'economia recuperi la normalitat, però es desaccelerarà fins al 5,1% en 2022 i en 2023. La ràpida recuperació, impulsada per les fortes exportacions arran de la reobertura de les economies estrangeres i la forta inversió, s'ha estancat en la segona meitat de l'any. La morositat d'una gran empresa immobiliària xinesa està sacsejant els mercats financers i la confiança en el sector, i debilita així la inversió immobiliària, un important motor de creixement. Les perspectives d'inversió en la indústria manufacturera també han empitjorat a causa dels talls d'electricitat temporals en un gran nombre de províncies. El creixement del consum és estable, però els efectes adversos de la manca de confiança, juntament amb una protecció social inadequada, encara el frenen. La inflació dels preus al consumidor és baixa, perquè només hi ha una transmissió limitada de l'augment dels preus a les indústries.

La política monetària es mantindrà prudent i assegurarà una liquiditat suficient, però s'abstindrà d'una flexibilització significativa. La política fiscal es consolidarà encara més per assolir els objectius de la regla fiscal. El repunt de les activitats econòmiques i l'eliminació progressiva de les mesures d'exempció i reducció d'imposts relacionades amb la COVID-19 ha donat lloc a uns ingressos dinàmics. Reprimir les pràctiques anticompetitives pot provocar interrupcions en la prestació del servei a curt termini, però comportarà una major eficiència a futur. La confiança

Gràfic 2. Evolució del PIB dels EUA, el Japó i la zona euro (variació interanual ajustada d'estacionalitat)

Font: Eurostat, US Bureau of Economic Analysis (BEA) Department of Commerce i Cabinet Office of Government of Japan

es veuria millorada amb una implementació més sistemàtica de les regulacions antimonopoli. Per exemple, les autoritats haurien de complir el seu compromís de no rescatar les empreses privades en fallida per afinar els preus del risc. L'escassetat d'electricitat i els talls energètics s'han d'utilitzar per accelerar la transició cap a les renovables, així com per l'adopció de tecnologies més netes.

El Japó

La reintroducció i ampliació del quart estat d'excepció al juliol va frenar la recuperació econòmica al país nipó. Els avenços significatius en la vacunació i la caiguda de les taxes d'infecció estan donant suport ara a la represa d'un creixement més fort del consum i a l'augment de la inversió, a mesura que es resolen les interrupcions de la cadena de subministrament. Un nou paquet de política econòmica impulsarà encara més l'activitat. Com a resultat, l'OCDE preveu que l'economia creixi un 1,8% en 2021, un 3,4% en 2022 i un 1,1% en 2023.

Amb la recuperació encara amb marge de millora, el suport polític segueix essent important, especialment per a les llars i les empreses més afectades. El suport fiscal també pot incrementar el benestar i les perspectives a llarg termini, com ara reforçant el sistema mèdic i invertint en recursos humans, tecnologia i infraestructures. En aquesta línia, el nou paquet econòmic estimularà l'economia del Japó a curt termini i donarà suport al creixement a llarg termini. Un cop assegurada la recuperació, el govern hauria de reprendre els esforços de consolidació fiscal per garantir la sostenibilitat del sistema.

Petroli i divises

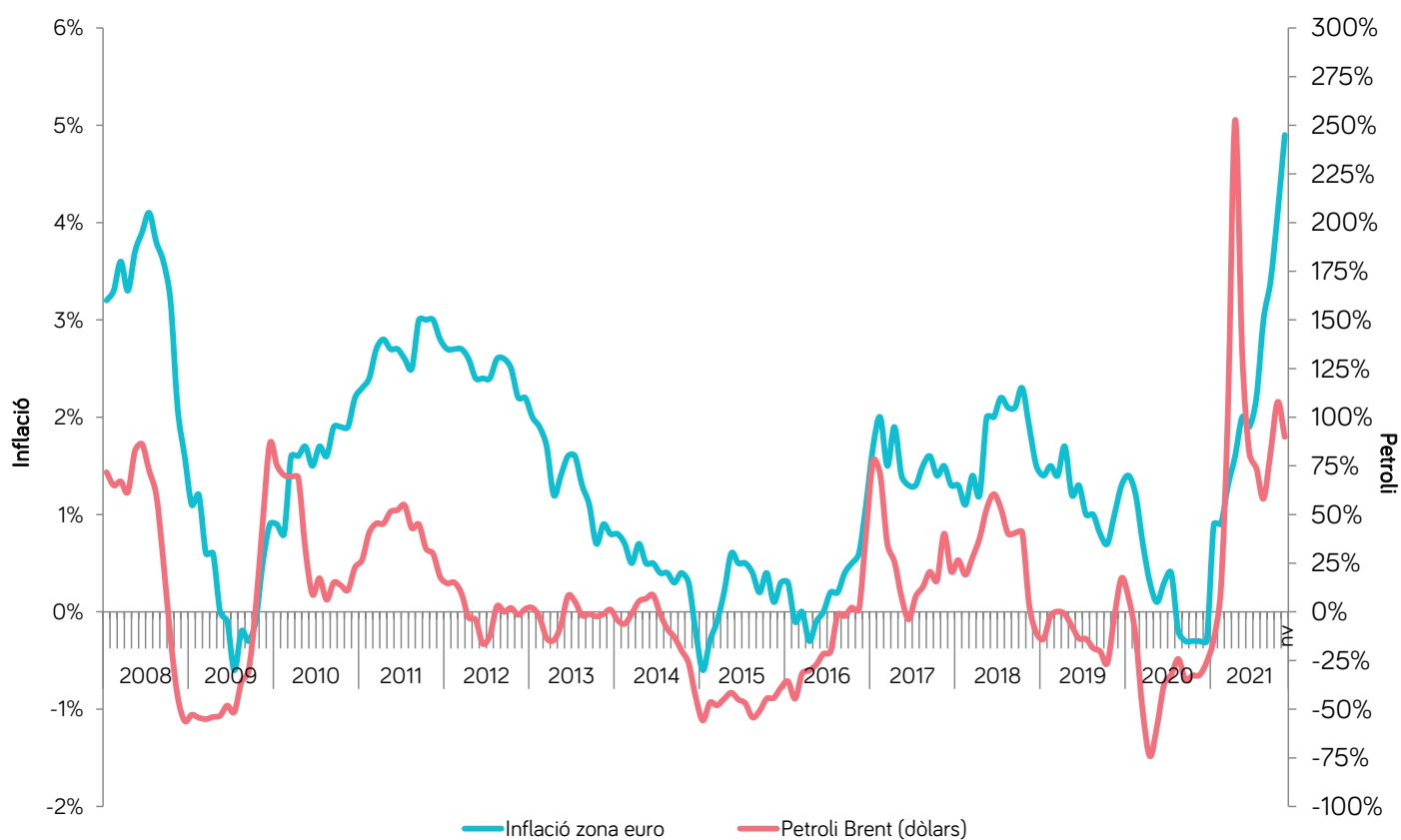
En els darrers mesos s'ha produït un ràpid augment dels preus a l'engròs, sobretot del gas natural i l'electricitat, però també del petroli i, més recentment, del carbó. Tot i que s'espera que els augments siguin de curta durada, es preveu que tinguin impacte a les llars i a les empreses. L'augment dels preus de l'energia ja s'està traduint en augments substancials dels preus minoristes de l'energia per als productors i consumidors, encara que a diferents graus i ritmes entre els països.

En el darrer trimestre de 2021 el preu del barril Brent, el de referència a Europa, supera els 80 dòlars per barril, fet que no succeïa d'ençà de 2018. Aquest preu representa pràcticament doblar el preu respecte dels mateixos mesos de 2020 i és superior en un 40% en comparació amb 2019. El gràfic adjunt mostra l'impacte que tingué el confinament generalitzat a l'abril de 2020, quan el preu del petroli caigué fins als 18,38 €/barril, així com la sobtada recuperació posterior i el manteniment de la senda alcista.

EL PREU DEL PETROLI BRENT SUPERA ELS 80 \$/BARRIL, EL MÉS ALT D'ENÇÀ 2018

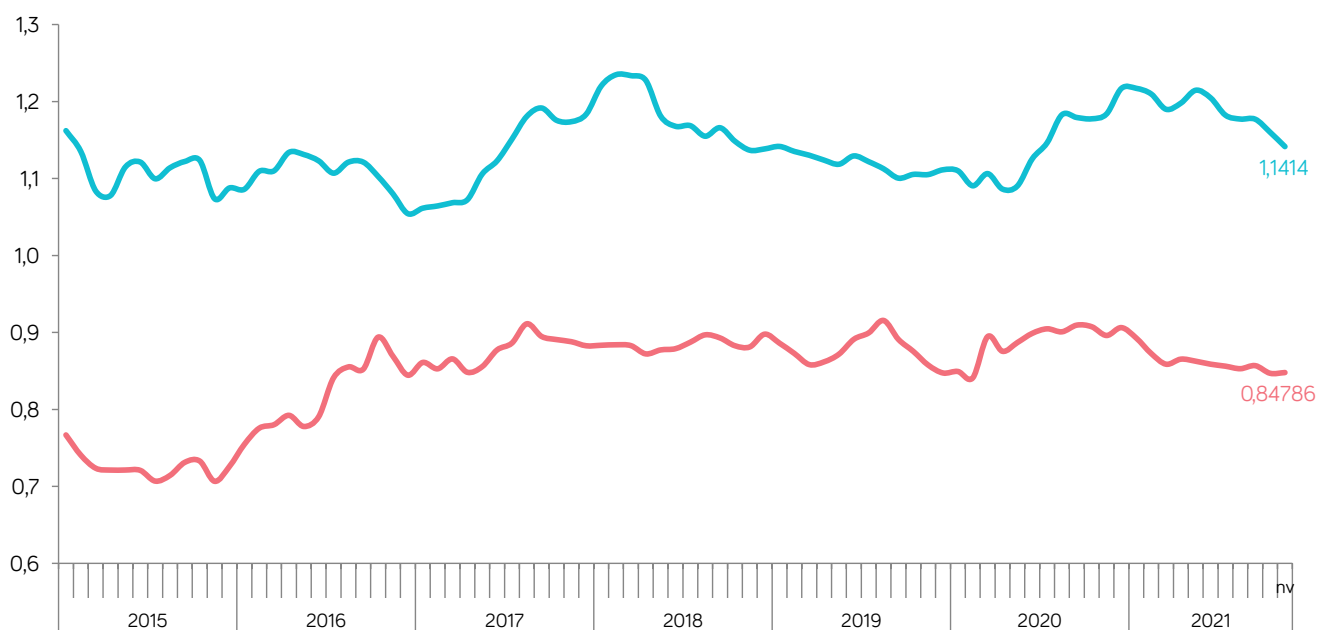
D'ençà mitjan 2020, just després de l'esclat de la pandèmia de la COVID-19, el dòlar nord-americà va anar perdent valor respecte de l'euro. Ara bé, en el segon semestre de 2021 ha recuperat part del terreny perdut i al novembre d'enguany el tipus de canvi se situa al mateix nivell que al gener de 2019 (1,14 \$/€). Quant a la lliura esterlina, tocà fons respecte de l'euro a final de 2020 i al llarg de 2021 s'ha anat revalorant. Així, el tipus de canvi del mes de novembre queda en les 0,848 £/€ (un -5,4% interanual).

Gràfic 3. Variació interanual del preu barril Brent i inflació a la zona euro

Font: EIA, Eurostat

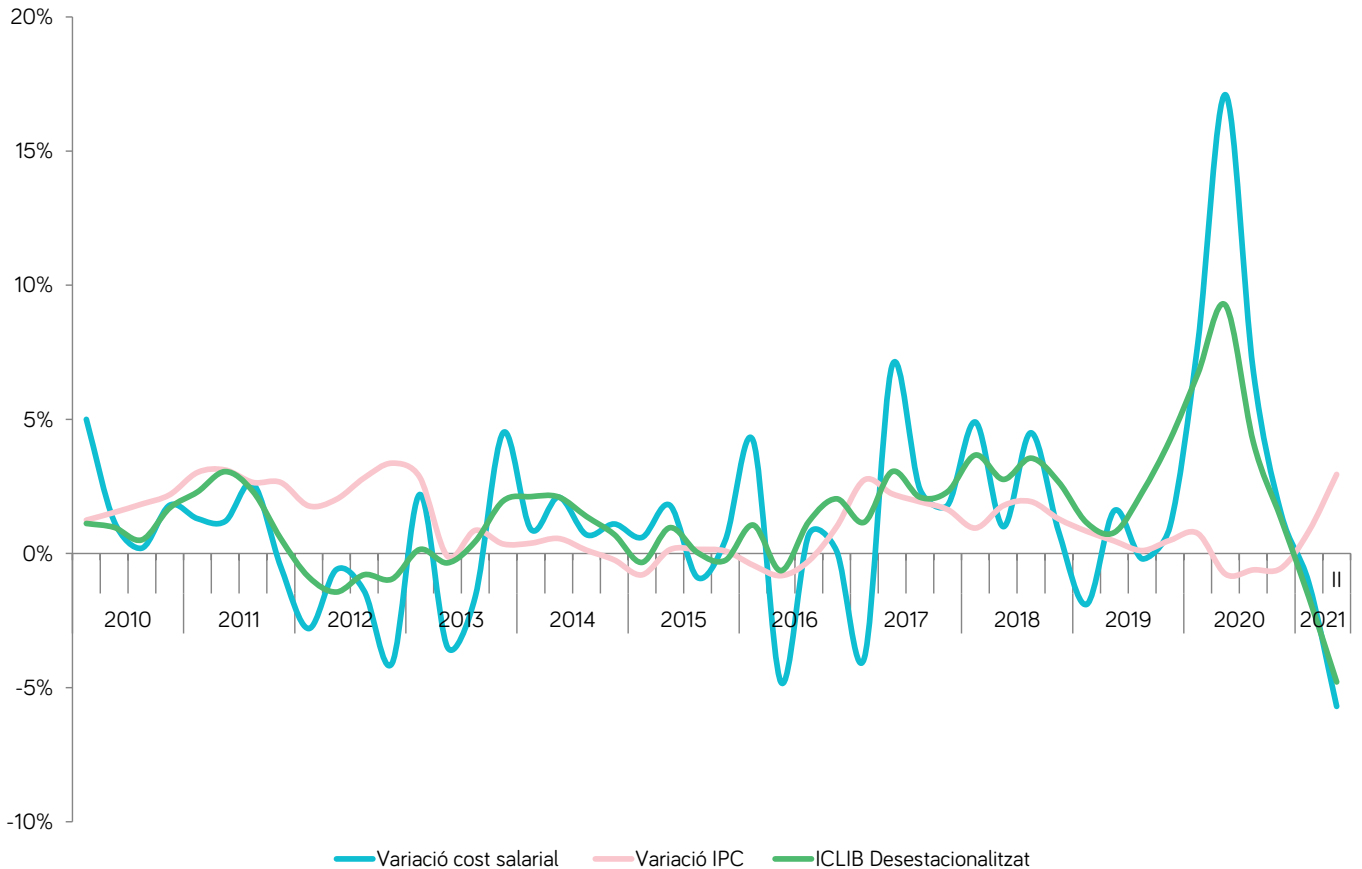
Gràfic 4. Evolució del tipus de canvi de l'euro

Font: BCE

2 Unió Europea

Gràfic 5. Evolució del PIB de països europeus (variació interanual ajustada d'estacionalitat)

Font: Eurostat i ONS (Office for National Statistics)

A mesura que les campanyes de vacunació van avançant i les restriccions s'aixequen, l'economia de la Unió Europea (UE) es recupera vigorosament. Les condicions del mercat de treball milloren notablement en el segon trimestre, amb la creació d'uns 1,5 milions de llocs de treball i un repunt ràpid de les hores treballades, atès que molts treballadors van abandonar els programes de retenció laboral. En el tercer trimestre, la producció i l'atur en el conjunt de la UE van tornar pràcticament als seus nivells previs a la crisi, tot i que el ritme de recuperació és desigual entre els països. Gràcies a la resposta a la crisi, forta i ben coordinada, el dany a l'economia de la UE sembla considerablement menor del que es temia a l'inici de la pandèmia de la COVID-19. Així, l'economia de la UE s'està recuperant de la recessió pandèmica més ràpidament que no s'esperava. La resposta de les llars a la millora de la situació epidemiològica i la gradual relaxació de les mesures de contenció van impulsar el creixement del consum privat de la UE. Amb tots els components de la demanda interna contribuint positivament, el repunt del PIB del tercer trimestre arriba al 4,1% interanual (3,7% a la zona de l'euro) i a un 2,1% en termes intertrimestrals.

EL PIB DE LA UE APUJA UN 4,1% INTERANUAL EN EL TERCER TRIMESTRE DE 2021

La reactivació de la demanda en la UE i en la majoria de les economies avançades ha estat tan forta que l'oferta està lluitant per satisfer-la. Els bloquejos logístics, les cadenes de subministrament tenses i l'escassetat

de matèries primeres i *inputs* intermedis, com per exemple els microxips, pesen en els terminis de producció. L'augment dels preus de l'energia, sobretot del gas natural i de l'electricitat, també està limitant el creixement i alimentant les pressions inflacionistes. L'escassetat de mà d'obra està emergint, almenys en alguns sectors, com un altre factor important que limita la producció.

Aquests impediments de creixement i les elevades pressions dels preus actuals estan vinculats en gran mesura a l'ajust postpandèmic i es pot esperar que siguin majoritàriament transitoris. Així doncs, es preveu que l'economia de la UE continuï expandint-se i que la inflació disminueixi gradualment. A mesura que les forces propulsores de la reobertura s'esvaeixen, el creixement es recolzarà en una millora del mercat laboral, unes condicions de finançament favorables i el ple desplegament dels fons de recuperació i resiliència. Com a resultat, el PIB real de la UE a principi de 2023 convergirà cap al camí de creixement constant que l'economia europea havia de seguir abans de la pandèmia.

Alemanya

De conformitat amb el darrer informe de l'OCDE, l'economia alemanya creixerà un 2,9% en 2021, un 4,1% en 2022 i un 2,4% en 2023. La recuperació es veu obstaculitzada per l'escassetat d'*inputs* de fabricació,

tot i que un gran estoc de comandes no satisfetes indica un fort potencial de creixement, quan les limitacions d'oferta es redueixin. El consum privat s'accelerarà en 2022 a mesura que millori la confiança. La sòlida inversió es recolzarà en els baixos tipus d'interès i és probable que la inflació es redueixi en 2022, però es mantingui elevada. L'augment dels casos de COVID-19 i l'escassetat persistent de subministrament a les indústries crítiques podrien frenar la recuperació.

Sense pressa, la política fiscal es tornarà menys favorable, tot i que la inversió pública augmentarà i podria tenir un paper més destacat si se superen les limitacions de subministrament. Millorar les polítiques actives del mercat de treball, en particular la formació, facilitaria les transicions a llocs de treball molt demandats.

LA RECUPERACIÓ ES VEU OBSTACULITZADA PER LES LIMITACIONS PERSISTENTS DE SUBMINISTRAMENT

La pandèmia continua pesant sobre l'activitat econòmica, amb un augment dels casos des de mitjans d'octubre, especialment als llocs on el procés de vacunació està endarrerit. Al novembre, aproximadament el 67% de la població estava totalment vacunada, però la taxa de vacunació s'ha desaccelerat i Alemanya queda per davant de molts dels seus veïnats europeus. En el tercer trimestre de 2021, el PIB va augmentar un 2,6% respecte al mateix trimestre de l'any anterior, a causa de l'augment del consum de les llars. Les limitacions de l'oferta estan fent que la producció quedi considerablement endarrerida respecte de la forta demanda. Tot i que les comandes d'exportació en la indústria manufacturera van assolir nivells rècord, la producció industrial va caure, a causa de la manca de matèries primeres i productes intermedis. L'escassetat de semiconductors està afectant especialment la producció d'automòbils. En conseqüència, l'índex de clima empresarial IFO ha caigut durant cinc mesos consecutius, amb les empreses menys satisfetes amb el seu negoci actual, més escèptiques sobre els propers mesos i que, de mitjana, esperen que la resolució de les limitacions de subministrament vingui el tercer trimestre de 2022. Tot i així, en el sector dels serveis, les expectatives milloren.

França

L'OCDE preveu que el PIB recuperi un 6,8% en 2021 i que es moderi fins al 4,2% en 2022, i el 2,1% en 2023. La demanda interna impulsarà la recuperació. La millora dels resultats del mercat laboral impulsarà el consum privat, mentre que els plans de recuperació i inversió donaran suport a la inversió. Les exportacions es posaran al dia a mesura que millorin les perspectives dels sectors aeronàutic i turístic. La inflació general ha assolit un nivell elevat, però la congelació temporal dels preus regulats de l'energia reduirà l'impacte a curt termini de l'augment dels preus del petroli, mentre que la persistència del mercat laboral hauria de limitar temporalment les pressions per augmentar els salaris.

El suport fiscal a França s'ha tornat més específic i s'hauria de reduir encara més a mesura que la recuperació ho permeti. Una implementació ràpida i eficient dels ambiciosos plans de recuperació i inversió donaria suport a un creixement més sostenible, sobretot mitjançant inversions ecològiques. Perfeccionar els programes de millora i requalificació dels treballadors i donar suport a la difusió de les competències digitals entre les petites empreses són clau per a una recuperació inclusiva i un creixement a llarg termini. Una reforma del marc fiscal hauria de garantir la sostenibilitat fiscal i una millora de l'eficiència de la despesa.

Gràcies a l'acceleració de la campanya de vacunació i a la caiguda dels casos de COVID-19, les autoritats van alleugerir les restriccions sanitàries durant l'estiu, permetent un fort repunt de l'activitat. El nivell de demanda interna va augmentar un 3,8% respecte al tercer trimestre de 2021 i els indicadors de confiança de novembre apunten a una recuperació sostinguda. Malgrat les grans pèrdues d'activitat en alguns sectors (indústria de l'automoció, turisme i serveis de transport), les noves contractacions es van recuperar ràpidament. Com a resultat, l'ocupació i la població activa superen ara els seus nivells previs a la crisi.

Itàlia

Es preveu que el fort repunt del PIB italià en 2021 per la COVID-19 es redueixi progressivament en 2022 i en 2023, amb un creixement del 4,6% i del 2,6%, respectivament. L'OCDE apunta que la recuperació es beneficiarà del suport de la política fiscal, inclosa la inversió finançada amb fons de la UE Next Generation, i de la normalització progressiva de l'activitat dels serveis. Un augment gradual de l'ocupació hauria de donar suport al creixement constant del consum. S'espera que l'augment recent de la inflació general es moderi, però que la inflació subjacent augmenti a mesura que disminueixi el diferencial de producció respecte del potencial i augmenti el poder adquisitiu.

La política fiscal continuarà essent favorable els propers dos anys. Les transferències a les llars per als xocs dels preus de l'energia i la reforma prevista dels impostos i les xarxes de la seguretat social seran importants per mantenir la recuperació. El suport a les empreses s'hauria d'orientar únicament a les més viables. Cal un creixement més elevat a mitjà termini per reduir el deute públic. La implementació de reformes estructurals per digitalitzar i racionalitzar els sistemes de justícia civil, augmentar la competència, especialment en els serveis, i augmentar l'eficàcia de l'Administració pública segueixen essent crucials, juntament amb la reforma fiscal.

Regne Unit

L'economia britànica s'està recuperant i l'OCDE espera que assoleixin els nivells previs a la crisi a principi de 2022. La producció augmentarà un 6,9% en 2021, amb un creixement moderat del 4,7% en 2022 i de 2,1% en 2023. El consum serà el principal motor del creixement al llarg dels propers dos anys. La inversió empresarial millora, però continua frenada per la incertesa. L'augment dels costos fronterers després de la sortida del mercat únic de la UE està afectant les importacions i les exportacions. No obstant això, l'atur seguirà baixant. La inflació al Regne Unit seguirà augmentant a causa de l'encariment dels preus de l'energia i les matèries primeres i l'escassetat de subministraments. S'espera que assoleixi un màxim del 4,9% el primer semestre de 2022 i després caigui cap a l'objectiu del 2% a final de 2023.

La política monetària s'hauria d'endurir gradualment perquè la inflació torni a l'objectiu previst a mitjà termini, atès que les pressions dels preus mostren signes persistents. La política fiscal hauria de continuar donant suport a l'economia i orientar-se més a ajudar a la reestructuració econòmica. Potenciar els programes de formació i assessorament professional pot facilitar la reassignació econòmica i facilitar les transicions laborals. Atesos els efectes de l'eliminació progressiva de les mesures de suport fiscal sobre les empreses i les llars, aquesta eliminació progressiva s'ha de realitzar amb cura, en el context de l'augment d'imposts previst, per evitar descarrilar la recuperació.

Taula 4. Producte interior brut a preus de mercat i els seus components (Taxes de variació interanual).

	2019	2020	2020				2021		
			T I	TII	TIII	TIV	T I	TII	TIII
Despesa en consum final	1,2	-8,2	-3,2	-17,4	-5,8	-6,4	-3,5	17,0	1,6
Formació bruta de capital	3,2	-11,4	-4,8	-23,6	-9,4	-7,9	-1,6	18,9	1,3
Variació d'existències i adquisicions menys cessions d'objectes valuosos (*)	-0,2	-0,5	-0,4	-0,5	-0,5	-0,5	0,2	0,1	0,3
DEMANDA NACIONAL (*)	1,6	-8,6	-3,5	-18,2	-6,4	-6,5	-3,0	17,3	1,5
Exportacions de béns i serveis	2,5	-20,1	-7,1	-38,3	-19,7	-15,3	-7,3	38,9	13,7
Importacions de béns i serveis	1,2	-15,2	-5,1	-31,6	-14,5	-9,5	-3,9	38,4	10,2
PRODUCTE INTERIOR BRUT a preus de mercat	2,1	-10,8	-4,3	-21,5	-8,7	-8,8	-4,2	17,5	2,7
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	-2,5	4,3	0,2	6,7	3,1	7,3	-2,5	-6,7	-10,0
Indústria	1,4	-10,1	-5,6	-24,8	-5,8	-4,4	0,0	23,7	0,4
- Indústria manufacturera	0,7	-12,1	-7,0	-29,2	-6,9	-5,3	-0,6	29,2	1,2
Construcció	5,3	-11,3	-2,9	-25,1	-7,4	-9,6	-10,7	11,7	-8,2
Serveis	2,3	-11,5	-4,1	-21,8	-9,8	-10,3	-5,0	17,6	4,8
PRODUCTE INTERIOR BRUT a preus de mercat	2,1	-10,8	-4,3	-21,5	-8,7	-8,8	-4,2	17,5	2,7

(*) Aportació al creixement del PIB a preus de mercat

Font: INE. Contabilitat Nacional Trimestral de Espanya. Base 2015

Nota: Dades corregides a efectes estacionals i de calendari. Volum encadenat referència 2015

El Producte Interior Brut d'Espanya del tercer trimestre del 2021 és un 2,7% superior al del mateix trimestre del 2020 en termes reals. Tot i tractar-se d'una xifra elevada, implica un alentiment en comparació amb el 17,5% interanual registrat en el segon trimestre. La contribució al creixement de la demanda nacional (1,5 p.p.) i la de la demanda externa (1,2 p.p.) és pràcticament paritària. Si es compara l'índex de volum del PIB amb el del segon trimestre, es dona un increment del 2,0%, el qual, considerat conjuntament amb el creixement intertrimestral immediatament anterior (1,1%), romp la situació de recessió econòmica.

EL PIB ESPANYOL DEL TERCER TRIMESTRE DEL 2021 APUJA UN 2,7% INTERANUALMENT

L'OCDE preveu que el PIB espanyol creixi un 5,5% el 2022 i un 3,8% el 2023, recolzat per la política fiscal i monetària. La demanda interna serà el principal motor del creixement, ja que l'augment de la confiança, la millora de les condicions del mercat laboral, les condicions de finançament favorables i els fons *Next Generation* de la UE impulsaran el consum privat i la inversió. La inflació general el 2022 es mantindrà alta, a causa de l'efecte de transferència dels increments dels costos del 2021, mentre que es preveu que la inflació subjacent es mantingui en nivells moderats. Les previsions de creixement del Banc d'Espanya són més optimistes de cara al 2022 (5,9 %), però més moderades pel 2023 (2,0%).

Gràcies a una ràpida administració de la vacuna (80% de la població total totalment vacunada a mitjans de novembre) i a la caiguda dels casos, les autoritats regionals han pogut suavitzar encara més les restriccions, permetent la reobertura del sector serveis. En conseqüència, la recuperació es generalitza, amb una forta millora de l'activitat de serveis i dels indicadors de confiança. L'activitat manufacturera continua sent forta i la proporció d'empreses que s'enfronten a colls de botella a causa de l'escassetat de determinats *inputs* i matèries primeres és d'un 22%, inferior a la mitjana de la UE (48%), segons una enquesta d'octubre. Les dades de despesa amb targetes de crèdit a l'octubre apunten a un repunt de les despeses en activitats relacionades amb el turisme, fins i tot per als estrangers.

De conformitat amb les xifres de la Contabilitat nacional trimestral d'Espanya, la despesa en consum final del tercer trimestre del 2021 s'eleva un 1,6%. Aquest increment es dona gràcies tant a la despesa realitzada per les llars (1,1%), com per les institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars (2,5%), com per la despesa realitzada per les administracions públiques (2,9% interanual). Respecte de la inversió, la formació bruta de capital també augmenta, un 1,3% respecte d'un any enrere, la qual cosa implica un alentiment en el ritme expansiu. Dintre de la inversió en actius fixos materials, continua el descens en els habitatges

Taula 5. Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola (Escenari 2)

Variació Interanual (%)	2022	2023
PIB	5,9	2,0
Consum privat	4,3	1,3
Consum públic	0,2	0,9
Formació bruta del capital fix	10,5	3,0
Demanda nacional (contribució al creixement del PIB)	4,7	1,6
Exportació de béns i serveis	11,1	4,5
Importació de béns i serveis	7,5	3,3
Demanda exterior (contribució al creixement del PIB)	1,2	0,4
Inflació	1,7	1,3
Taxa d'atur (dades fi de període)	14,3	13,3

Font: Butlletí Econòmic del Banc d'Espanya (3/2021)

i altres construccions (-6,2%), mentre que la maquinària (6,5%) i els recursos biològics cultivats (10,5%) compensen aquesta caiguda. Les exportacions de béns i serveis recuperen dinamisme i augmenten un 13,7%, mentre les importacions també enregistren taxes positives i experimenten un creixement del 10,2% en el tercer trimestre del 2021.

Des del punt de vista de l'oferta, la recuperació dels sectors continua desigual. Per una banda, la branca de l'agricultura, la ramaderia la silvicultura i la pesca manté les taxes interanuals més negatives al tercer trimestre del 2021 (-10,0%), juntament amb el sector de la construcció (-8,2%). En canvi, la indústria (0,4%) i els serveis (4,8%) aixequen el VAB espanyol fins al terreny positiu. Dintre del sector dels serveis, destaca el repunt de les activitats més relacionades amb el turisme, com la branca del comerç, hoteleria i transport (10,6%) i les activitats artístiques i recreatives (8,8%). Únicament les activitats immobiliàries presenten una

variació negativa (-1,1%). La indústria manufacturera, que en el segon trimestre presentà un creixement destacat (29,2%), en el tercer és més moderat (1,2%).

La conjuntura del mercat laboral espanyol es veurà amb més detall a l'apartat dedicat a l'ocupació d'aquest butlletí. En termes generals, l'ocupació s'incrementa un 4,5% interanual en el tercer trimestre del 2021, xifra que implica tornar a superar es 20 milions de treballadors ocupats. Atès que els treballadors protegits amb la figura dels ERTOS es consideren població ocupada, cal avaluar també el nombre d'hores treballades, les quals creixen un 5,1% el tercer trimestre respecte al mateix període del 2020. Si es compara amb el tercer trimestre del 2019, abans de la pandèmia, el nombre d'hores treballades baixa un -2,5%. La variació del cost laboral se situa en el segon trimestre del 2021 en un 13,2% i el nivell arriba als 2.766,40 €.

II. ILLES BALEARS

Taula 6. Evolució de l'economia balear

	Anual					Trimestral						
	2016	2017	2018	2019	2020	2020 (p)				2021 (p)		
					(p)	I	II	III	IV	I	II	III
Illes Balears	4,2	3,3	3,0	1,8	-20,6	-1,5	-35,3	-30,1	-15,5	-7,5	21,6	16,7
Sector agropesquer	14,0	-4,3	-7,9	-3,2	-3,8	0,2	-23,6	-13,1	21,3	17	15,9	13,9
Indústria	5,3	-0,9	-1,7	-1,2	-18,5	-1,2	-36,4	-28,6	-7,6	4,3	27,6	26,8
Construcció	7,0	2,6	0,8	5,9	-6,0	-1,9	-10,5	-5,2	-6,3	-3,7	8,4	4,9
Serveis	3,8	3,7	3,6	1,8	-22,3	-1,5	-37,8	-32,8	-17,3	-9,2	22,4	17,0

Font: Direcció General de Model Econòmic i Ocupació

p: provisional

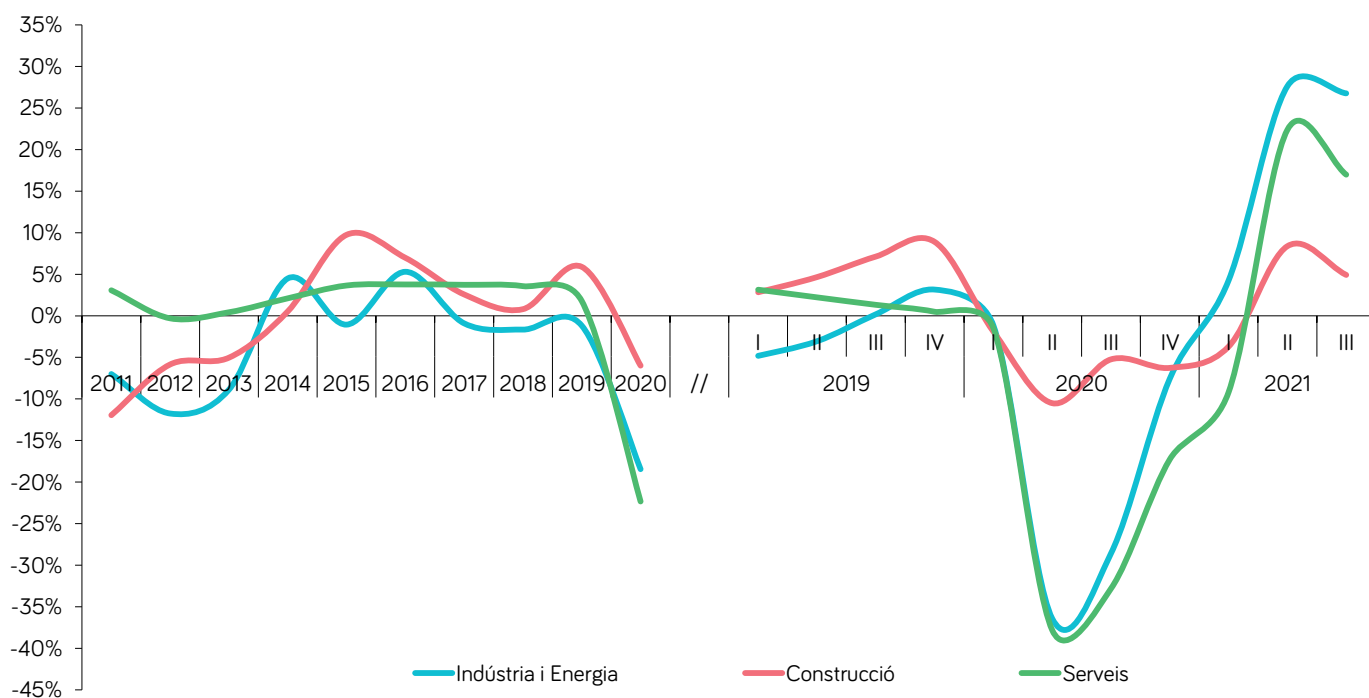
Taxes de variació del VAB a preus constants (en %)

En aquest butlletí es presenten les dades del creixement de les Illes Balears calculades amb una nova metodologia introduïda per la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació. Aquesta metodologia incorpora noves tècniques econòmiques que incrementen la coherència interna i donen solidesa al sistema. A més, s'han incorporat nous indicadors parcials que completen la informació d'entrada al sistema d'indicadors sintètics.

De conformitat amb la nova metodologia, en el primer trimestre del 2021, el VAB balear cau un 11,7 % en termes interanuals. Ara bé, en els moments on la conjuntura econòmica és tan canviant, com són els actuals, es fa

imprescindible focalitzar-se en el curt termini i la variació intertrimestral ofereix aquesta informació. Així, la variació del VAB respecte del darrer trimestre del 2020 és d'un increment de l'1,0 %, el qual contrasta amb les caigudes intertrimestrals d'Espanya i de la Unió Europea que s'han vist en els apartats anteriors. Aquest creixement intertrimestral és el tercer consecutiu, de manera que en el còmput total la producció ha augmentat un 29,6 %. Tal i com es veurà als apartats següents, les Pitiüses són la regió que més augmenta la producció en comparació amb els darrers tres mesos del 2020 (4,0 %). No obstant això, en comparació amb un any enrere, el conjunt d'Eivissa i Formentera roman amb un VAB un 13,2 % inferior.

Gràfic 6. Evolució del VAB de les Illes Balears per sectors

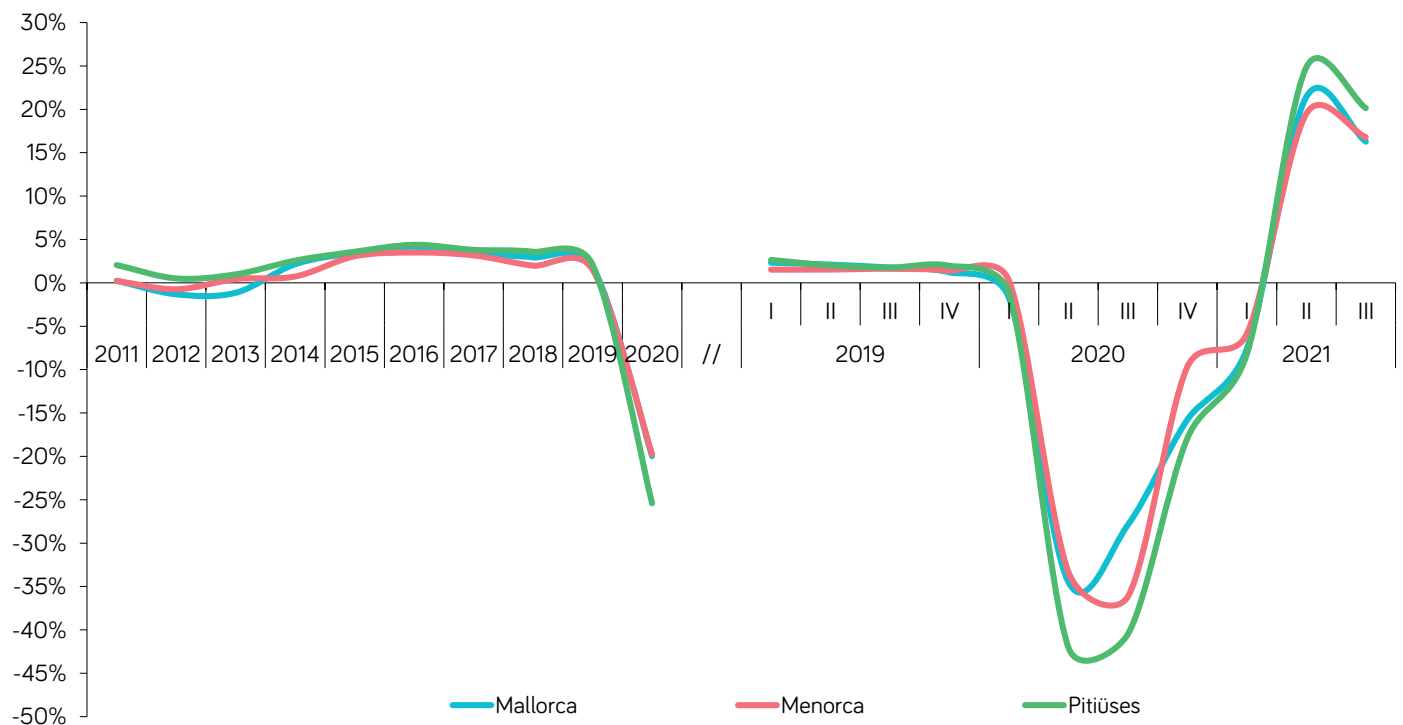
Font: DGMEiO

Quant a Menorca, la variació intertrimestral se situa a l'1,7 % en positiu (un -10,9 % en termes interanuals). Mallorca presenta el creixement del curt termini més modest (0,8 %) i una taxa de creixement similar a la del conjunt balear. Per sectors, les branques relacionades amb els serveis no han arribat al nivell de valor afegit d'un any enrere i es troben un 13,0 % per davall, tot i que la construcció i el sector primari també retrocedeixen al ritme de dues xifres (-11,7 % i -17,6 % respectivament). En canvi, la indústria i l'energia és el sector que ja té taxes positives (6,7 %).

Les davallades observades en la producció dels diferents sectors econòmics de les Illes Balears no s'han traslladat íntegrament al mercat de treball gràcies a les figures de protecció de l'ocupació que han implantat les administracions públiques. A les Illes, segons les dades de l'Enquesta de Població Activa (EPA), en el primer trimestre del 2021 s'arriba als 502.000 ocupats. Malgrat l'excepcionalitat de la situació, aquesta xifra és sols un

0,2 % inferior a la del mateix trimestre del 2020. L'agricultura presenta un fort increment interanual (14,0 %) i la indústria una disminució del 7,1 %. La construcció registra retrocessos més acusats (-21,2 %), mentre els serveis presenten un augment del 3,6 % en l'ocupació. El nombre d'aturats en el primer trimestre, tenint en compte que els treballadors en situació d'Expedient de Regulació Temporal de l'Ocupació (ERTO) no es contemplen, és de 116.800, un 4,4 % més que en el mateix període del 2020. En aquesta magnitud, destaca la davalla del nombre d'aturats en la indústria (-88,6 %) i la del sector de serveis (-25,6 %). A l'altre extrem, l'atur de la construcció augmenta en més d'una quarta part (26,3 %), fet que contrasta amb el fet que les certificacions de final d'obra augmentin un 19,9 % en el primer quadrimestre. La producció industrial a les Illes Balears en els cinc primers mesos del 2021 augmenta un 2,4 %, fet que es troba en consonància amb l'evolució de la facturació en aquest sector (un increment del 3,5 % per al mateix període).

Gràfic 7. Evolució del VAB per illes

Font: DGMEiO

1 Mallorca

Taula 7. Indicadors de Mallorca

Mallorca	Darrera dada	Variació interanual (%)	Cicle-tendència T _{t-12} (%)
Valor Afegit Brut	3r trim	100,3	16,3
Demografia empresarial. Nombre empreses	3r trim	29717	3,7 →
Índex de confiança empresarial	4t trim	130	41,4 ↗
Afiliació a la Seguretat Social	octubre	402.142	14,6 ↗
Agricultura, silvicultura i pesca	octubre	5.046	2 →
Indústria i energia	octubre	22.433	1,7 →
Construcció	octubre	41799	2 →
Comerç i reparació de vehicles de motor i motocicletes	octubre	63.294	7 ↗
Hoteleria i transport	octubre	90.998	63,1 ↗
Resta de serveis	octubre	178.572	6,3 ↗
Llocs de feina equivalents a temps complet	3r trim	304.141	6,8 ↘
Atur registrat	octubre	41.284	-35,6 ↘
Nombre de contractes de treball	octubre	27.387	75,8 ↗
Índex d'incidència del total d'accidents	octubre-setembre	4.177	7,6
Energia elèctrica demandada (Mwh)	octubre	334.447	19,9 →
Projectes visats del COAIB	agost	283	-2,1 ↗
Pernoctacions a establiments turístics	setembre	4.328.289	1087,1 ↘
Viatgers a establiments turístics	setembre	795.037	729,2 ↘
Estada mitjana a establiments turístics	setembre	5,4	43,2 ↗
Nombre de turistes	setembre	955.493	576,6 ↘
Mercat espanyol	setembre	127.883	81,4 ↗
Mercat alemany	setembre	361.804	1543,3 ↘
Mercat britànic	setembre	133.733	894,7 ↗
Despesa turística	setembre	1.041	685,6 ↘
Passatgers via aèria	octubre	1.079.997	457,5 ↗
Passatgers via marítima	setembre	145.665	192,6 ↗
Linea regular	setembre	83.662	68,1 ↗
Creuers turístics	setembre	62.003	- ↘
Mercaderies via marítima	agost	888.665	9,2 ↗
Mercaderies via aèria	octubre	604	9,6 ↗
Nombre hipoteques constituïdes	agost	156	15,8 ↗
Consum de carburants d'automoció (quilolitres)	octubre	48.796	16,9 ↗
Matriculació de vehicles	octubre	1.696	3,9 ↗

Font: INE, Ibestat, TGSS, elaboració pròpia

De conformitat amb la nova metodologia de la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació, el creixement econòmic de Mallorca del primer trimestre del 2021 se xifra en un -11,5 % en termes interanuals. Tot i encara tractar-se d'una taxa força negativa, representa una reducció de la caiguda per quart trimestre consecutiu. Aquest fet es reflecteix en la taxa intertrimestral, la qual és d'un 0,8 %. Tal i com es pot veure a la taula adjunta, la majoria d'indicadors econòmics referents a l'illa de Mallorca mostren una recuperació, tot i que encara n'hi ha que romanen en negatiu.

Pel que fa a les dades del mercat de treball, Mallorca presenta en el mes de maig un descens de persones afiliades a la Seguretat Social del -4,4 %. Tanmateix, el nombre de llocs de feina equivalents a temps complet en el segon trimestre del 2021 experimenta un increment en termes interanuals (5,5 %). Paral·lelament, es produeix un descens de l'atur registrat del -11,9 % durant el mes de juny. D'aquesta manera, la taxa d'atur administrativa (calculada com el nombre d'aturats registrats entre aquest mateix nombre més l'afiliació a la Seguretat Social) se situa en el 14,0 % en el mes de maig, un punt percentual per sobre la del maig del 2020. La contractació del sisè mes del 2021 mostra un fort increment en el nombre de contractes (150,8 %), la qual s'observa tant en la contractació indefinida (127,6 %) com, sobretot, en la temporal (155,7 %). Quant a la sinistralitat laboral, l'índex presenta a Mallorca el valor més baix de totes les illes (3.423,7). A més, el nombre d'accidents decreix el -40,4 % entre l'abril del 2020 i el març del 2021.

El sector de l'agricultura, la ramaderia i la pesca a l'illa de Mallorca tanca el mes de maig amb 5.372 treballadors afiliats a la Seguretat Social, la qual cosa suposa un lleuger increment respecte de l'any anterior (un 2,7 %) i amb la construcció són els únics sectors que registren un increment. Quant al sector secundari, Mallorca, que concentra el 79,2 % de tota l'afiliació d'aquesta branca a les Illes Balears i hi registra un descens d'afiliació d'un -1,3 %. Per branca, mentre creix al subministrament d'aigua i a les indústries extractives, cau a les manufactureres i al subministrament d'energia elèctrica. El sector de la construcció incrementa l'afiliació a Mallorca en el mes de maig (3,8 %), mentre que cau en el dels serveis (-5,8 %). A l'igual que al conjunt de les Illes Balears, baixen els assalariats (-6,1 %), mentre que creixen els autònoms (2,2 %).

Quant als indicadors turístics, durant els primers cinc mesos de l'any 2021 els nombre de viatgers augmenta en un 17,8 %, així com també el de pernoctacions en els establiments turístics (17,3 %), tant l'augment de pernoctacions i viatgers es més accentuat en els apartaments turístics i, sobretot, en els allotjament de turisme rural, amb increments del 151,5 % en el nombre de nits facturades i 145,4 % en el nombre de viatgers. L'estada mitjana mostra un retrocés i se situa en 4,1 dies. Aquest escurçament afecta a establiments hotelers, però no a establiments rurals i apartaments turístics, aquest cas presenta un augment del 7,0 % situant-se en 8,9 dies. Per origen, el mercat britànic presenta la major caiguda en les pernoctacions en tots els tipus d'establiments, i el mercat nacional la menys pronunciada. En canvi, el mercat francès és el que presenta forts increments en els indicadors esmentats anteriorment. De gener a maig del 2021 arribaren 659.668 turistes a l'illa de Mallorca, un 8,1 % més respecte al mateix període de l'any 2020, però encara lluny de recuperar les xifres de l'any 2019 abans de la pandèmia (encara representen una caiguda del -80,4 % respecte d'aleshores). Cal destacar el major descens entre els mercats exteriors, sobretot el britànic (-76,4 %), que entre el mercat nacional (-34,4 %). En canvi, el mercat alemany es recupera respecte a l'any 2020 i els turistes arribats a les Illes augmenten un 49,8 %.

El passatge arribat per via aèria fins al maig a Mallorca, se situa en els 977.083 passatgers, el que suposa una baixada del -14,3 %. Dels principals mercats emissors de turistes, el mercat britànic és el que cau amb més força (-91,4 %), atès que al llarg d'aquests mesos encara s'ha seguit demanant quarantena pels passatgers provinents de les Illes. El mercat alemany es recupera i augmenta un 20,7 %, sense arribar a assolir les xifres de l'any 2019. Altres països d'origen presenten variacions negatives, com ara el mercat italià (-90,9 %) i amb variacions positives, destaca, el mercat francès i suís, amb uns increments del 117,2 % i 68,5 %, respectivament. El mercat domèstic experimenta una caiguda de gairebé una tercera part (-32,9 %). El passatge que arriba als ports de Mallorca per via marítima augmenta un 10,2 %. En el cas dels creueristes, el servei de creuers s'ha reactivat el mes de juny i a hores d'ara encara no es disposen de les dades d'aquest mes.

Quant als indicadors de confiança empresarial del tercer trimestre d'enguany, el 14,8 % dels gestors d'establiments empresarials de Mallorca ha valorat favorablement la marxa del seu negoci durant el trimestre precedent, mentre que el 40,4 % ho ha fet de forma desfavorable. El balanç de situació queda, per tant, en -25,6 punts, millorant visiblement tant el saldo del trimestre precedent com, especialment, el del mateix trimestre de l'any passat. D'altra banda, el 20,1 % dels enquestats tenen expectatives favorables pel trimestre que comença i el 31,5 % les tenen desfavorables. El balanç de les expectatives se situa en -11,4 punts, quedant una mica per sota del balanç del conjunt de les Illes (-10,3). Aquesta millora dels saldos es reflecteix en la taxa interanual de l'índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) que avança gairebé un 44,0 %, lleugerament per sobre de l'avanç del conjunt de l'arxipèlag. En els primers cinc mesos del 2021, les tones de mercaderies embarcades i desembarcades dels ports de Palma i d'Alcúdia reflecteixen la una pujada del volum (5,4 % en el còmput conjunt). Contràriament, cau el volum de mercaderies a l'aeroport de Son Sant Joan en una cinquena part. Per altra part, en el mes d'abril d'enguany, el nombre d'hipoteques constituïdes a Mallorca creix en termes interanuals significativament un 74,5 %. En canvi, en el període de gener a abril del 2021, el nombre total acumulat d'hipoteques contractades davalla un 33,3 %, paral·lelament al que succeeix en el cas dels habitatges, on es redueix un 30,9 %. Quant a l'import hipotecat acumulat, disminueix tant l'import total contractat com el dels préstecs sobre habitatges, un -17,6 % i un -12,9 % respectivament.

Pel que fa als indicadors de consum, la demanda d'energia elèctrica del mes de maig a Mallorca (286,0 GWh) puja un 15,0 % i és la més moderada de totes les illes. De gener a maig, en comparació al 2020, el consum elèctric presenta un increment del 4,1 %. La facturació elèctrica del primer trimestre, d'acord amb les dades de la plataforma DATADIS, també registra un fort increment (57,1 %). D'altra banda, el consum de carburants (benzines i gasoil del tipus A) del mes de maig presenta un creixement encara més marcat, de gairebé un 65,0 % interanual. Considerant les dades acumulades dels primers cinc mesos, la variació en relació amb el mateix període del 2020 és d'un 22,7 %. Finalment, també durant aquests cinc mesos, la matriculació de turismes a Mallorca evidencia encara el fort retrocés registrat durant el primer trimestre d'enguany en comparació amb el de l'any passat i, per això, la taxa de variació és d'un -13,1 %. Amb tot, els dos darrers mesos, la matriculació retorna a xifres menys excepcionals i, per exemple al mes de maig, es registra un augment d'un 347,0 %. El mateix comportament s'observa en el segment de turismes per a lloguer. Així, al maig d'enguany es matriculen 1.135 vehicles front als 18 d'un any enrere (6.206,0 %).

2 Menorca

Taula 8. Indicadors de Menorca

Menorca	Darrera dada		Variació interanual (%)	Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)
Valor Afegit Brut	3r trim	85,7	16,8	
Demografia empresarial. Nombre empreses	3r trim	3578	4	↗ 2,8
Índex de confiança empresarial	4t trim	133	33,1	↗ 26,1
Afiliació a la Seguretat Social	octubre	30.973	12,5	↗ 10,6
Agricultura, silvicultura i pesca	octubre	795	3,4	↗ 3,5
Indústria i energia	octubre	3.091	6,6	↗ 5,5
Construcció	octubre	3978	0,4	→ 0,7
Comerç i reparació de vehicles de motor i motocicletes	octubre	5.289	8,5	↗ 5,1
Hoteleria i transport	octubre	6.344	47,6	↗ 30,1
Resta de serveis	octubre	11.476	7,1	↗ 7,0
Llocs de feina equivalents a temps complet	3r trim	21.939	5,1	↗ 3,6
Atur registrat	octubre	4.302	-30,1	↘ -29,7
Nombre de contractes de treball	octubre	2.124	59,2	↗ 35,8
Índex d'incidència del total d'accidents	octubre-septembre	4.830	10,2	
Energia elèctrica demandada (Mwh)	octubre	34.187	13,6	→ -1,2
Projectes visats del COAIB	agost	29	-9,4	↗ 3,4
Pernoctacions a establiments turístics	setembre	672.649	196,7	↗ 501,5
Viatgers a establiments turístics	setembre	127.842	129,5	↗ 243,1
Estada mitjana a establiments turístics	setembre	5,3	29,3	↗ 10,7
Nombre de turistes	setembre	173.975	143,1	↗ 296,1
Mercat espanyol	setembre	96.143	66,7	↗ 16,9
Mercat alemany	setembre	9.780	831,4	↗ 2414,7
Mercat britànic	setembre	25606	810	↘ -608,0
Despesa turística	setembre	153	164,4	↘ -1265,1
Passatgers via aèria	octubre	107.683	240	↗ 162,3
Passatgers via marítima	setembre	34.686	121,7	↗ 75,4
Linea regular	setembre	34.154	118,3	↗ 131,1
Creuers turístics	setembre	532	-	↘ -884,3
Mercaderies via marítima	agost	67.245	33,6	↗ 18,5
Mercaderies via aèria	octubre	67	-0,6	↘ -14,6
Nombre hipoteques constituïdes	agost	9	-46	↘ -4,7
Consum de carburants d'automoció (quilolitres)	octubre	4.218	20,9	↗ 10,2
Matriculació de vehicles	octubre	91	-4,2	↗ 13,4

Font: INE, Ibestat, TGSS, elaboració pròpia

De conformitat amb la nova metodologia de la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació, el volum de producció de Menorca en el primer trimestre del 2021, comparat amb el mateix període del 2020, presenta un decrement d'un 10,9 %. No obstant això, si se centra l'estudi en el curt termini, la taxa intertrimestral apunta cap a un creixement de l'1,7 % en comparació amb el darrer període del 2020 i romp així la situació de recessió tècnica, ja que en el trimestre precedent la variació intertrimestral fou d'un 35,1 %.

L'afiliació a la Seguretat Social del mes de maig a Menorca se situa en les 30.533 persones i mostra un descens respecte del mateix mes del 2020 del 0,7 %. Pel que fa a l'afiliació equivalent a jornada completa augmenta en el segon trimestre del 2021 (14,0 %). L'atur registrat del sisè mes de l'any cau un 28,3 %, i la xifra de desocupats en el darrer dia assoleix les 3.842 persones. El nombre de contractes signats al juny creix considerablement (142,3 %), sobretot a l'hostaleria (310,9 %). L'augment de l'ocupació i l'augment de la desocupació deixen la taxa d'atur administrativa de Menorca en el 14,3 %, 0,9 punts percentuals per sota la d'un any abans. Quant a la sinistralitat laboral, el nombre d'accidents dels dotze mesos entre l'abril del 2020 i el març del 2021 baixa un -38,7 % a Menorca i l'índex de sinistralitat se situa en 4.112,8 incidències per cada 100.000 treballadors amb les contingències cobertes.

L'agricultura i la pesca a Menorca mantenen l'afiliació en 808 altes en el mes de maig del 2021 i creix lleugerament respecte del maig del 2020 en un 0,7 %. Menorca també incrementa l'afiliació en el sector secundari respecte d'un any abans, i el nombre d'altes creix un 1,3 %. En la indústria augmenta l'ocupació en totes les activitats, especialment en les indústries extractives (6,7 %). La variació dels afiliats dedicats a la construcció també és positiva (7,7 %), mentre que els serveis són l'únic sector que perd afiliats (-2,4 %). Per règim, de nou baixen els assalariats (-2,6 %), mentre que creixen els autònoms (4,7 %).

La temporada turística del 2021 a Menorca presenta durant els primers cinc mesos un augment en el nombre de viatgers del 135,2 % (33 milers), encara lluny de les dades de l'any 2019, quan el nombre de viatgers en establiments turístics fou de 120 milers en els primers 5 mesos. Aquest augment es presenta en tots tipus d'establiments turístics, i destaca el creixement en els apartaments turístics amb un 409,7 % de variació. En aquesta illa sobresurt la caiguda del mercat britànic (-24,3 %) en les nits facturades en hotels. Contràriament, el mercat alemany i el francès pugen considerablement, així com també el mercat nacional. Aquest augment en el nombre de viatgers es tradueix amb un augment del nombre de pernoctacions, que augmenta un 171,3 % en el total d'establiments turístics. Concretament, els apartaments turístics i l'allotjament rural presenten augments semblants i al voltant del 220 %. No obstant aquestes pujades, el nombre de viatgers augmenta amb més intensitat en els apartaments turístics, fet que fa que l'estada mitjana en aquest tipus d'allotjament caigui un 36,9 %, fins als 2,8 dies. Malgrat això, encara és superior a l'estada mitjana dels allotjaments rurals (2,2 dies).

Des de la perspectiva del mitjà de transport, els passatgers arribats per via aèria a l'aeroport de Maó durant el període de gener a maig presenten un lleuger augment (4,4 %) en relació amb el 2020. A Menorca, els principals mercats emissors són el mercat britànic, que experimenta el descens més accentuat (-89,7 %); el mercat nacional, que disminueix en un 2,0 %; i el mercat alemany, pel qual no es disposen de dades suficients per determinar la seva taxa interanual. Per via marítima, el Port de Maó presenta un augment important en el trànsit del passatge en línia regular (46,3 %). El trànsit de creuers es troba paralitzat des de la declaració de l'estat d'alarma el mes de març, encara que s'ha reactivat a partir del mes de juny d'enguany però encara no es disposen dades per al seu anàlisi.

La confiança empresarial del tercer trimestre del 2021 a Menorca mostra un saldo negatiu tant en la valoració de la marxa del negoci del segon trimestre (-31,7 punts percentuals) com en les expectatives per al trimestre que comença (-15,6 punts). En ambdós casos els resultats són una mica més dolents que els de la resta d'illes, encara que també representen avanços significatius en relació amb el trimestre precedent i, sobretot, amb el mateix període d'uns anys enrere. L'índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) del tercer trimestre, tot i ser la més continguda de totes les illes, presenta una millora interanual d'un 36,0 %, 5,4 p. p. per sota de la mitjana de l'arxipèlag. El total de mercaderies que entren al port de Maó i en surten fins al maig pràcticament manté el mateix nivell que un any ençà (un -0,4 % interanual). A més, les tones de mercaderies arribades via aèria disminueixen una quarta part en els primers cinc mesos de l'any. Per altra part, en el mes d'abril d'enguany, el nombre d'hipoteques constituïdes a Menorca creix en termes interanuals un 27 %. En canvi, en el període de gener a abril del 2021, el nombre total acumulat d'hipoteques signades retrocedeix un 25,5 %, que en el cas dels habitatges la davallada es redueix a un 18 %. Pel que fa a l'import hipotecat acumulat, el total contractat es redueix notablement, un 37,6 %, i l'import dels préstecs sobre habitatges minva un 12,1 %.

Pel que fa als indicadors de consum, la demanda d'energia elèctrica del mes de maig a la menor de les Gimnèsiques registra una pujada significativa (16,5 %). En l'acumulat de gener a maig, el consum elèctric de Menorca és el que presenta el major augment (8,2 %) després de Formentera. La facturació elèctrica del primer trimestre creix un 68,1 % interanual i, també després de Formentera, és el més elevat. Altrament, el consum de carburants d'automoció en els primers cinc mesos d'any presenta un increment d'un poc més d'una tercera part (34,7 %) respecte del mateix període de l'any passat. La pujada encara és més intensa si contemplam únicament el darrer mes del període, atès que registra un augment interanual del 70,7 %. Per acabar, considerant també l'acumulat fins al maig, a Menorca es matriculen 268 turismes i 103 vehicles de càrrega que representen, respectivament, taxes interanuals del -24,1 % i del -16,9 %. El darrer mes, no obstant això, s'activen les matriculacions d'aquest tipus de vehicles un 177,0 % i un 19,0 % respectivament.

Taula 9. Indicadors de Pitiüses

Pitiüses	Darrera dada		Variació interanual (%)	Variació de la cicle tendència T _t -12 (%)	
Valor Afegit Brut	3r trim	102	20,1		
Demografia empresarial. Nombre empreses	3r trim	7492	6,9	↘	-3,0
Índex de confiança empresarial	4t trim	129	45,9	↗	43,7
Afiliació a la Seguretat Social	octubre	65.449	28,4	↗	22
Agricultura, silvicultura i pesca	octubre	614	8,3	↗	8,8
Indústria i energia	octubre	2.602	7,6	↗	7,4
Construcció	octubre	8756	7,4	↗	4,8
Comerç i reparació de vehicles de motor i motocicletes	octubre	9.977	13,8	↗	9,9
Hoteleria i transport	octubre	22.649	84,5	↗	18,8
Resta de serveis	octubre	20.851	11,1	↗	7,7
Llocs de feina equivalents a temps complet	3r trim	56.143	20,7	↗	2,5
Atur registrat	octubre	6.353	-44,7	↘	-43,7
Nombre de contractes de treball	octubre	4.757	59,7	↗	46,0
Índex d'incidència del total d'accidents	octubre-setembre	5.347	17,8		
Energia elèctrica demandada (Mwh)	octubre	75.896	28,5	↗	3,5
Projectes visats del COAIB	agost	41	-2,4	↗	11,4
Pernoctacions a establiments turístics	setembre	1.247.354	411,8	↗	1627,2
Viatgers a establiments turístics	setembre	264.073	306,7	↗	873,7
Estada mitjana a establiments turístics	setembre	5	25,8	↗	39,9
Nombre de turistes	setembre	368.435	372,8	↘	-9904,5
Mercat espanyol	setembre	106.489	145,6	↗	6,7
Mercat alemany	setembre	38.647	903,3	↘	-697,3
Mercat britànic	setembre	64.404	789,4	↘	-1089,8
Despesa turística	setembre	348	471,3	↗	914,0
Passatgers via aèria	octubre	297.605	318,4	↗	313,4
Passatgers via marítima	setembre	312.349	76,3	↗	184,3
Linea regular	setembre	298.574	68,5	↗	138,8
Creuers turístics	setembre	13.775	-	↘	-356,3
Mercaderies via marítima	agost	317.054	16,5	↗	13,5
Mercaderies via aèria	octubre	91	11,6	↗	2,8
Nombre hipoteques constituïdes	agost	53	12,7	↘	-14,9
Consum de carburants d'automoció (quilolitres)	octubre	9.760	31,3	→	-1,3
Matriculació de vehicles	octubre	309	14,4	↗	9,5

Font: INE, Ibestat, TGSS, elaboració pròpia

De conformitat amb la nova metodologia de la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació, l'arxipèlag pitiús té el creixement interanual més negatiu de les Illes Balears: un -13,2 %. Aquest fet posa de relleu la dependència de les Pitiüses dels sectors turístics, la qual cosa ha fet que Eivissa i Formentera patissin amb major intensitat les conseqüències econòmiques de les restriccions a la mobilitat i a l'activitat.

No obstant això, la recuperació del ritme d'activitat a les Pitiüses reflecteix el dinamisme econòmic de la regió i la variació intertrimestral arriba al 4,0 % en el primer trimestre del 2021.

Els treballadors d'alta en la Seguretat Social mostren a les Pitiüses una dada el darrer dia de maig de 63.456 treballadors. Aquesta força laboral es distribueix en 58.671 altes a Eivissa i 4.785 afiliats a Formentera. Aquestes xifres, comparades amb les del mateix mes del 2020, impliquen un fort increment, del 14,3 %, a Formentera i un descens del -4,0 % a Eivissa. Les afiliacions equivalents a jornada completa, en el segon trimestre del 2021, augmenten tant a Eivissa (14,5 %), com a Formentera (30,6 %). Pel que fa a les xifres d'atur registrat, la dada de juny mostra un descens del -29,6 % a l'illa d'Eivissa i del -33,7 % a Formentera. D'altra banda, la taxa d'atur administrativa del cinquè mes se situa en el 13,3 % per a Eivissa, 0,9 punts percentuals per sota la del 2020, i en el 6,5 % per Formentera, 1,7 punts per sota la de fa un any. L'índex d'incidència dels accidents laborals a les Pitiüses presenta el segon valor més alt, per darrera de Menorca, malgrat el nombre d'accidents disminueix un -50,8 %.

El nombre d'afiliats a la Seguretat Social en el sector primari el darrer dia del mes de maig és de 631 persones en el conjunt de l'arxipèlag pitiús i s'incrementa un 10,5 % respecte d'un any enrere. La indústria i l'energia de les Pitiüses presenten també el menor pes relatiu de les Illes Balears, amb menys d'un 10 % del total dels treballadors del sector a ambdues illes. En comparació al mes de maig del 2020 s'incrementa l'afiliació en aquest sector (5,0 %), per l'augment experimentat a totes les branques.

Alhora l'afiliació a la construcció a Eivissa i Formentera també mostra un creixement del 3,7 %. En canvi, els serveis es mantenen en negatiu (-4,4 %). Quant a la distribució per règims, els descensos es concentren en els assalariats (-5,5 %), atès que augmenten els autònoms (5,9 %).

La temporada turística del 2021 de les Pitiüses en el període de gener a maig de 2021 presenta un augment interanual dels viatgers (98,2 %) i de les pernoctacions (136,0 %). En els apartaments turístics és on augmenta més el nombre de pernoctacions respecte a la resta d'establiments turístics, i quant a viatgers també destaca l'augment en aquests tipus d'establiments, molt superior a les pernoctacions, per la qual cosa, l'estada mitjana disminueix en un -30,3 %, quedant en 3,1 dies. El nombre total de turistes que visiten Eivissa i Formentera com a destinació turística fins al mes de maig del 2021 assoleix un 115.463 turistes, que implica un augment del 56,1 % respecte al 2020, però lluny de les xifres que s'assoliren en el mateix període del 2019, quan arribaren 675.337 turistes i que suposa una caiguda del -82,9 %. Quant als principals mercats emissors turístics, el mercat britànic presenta un augment del 74 %, a diferència de la resta d'illes, on ha patit fortes caigudes. El mercat alemany té un fort augment (631,9 %), però el mercat nacional experimenta un descens del -30,1 %.

El volum de passatgers de l'aeroport d'Eivissa experimenta un augment del 9,8 % interanual durant els primers cinc mesos de 2021. El mercat britànic cau un -69,3 %, mentre que la resta de països augmenta el nombre de passatgers. Així, el mercat italià, suís, francès i alemany presenten increments de més del 1.000 %, però malgrat tot encara no s'assoleixen les dades de passatgers arribats prèvies a la pandèmia. La via marítima presenta també importants augments en el nombre de passatgers arribats en línia regular a Formentera (72,3 %) i a Eivissa (44,3 %). El trànsit de creueristes es troba paralitzat des de la declaració de l'estat d'alarma el mes de març del 2020, encara que s'ha reactivat a partir de juny i a hores d'ara no disposem de les dades d'aquest mes per poder-les presentar.

Taula 10. Indicadors d'Eivissa

Eivissa	Darrera dada	Variació interanual (%)	Variació de la cicle tendència T _t -12 (%)	
Demografia empresarial. Nombre empreses	3r trim	6824	6,8	↘ -3,0
Afiliació a la Seguretat Social	octubre	61.492	28,7	↗ 20,7
Agricultura, silvicultura i pesca	octubre	549	8,7	↗ 8,9
Indústria i energia	octubre	2.530	8	↗ 7,8
Construcció	octubre	8311	7,5	↗ 4,7
Comerç i reparació de vehicles de motor i motocicletes	octubre	9.290	13,7	↗ 9,2
Hoteleria i transport	octubre	21.135	87,6	↗ 27,9
Resta de serveis	octubre	19.677	10,8	↗ 7,5
Llocs de feina equivalents a temps complet	3r trim	52.271	20,9	↗ 15,2
Atur registrat	octubre	6042	-45	↘ -43,8
Nombre de contractes de treball	octubre	4494	61,7	↗ 52,0
Energia elèctrica demandada (Mwh)	octubre	71.046	28,3	↗ 24,1
Passatgers via marítima	setembre	182586	82,9	↗ 212,1
Línia regular	setembre	168.811	69,1	↗ 113,9
Creuers turístics	setembre	13.775	-	↘ -363
Mercaderies via marítima	agost	284.376	17,8	↗ 14
Matriculació de vehicles	octubre	282	10,6	↗ 9,1

Font: INE, Ibestat, TGSS, elaboració pròpia

L'indicador de confiança empresarial del tercer trimestre d'enguany, concretament el relatiu a la valoració de la marxa del negoci de les empreses pitiüses durant el trimestre precedent, presenta un saldo de -26,2 punts, lleugerament per sobre del saldo del conjunt de l'arxipèlag (-27,3 punts). Les expectatives per al trimestre actual, tot i mantenir el saldo en valors negatius (-3,0 punts), mostren un avanç prou significatiu, molt per sobre de la mitjana de l'arxipèlag (-10,3 punts). L'ICEH registra una taxa de variació interanual d'un 41,8 %, un valor que també és 0,4 p. p. superior al del conjunt de les Illes (41,4 %). Les mercaderies embarcades i desembarcades al port d'Eivissa presenten entre gener i maig de l'any 2021 un increment total del 6,2 %, si bé el cas de la Savina és força més destacat (33,7 %). Per la seva part, les mercaderies arribades via aèria a Eivissa al llarg dels primers cinc mesos mostren una disminució del -14,9 %. D'altra banda, en el mes d'abril d'enguany, el nombre d'hipoteques constituïdes a les Pitiüses creix en termes interanuals un 24,9 %. A més, en el període de gener a abril del 2021, Eivissa i Formentera lideren la dinàmica de l'evolució interanual del nombre acumulat total (10,1 %) i per a habitatges (15,9 %) d'hipoteques constituïdes, encara que l'import acumulat subscrit en aquestes hipoteques presenta unes variacions contradictòries (-31,6 % i 4,4 % respectivament).

Quant als indicadors de consum, la demanda elèctrica del mes de maig creix significativament tant a Eivissa (20,4 %) com, sobretot, a Formentera (60,2 %). Considerant la demanda acumulada de gener a maig, i a l'igual de la resta d'illes, el consum augmenta un 6,1 % a la pitiusa major i bastant més a Formentera (-18,7 %). La facturació elèctrica del primer trimestre, en termes interanuals, registra igualment fortes pujades, d'un 59,1 % i 80,4 % respectivament. D'altra banda, el consum de carburants d'automoció de les Pitiüses registra, de gener a maig, un increment de quasi una tercera part (32,5 %) en relació amb el mateix període de l'any passat. La pujada és encara més intensa en el mes de maig, amb una variació interanual del 93,7 %. Finalment, també tenint en compte les dades dels primers cinc mesos de l'any, a Eivissa es matriculen 767 turismes (-25,0 % de variació interanual) i 213 vehicles de càrrega, el mateix nombre que en el 2020. Seguint aquesta mateixa tipologia de vehicles i el mateix període examinat, a Formentera les matriculacions són 76 i 18, amb variacions respectives del 65,2 % i 157,1 %.

Taula 11. Indicadors de Formentera

Formentera	Darrera dada	Variació interanual (%)	Variació de la cicla tendència T _t -12 (%)
Demografia empresarial. Nombre empreses	3r trim 668	8,1	→ -0,4
Afiliació a la Seguretat Social	octubre 3.957	24,5	↗ 18
Agricultura, silvicultura i pesca	octubre 65	4,8	↗ 7,3
Indústria i energia	octubre 72	-4	↘ -4,1
Construcció	octubre 445	6	↗ 3,0
Comerç i reparació de vehicles de motor i motocicletes	octubre 687	15,7	↗ 10,9
Hoteleria i transport	octubre 1.514	49,5	↗ 23,5
Resta de serveis	octubre 1.174	15,8	↗ 14,8
Llocs de feina equivalents a temps complet	3r trim 3.871	17,6	↗ 4,1
Atur registrat	octubre 311	-37,6	↘ -39,9
Nombre de contractes de treball	octubre 263	32,2	→ -1,2
Energia elèctrica demandada (Mwh)	octubre 4.850	31,4	↗ 29,3
Passatgers via marítima	setembre 129.763	67,8	↗ 53,2
Linea regular	setembre 129.763	67,8	↗ 53
Creuers turístics	setembre 0	-	→ 0
Mercaderies via marítima	agost 32.678	6,4	↗ 19,7
Matriculació de vehicles	octubre 27	80	↗ 67,3

Font: INE, Ibestat, TGSS, elaboració pròpia

1 Agropesquer

Taula 12. Creixement del VAB de l'agricultura, la ramaderia i la pesca

Anual				Trimestral						
2017	2018	2019	2020	2020				2021 (p)		
				I	II	III	IV	I	II	III
-4,3	-7,9	-3,2	-3,8	0,2	-23,6	-13,1	21,3	17	15,9	13,9

Font: Direcció General de Model Econòmic i Ocupació

p: provisional

Taxes de variació interanual a preus constants (en %)

Agricultura

El VAB provisional de l'any 2020 del sector agropesquer, segons les dades disponibles, indica una caiguda d'un -18,8%, propera a la del conjunt balear. Aquesta dada, reflecteix la situació que s'ha viscut al llarg de l'any a conseqüència de la pandèmia de Coronavirus, amb reduccions de l'activitat del sector primari, on també ha repercutit el tancament d'activitats i les restriccions a la mobilitat. El primer trimestre del 2021 afegeix negativitat a les taxes anteriors i presenta una variació interanual del valor afegit brut del -17,6%.

En el mes de maig del 2021 hi ha, a les Illes Balears, 5.760 persones afiliades a la Seguretat Social en agricultura i ramaderia, un augment de l'1,4% en comparació amb el mateix mes de l'any 2020. A la branca de la silvicultura i explotació forestal, n'hi havia 670. Comptants ambdues activitats l'augment és del 3,6%. Per règim d'afiliació, un 44,0% dels treballadors estan afiliats al règim agrari, ràtio una mica inferior a la del mateix mes de l'any passat (44,2%). Un 38,2% dels treballadors són autònoms i, respecte de l'any anterior, augmenten un 0,2%. El 17,8% restant dels afiliats pertanyen al règim general, el qual s'incrementa amb força en comparació a l'any anterior (12,4%). Per illes, l'afiliació s'incrementa a Eivissa (10,8% interanual) i més especialment a Formentera (37,9%). Menorca és la única illa que es manté més o manco estable quant

Taula 13. Afiliació a la Seguretat Social en l'agricultura

	Darrera dada		Variació interanual (%)		Cicle-tendència T _{t-12} (%)
Illes Balears	octubre	6.106	3,7	↗	3,7
Mallorca	octubre	4.643	2,4	↗	2,5
Menorca	octubre	712	5,2	↗	4,9
Eivissa	octubre	494	9,1	↗	9,6
Formentera	octubre	37	12,1	↗	14,4

Font: TGSS

a l'afiliació (0,6%), mentre que Mallorca recupera un 3,5% dels afiliats respecte del gener del 2020.

Quant a la proporció d'afiliats de cada illa respecte del total, Mallorca aporta un 77,1%; Menorca, un 10,9%; Eivissa, un 7,8%, i Formentera, el 0,6% restant. Finalment, la variació interanual del percentatge d'afiliats per illa és molt reduïda en tots els casos. Finalment comentar que la suma dels percentatges de cada illa no suma el total atès que hi ha treballadors que no estan assignats territorialment.

LA COMERCIALIZACIÓ DE FRUITA I HORTALISSA QUE PROVÉ DELS PRODUCTORS ES MANTÉ ESTABLE RESPECTE AL 2019

En el mercat central de Mallorca, segons les dades del primer semestre del 2021, s'han comercialitzat 72.635,2 tones de **fruita i hortalissa** que

provenen de majoristes i productors, un -5,0% menys del pes que en la primera meitat de l'any 2020. El signe negatiu d'aquesta dada es produeix per la comercialització que prové dels majoristes (-5,1%), en especial en el cas de les hortalisses (-7,4%), tot i que la comercialització de la fruita no ajuda a esmorteir la caiguda (-2,1%). En canvi, les mercaderies entregades pels productors s'incrementen un 6,8% en els primers sis mesos del 2021, i ho fan tant les fruites (23,2%) com les hortalisses (1,7%). En termes de preus, mentre les fruites s'abarateixen un 8,1%, els preus de les hortalisses augmenten en termes interanuals un 6,1%. Cal destacar que el preu mitjà de la patata cau un 4,9% de mitjana dels sis primers mesos del 2021 en termes interanuals.

Pel que fa a la collita de **cereals**, les dades obtingudes dels avanços de superfície i les produccions agrícoles reflecteixen un increment de les

Taula 14. Indicadors de l'agricultura

		Darrera dada		Variació interanual (%)			
Mercat central de Mallorca (total)		Tones	PMP		Tones		PMP
Fruita	gener-octubre	66.637	1,14	↗	8,6	↘	-2,6
Hortalisses	gener-octubre	72.649	1,01	→	1,2	↗	5,2
Patates	gener-octubre	-	0,59		-	→	-1,7
Total	gener-octubre	139.286	1,02	↗	4,6	→	0,0
Mercaderies agràries exportades		Tones	Milers d'€		Tones		Milers d'€
Patates	gener-setembre	14.233	7.000	↘	-13,4	↘	-2,1
Polònia	gener-setembre	7.666	3.106	↗	15,3	↗	36,6
Regne Unit	gener-setembre	2.776	1.992	↘	-50,6	↘	-33,1
Goma de garrofi	gener-setembre	1.168	24.940	↗	34,5	↗	70,2
Estats Units	gener-setembre	418	8.832	↗	114,9	↗	137,4
Dinamarca	gener-setembre	267	5.938	→	-1,1	↗	28,2
Vins i licors	gener-setembre	3.967	9.142	↗	239,5	↗	33,8
Alemanya	gener-setembre	3.388	3.318	↗	418,0	↗	7,8
Suïssa	gener-setembre	150	1.736	↘	-16,7	↘	-12,2

Font: Mercapalma, Ibestat

PMP: preu mitjà ponderat

primeres i una evolució desigual de les segones. Concretament, segons les dades estimades en el mes de maig del 2021 respecte de l'any anterior, encara provisionals, del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, la producció dels cereals que més es conreen a les Illes Balears (blat, ordi i civada) reflecteix que la producció de blat es preveu que sigui de 10 milers de tones (xifra que és un 13,7% superior respecte de fa un any), en una superfície de conreu de 6.000 hectàrees (300 més que en la superfície del 2020). La producció d'ordi es preveu de 27,5 milers de tones, un 7,1% menys que un any enrere, tot i que la superfície de conreu de 20.400 hectàrees implica 300 ha més. La producció de civada creix un 5,0% interanual i la previsió és de 8,4 milers de tones en una superfície de conreu de 15.000 hectàrees que, en aquest cas, suposa un increment de la superfície de conreu de 1.200 hectàrees. Per al conjunt de l'Estat espanyol, les previsions són d'una reducció en les superfícies de conreu de l'ordi d'un -6,0%, però d'augment en el cas del blat (un 8,1%) i de la civada (un 0,2%).

Pel que fa a la producció d'ametlla, segons dades de la Mesa Nacional de Fruita Seca, durant la campanya 2021 la producció serà de 500 tones recollides a les Illes Balears. Aquesta xifra implica menys de la meitat que la campanya anterior. El descens no és del tot atribuïble a la reducció de la superfície, tot i que hagi passat de 12.217 ha a 10.676 ha, una caiguda del 12,6%. En l'àmbit nacional, es preveu una producció de 84.048 tones, una reducció de l'11,7% malgrat la superfície s'incrementi un 7,7%. La minva de la producció a nivell estatal és a conseqüència de les fortes gelades que van afectar a diverses varietats en les principals zones productores de la meitat nord d'Espanya, que no es veu compensada per l'increment de la producció a Andalusia, Múrcia i Comunitat Valenciana, on, tot i que amb

un menor impacte, també es van veure afectades, principalment les zones de cultiu tradicional, per gelades i fongs.

A continuació s'analitzarà el **mercat exterior** amb relació als principals productes de les Illes Balears que es venen fora de les fronteres. Per al còmput dels primers cinc mesos del 2021, pel que fa a la patata, n'ha baixat l'exportació en volum (-2,1%), però el preu ha compensat la caiguda i s'incrementa en valor econòmic (7,5%). Entre els principals països compradors d'aquest tubèrcul cal destacar un increment important de les vendes a Polònia (un 24,7% en pes acompanyat d'un 46,1% d'augment en valor econòmic). En canvi, cauen les vendes en volum al Regne Unit un 16,9%, si bé també la reducció en el valor econòmic és més suau (-4,2%). Pel que fa a la goma de garrofi, en els primers cinc mesos del 2021, es reprèn la tendència positiva i es produeix un increment de les exportacions d'aquest producte, tant en volum (34,4%) com, especialment, en valor monetari (73,2%). Les vendes internacionals d'aquest producte, del qual les Illes Balears són un exportador amb pes mundial, disminueixen en el cas de Dinamarca en pes (-14,1%), però augmenten en valor monetari (11,7%). En el cas d'Amèrica del Nord, que ja s'ha posicionat com el principal receptor en el 2021, s'han produït forts increments en el pes (218,9%), que són encara més intensos en valor (273,3%). Finalment, el valor i el volum de les exportacions de vins i licors cap a altres països també mostra pujades importants especialment en el pes (480%), però també en el valor monetari (21,6%) a l'acumulat entre gener i maig del 2021, en comparació amb el mateix període del 2020. Les vendes d'aquestes begudes presenten una evolució força positiva el principals país comprador, Alemanya, que gairebé acull la meitat del valor de les exportacions, amb unes pujades del 824% en volum i del 18,6% en valor de les exportacions.

Ramaderia

Segons les dades provisionals del primer quadrimestre del 2021 del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, quant a les tones de carn de bestiar sacrificat als **escorxadors** de les Illes Balears, cauen tots els tipus de carn. Així, les tones de carn de bestiar boví cauen un 13,7% en comparació amb els primers quatre mesos del 2020, a l'igual que les tones de bestiar oví (-17,0%). La carn de porcí, la més demanda en volum, presenta un descens del -3,1% en els tones sacrificades. Destaca la caiguda relativa de la carn de cabrum (-30,3%), tot i que representi una proporció molt baixa respecte de la resta de carns sacrificades. La carn d'aus retrocedeix un -2,4% en termes interanuals. De conformitat amb l'enquesta de sacrifici de bestiar, la varietat més demandada és la carn de bestiar porcí, seguida de la carn de boví, la carn d'oví, la carn d'aus i, en darrer lloc, la carn de cabrum. Les fortes caigudes en la carn estan acompanyades per caigudes en el nombre d'animals sacrificats. Així, el nombre de porcs que entrenen als escorxadors en el primer quadrimestre el 2021 arriba a 20.903 animals, que representa un descens del 7,1%. El bestiar boví se situa en 2.192 unitats (un -17,6%) i el bestiar oví, en 50.448 animals (-12,9%). Si es consideren les xifres del conjunt nacional per al període considerat, augmenta un 5,0% la carn sacrificada per al principal tipus de bestiar, el porcí. La carn de les aus, la segona amb major pes de tones sacrificades, cau un 2,7%, i la tercera, la carn de boví, s'incrementa un 2,3%.

De conformitat amb les declaracions obligatòries del sector boví de llet, publicades pel Fons Espanyol de Garantia Agrària (FEGA), el preu mitjà ponderat de la llet a les Illes Balears se situa en el mes de febrer en 0,317 euros per litre. Això suposa 0,021 euros per sota la mitjana nacional, que se situa en 0,338 euros per litre. Respecte de fa un any, el preu no ha variat i es manté al mateix nivell, tot i que a nivell nacional ha augmentat 0,2 cèntims. En els primers dos mesos del 2021, la producció de llet a les illes arriba a les 8.778,5 tones, un -10,6% menys que en el 2020. Aquesta producció es lliura íntegrament a compradors situats a la mateixa comunitat autònoma.

Pesca

Durant el mes de maig del 2021 el nombre d'afiliats en el sector pesquer és de 614 treballadors, la qual cosa suposa una reducció respecte del mateix mes del 2020 d'un 3,6%. La caiguda en l'afiliació al sector es concentra tota a Mallorca (-5,7%), ja que es manté a les Pitiüses (tant a Eivissa com a Formentera) i fins i tot s'incrementa a Menorca (1,9%). Aquesta discrepància en l'evolució, ha fet que Mallorca perdi pes en la concentració d'afiliats fins a situar-se en el 67,9% d'afiliats, mentre Menorca augmenta la seva participació fins al 17,4% del total d'afiliats. La producció pesquera declarada a les Illes Balears en el 2n trimestre de 2021 ha estat de 671.200 Kg, amb un valor en primera venda de 5.317.784,94 €.

Taula 15. Indicadors de la ramaderia

Carn sacrificada en els escorxadors (tones)	Any 2021		Variació interanual (%)	
Bestiar boví	gener-setembre	1.697	↗	8,8
Bestiar oví	gener-setembre	1.120	↘	-4,1
Bestiar cabrum	gener-setembre	24	↘	-11,2
Bestiar porcí	gener-setembre	2.310	↗	3,0
Bestiar equí	gener-setembre	0	→	0,0
Aus	gener-setembre	189	↗	5,6

Font: Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació

En comparació amb el mateix trimestre de l'any 2020 (719.823 Kg i 4.899.035,22 €), s'observa una reducció del 6,8% en el pes de les captures declarades però un increment del 8,6% en el valor econòmic. Tant la minva de les captures com l'increment dels ingressos són una conseqüència de l'experiència de la flota amb el confinament del COVID, quan va reduir voluntàriament les sortides a la mar per mantenir els preus. També hi ha l'efecte del Reglament (UE) 2019/1022, pel que s'estableix un pla plurianual per a les espècies demersals al Mediterrani occidental, que obliga les embarcacions d'arrossegament a reduir els dies de sortida a la mar, cosa que ha afectat la captura d'espècies de fons. Així, el preu mitjà dels productes pesquers (de la producció total) ha experimentat un increment important tant respecte de 2020 (16,64% i passa de 6,79 €/Kg a 7,92 €/Kg) com de 2019 (un 8,79%, passa de 7,28 €/Kg a 7,92 €/Kg), abans de la pandèmia.

Pel que fa a les principals espècies quant a pes, comparant el segon trimestre del 2021 amb el del 2020, destaquen la reducció de la sardina i

la morralla i l'increment del pop, la tonyina i la llagosta. En el cas dels petits pelàgics (sardina, sorell i aladroc) els canvis són per causes ambientals: si hi ha aladroc (espècie principal, que continua essent l'espècie més capturada a les Balears), les barques no van a pescar ni sardina ni sorell. La desaparició de la morralla és una qüestió administrativa: per qüestions de normativa europea no es poden admetre ja categories comercials poliespecífiques i des del 2021 la morralla es registra descomposta per espècies principals.

Mereix una menció especial la tonyina, una espècie que a les Illes Balears s'havia deixat de pescar (per qüestions administratives) i de la que des del 2019 la flota d'arts menors disposa d'una quota de 50 t. A partir del 2020 la quota s'està aprofitant adientment, la qual cosa s'està notant en els ingressos del sector.

Taula 16. Afiliació a la Seguretat Social en el sector pesquer

	Darrera dada		Variació interanual (%)		Cicle-tendència T^t_{t-12} (%)
Illes Balears	octubre	569	-3,1	↘	-2,8
Mallorca	octubre	403	-2,7	→	-1,9
Menorca	octubre	83	-9,8	↘	-8,7
Eivissa	octubre	55	5,8	↗	3,7
Formentera	octubre	28	-3,4	→	-0,2

Font: TGSS

Taula 17. Indicadors de producció pesquera, tercer trimestre 2021

Captures			Variació interanual (%)	
	Pes (kg)	Valor (€)	Pes (kg)	Valor (€)
Aladroc	31.549			
Calamar	31.323	480.705		↗ 41,2
Rajada	29.676	134.156	↘	-16,8
Llampuga	29.302	278.708	↘	-52,4 ↘ -3,8
Gerret	29.092		↗	2,2
Gamba vermella	28.502	883.932	↘	-24,2 ↘ -18,4
Llagosta	27.752	1.405.629	↗	14,1 ↗ 20,2
Cap-roig	20.243	394.881	↘	-14,1 ↘ -7,1
Moll de roca	17.178	148.403	↘	-29,1 ↘ -8,7
Sorell	16.076			
Gall de Sant Pere		199.099		↘ -11,6
Cirviola		129.992		↘ -37,8

Font: Direcció General de Pesca i Medi Marí

2 Indústria i energia

Taula 18. Creixement del VAB de la indústria i l'energia a les Illes Balears

Anual				Trimestral											
2017	2018	2019	2020	2019				2020 (p)				2021 (p)			
			(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	
-0,9	-1,7	-1,2	-18,5	-4,8	-3,1	0,2	3,2	-1,2	-36,4	-28,6	-7,6	4,3	27,6	26,8	

Font: Direcció General de Model Econòmic i Ocupació

p: provisional

Taxes de variació interanual a preus constants (en %)

La indústria de les Illes continua exhibint una recuperació molt vigorosa. En el tercer trimestre torna ser el sector que, en termes de VAB i d'acord amb els càlculs que realitza la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació, presenta el creixement més important. Aquest trimestre, la seva variació interanual se situa en un 26,8%, pràcticament el mateix valor que en el trimestre precedent (27,6%) i sensiblement per sobre de la resta de sectors econòmics, la variació mitjana dels quals és del 16,7%. Tot i que les previsions estan subjectes encara a un grau d'incertesa considerable, la mateixa Direcció General estima per a l'exercici de 2021 que la indústria, amb un creixement del 11,8%, pot esdevenir un vector clau de la recuperació econòmica de l'arxipèlag.

EN EL TERCER TRIMESTRE, EL VAB DE LA INDÚSTRIA CREIX UN 26,8%

D'altra banda, els indicadors de **confiança empresarial** de les Illes del quart trimestre d'enguany indiquen que un 25,5% dels gestors de les empreses del sector de la indústria valoren de manera favorable la marxa del seu negoci durant el tercer trimestre, mentre que un percentatge lleugerament inferior (23,6%) ho fan de forma desfavorable. El balanç de situació del sector (1,9 punts) millora en més de 23,0 punts respecte del trimestre precedent i queda sensiblement per sota del saldo mitjà de tots els sectors econòmics (2,6 punts). En relació amb la valoració d'un any enrere (-64,8 punts) la millora encara és més contundent. Quant a les expectatives per al trimestre actual, el quart del 2021, la indústria registra una percepció més optimista que de la de la resta de sectors. El 18,2% de les respostes consideren que la marxa del negoci serà favorable mentre que la valoració mitjana és d'un 13,7%. No obstant això, també un percentatge elevat (32,7%), per sobre de la mitjana (30,9%), opina que serà desfavorable. Conseqüentment, el balanç d'expectatives queda en -14,5 punts, millorant ostensiblement la

Gràfic 8. Energia elèctrica mensual demandada a les Illes Balears (GWh)

Font: Ibestat i elaboració pròpia

Taula 19. Indicadors de la indústria i l'energia

	Darrera dada	Variació interanual (%)	Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)		
Índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) de la indústria	4t trim	130,6	51,7	↗	51,1
Índex de producció industrial	setembre	90,6	26,3	↗	18,4
Energia elèctrica demandada (MWh)	octubre	444.528,8	20,8	↗	18,1
Mallorca	octubre	334.446,5	19,9	→	0,0
Menorca	octubre	34.186,5	13,6	→	-1,2
Eivissa	octubre	71.046,1	28,3	↗	24,1
Formentera	octubre	4.849,7	31,4	↗	29,3
Energia elèctrica facturada en la indústria (MWh)	setembre	24.170,9	8,2	↗	-
Mallorca	setembre	17.759,9	8,9	↗	-
Menorca	setembre	2.860,0	0,2	↗	-
Eivissa	setembre	3.090,6	7,0	↗	-
Formentera	setembre	436,5	60,3	↗	-
Ocupats totals en la indústria i energia	octubre	28.187	2,8	↗	2,4
Assalariats	octubre	22.466	3,5	↗	3,1
Autònoms	octubre	5.721	0,2	→	0,1
Ocupats en les indústries extractives	octubre	410	1,0	→	1,5
Mallorca	octubre	325	-0,6	→	-0,1
Menorca	octubre	17	6,2	↗	7,9
Eivissa	octubre	68	7,9	↗	7,7
Formentera	octubre	0	-	↗	-
Ocupats en les indústries manufactureres	octubre	22.166	3,2	↗	2,7
Mallorca	octubre	17.328	2,4	↗	2,2
Menorca	octubre	2.928	6,7	↗	5,6
Eivissa	octubre	1.783	5,3	↗	4,4
Formentera	octubre	67	-5,6	↘	-5,3
Ocupats en l'energia elèctrica, gas i aigua	octubre	5.611	1,3	→	1,9
Mallorca	octubre	4.780	-0,6	→	-0,1
Menorca	octubre	146	5,0	↗	5,0
Eivissa	octubre	679	15,7	↗	17,6
Formentera	octubre	5	25,0	↗	-

Font: INE, Ibestat, TGSS, Datadis i elaboració pròpia

valoració del sector d'un any enrere (-79,6 punts) i sensiblement per sobre del saldo mitjà de tots els sectors econòmics (-17,2 punts). Així, l'índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) de la indústria durant aquest quart trimestre presenta un fort avanç, en concret d'un 51,7% interanual, només per darrere de l'avanç del transport i hostaleria (61,4%) i considerablement per sobre de la mitjana de tots els sectors econòmics (40,3%).

D'acord amb les dades publicades per l'ibestat referides a l'últim dia de mes, el sector de la indústria i l'energia a les Illes Balears té al mes d'octubre d'enguany 22.466 afiliats al règim general de la **Seguretat Social** i 5.721 al d'autònoms, amb un total de 28.187 cotitzadors.

Aquests valors representen, respecte de l'octubre de l'any passat, un increment d'un 2,8% en el total d'afiliats de l'arxipèlag. Aquest augment es concentra en els treballadors del règim general (un 3,5%), mentre que pel cas dels autònoms queda en un 0,2%. Totes les illes, exceptuant Formentera (-4,0%), avancen en l'afiliació, destacant en termes relatius les pujades d'Eivissa (8,0%) i Menorca (6,6%). Mallorca presenta un augment més moderat (1,7%). Per sectors i considerant els dos règims i el conjunt de l'arxipèlag, aquest mes es guanyen afiliats en les indústries manufactureres (un 3,2% interanual), en les extractives (1,0%) i en les activitats de subministrament d'aigua, sanejament i residus (2,1%). Per contra, les activitats de subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat perden un -3,2% de persones afiliades.

L'AFILIACIÓ A LA SEGURETAT SOCIAL DE LA INDÚSTRIA S'INCREMENTA UN 2,8% INTERANUAL.

Al setembre, la **producció industrial**, impulsada pel fort increment de la facturació del sector de l'energia (40,7%), registra una taxa de variació interanual d'un 26,3%, superant en gairebé 25,0 p. p. el registre del conjunt de l'Estat (1,9%). Exceptuant els béns intermedis (-16,9%), la resta de destinacions econòmiques dels béns també presenten pujades significatives, destacant els béns de consum no durador (29,2%) i els béns d'equip (17,4%). Considerant l'evolució de la producció a partir de les seccions de la CNAE, les activitats de subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat presenten l'avanç més destacat (48,6%) encara que també la indústria extractiva (17,7%) i la manufacturera (10,3%) registren fortes pujades. La variació interanual de la mitjana dels tres primers trimestres se situa a les Illes en un 10,2% i en el conjunt de l'Estat en un 9,1%.

AL SETEMBRE, LA PRODUCCIÓ INDUSTRIAL CREIX UN 26,3%

També la **facturació de les empreses** industrials es manté a l'alça, si bé en els darrers mesos ha anat perdent gradualment el vigor exhibit durant el segon trimestre. Al setembre, l'índex de volum de negoci del sector registra a les Illes una pujada d'un 2,4% interanual, gairebé -6,0 p.p. menys que el mes precedent, i en el conjunt de l'Estat, d'un 12,5%. La variació de la mitjana dels tres primers trimestres, comparada amb la del mateix període de l'any passat, continua en positiu tant a les Illes (7,1%) com a Espanya (16,7%).

D'altra banda, l'evolució més recent dels **preus industrials** continua en forta tendència a l'alça i, al setembre, la taxa interanual de l'índex general a les Illes s'enfila fins al 50,8%, més de 16,0 punts percentuals superior al registre del mes d'agost. La xifra és atribuïble, per damunt de tot, al fort increment dels preus de l'energia, que puguen un 80,3%. La resta de destinacions dels béns es mantenen sense gaires variacions i en qualsevol cas lleugerament a l'alça. La taxa del conjunt de l'Estat, encara que més moderadament, també s'accelera i se situa en un 23,6%. Altrament, la variació de la mitjana dels primers nou mesos queda a les Illes en un 48,8%, i a Espanya, en un 21,9%.

ELS PREUS INDUSTRIALS S'ENCAREIXEN MÉS D'UN 50,0% INTERANUAL

Al mes d'octubre, la **demanda d'energia** elèctrica en el conjunt de l'arxipèlag (444,5 GWh) puja més d'una cinquena part (20,8%) en relació amb el mateix mes de l'any passat. Per components principals, d'acord amb les dades de Red Eléctrica de España (REE), en la variació de la demanda l'efecte calendari ha influït en -0,8 p.p i la temperatura en 0,9 p.p. en positiu. La demanda actual es troba encara un -10,0% per sota de l'assolida el mateix mes del 2019 i, com en els mesos precedents, la recuperació s'explica més aviat per la baixa demanda esdevinguda un any enrere. Totes les illes presenten taxes positives però les diferències tornen ser ben marcades. En els dos extrems, Formentera incrementa el consum elèctric un 33,3% i Menorca ho fa un 12,8%. Entremig hi ha la demanda d'Eivissa, que puja un 28,2%, i la de Mallorca, un 20,0%. La demanda acumulada en el conjunt de l'arxipèlag de gener a octubre (4.681 GWh) representa una pujada d'un 13,2% en relació amb el mateix període del 2020. Formentera, de bell nou, registra la pujada més significativa (22,1%) mentre que Mallorca la més continguda (12,2%).

En el balanç elèctric dels primers deu mesos del 2021 cal ressaltar la menor presència de la tecnologia basada en el carbó en l'estructura de generació elèctrica de les Illes atès que únicament representa l'1,0% del total. Igualment és destacable en aquest període la menor aportació d'energia elèctrica a través de l'enllaç amb la Península, ja que es redueix gairebé una tercera part (-30,5%) i passa de representar un poc més del 40,0% a l'any 2020 a representar el 21,6% en l'actual. Per contra, és destacable el fort augment (37,0%) de la generació basada en la tecnologia de cicle combinat, la qual suposa un poc més del 60,0% del total. Per altra part, seguint amb les dades de REE i sense considerar l'aportació de l'enllaç, en l'acumulat d'aquests deu mesos la generació d'energia renovable (268,0 GWh) manté el seu pes sobre el total i representa el 7,5% de l'energia elèctrica generada a les Illes. Finalment, en aquest mateix període, les emissions a l'atmosfera associades a la generació elèctrica arriben a 1.706 kt CO₂ eq, la qual cosa representa un increment d'un 23,3% respecte dels mateixos mesos del 2020.

D'acord amb les dades de la plataforma DATADIS, la **facturació elèctrica** en el sector de la indústria al setembre arriba a 24.171 MWh en el conjunt de l'arxipèlag, un 8,2% més que un any enrere. Totes les illes presenten increments que, en el cas de Mallorca (8,9%), Eivissa (7,0%) i, sobretot, Formentera (60,3%), són prou marcats. Menorca, amb una taxa de variació del 0,2% es manté pràcticament en el mateix nivell que el setembre de l'any passat.

3 Construcció

Taula 20. Creixement del VAB de la construcció a les Illes Balears

Anual				Trimestral										
2017	2018	2019	2020	2019				2020 (p)				2021 (p)		
			(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
2,6	0,8	5,9	-6,0	2,8	4,7	7,1	8,9	-1,9	-10,5	-5,2	-6,3	-3,7	8,4	4,9

Font: Direcció General de Model Econòmic i Ocupació

p: provisional

Taxes de variació interanual a preus constants (en %). Revisió metodològica 2021

Després de la recuperació experimentada en el segon trimestre, el sector de la construcció modera el creixement i en el tercer trimestre, d'acord amb el càlcul que realitza la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació (DGMEiO), registra una variació interanual d'un 4,9%, 3,5 punts percentuals menys que en el precedent. Aquest avanç és el més contingut de tots els sectors i queda lluny del valor registrat pel conjunt de l'economia (16,7%). Quant a la previsió per a l'exercici del 2021, la DGMEiO estima igualment per a la construcció una pujada del VAB més moderada que per a la resta de sectors, en concret d'un 5,2% front a un 11,6% per al conjunt de l'economia.

Com en la resta de sectors econòmics, els indicadors de confiança empresarial en la construcció milloren notòriament. D'acord amb les dades corresponents al quart trimestre, el 10,7% dels gestors d'establiments empresarials del sector de la construcció de les Illes tenen una opinió favorable sobre la marxa del seu negoci en el trimestre precedent, mentre que el 16,1% la tenen desfavorable. La diferència entre els dos percentatges se situa en -5,4 punts, inferior a la xifra de la resta de sectors i de la mitjana de tota l'economia (2,6 punts). Pel que fa a les expectatives respecte del trimestre que comença, el 15,2% dels enquestats consideren que la marxa del seu negoci serà favorable i el 17,9% que serà desfavorable. El saldo d'expectatives és negatiu i queda en -2,7 punts, tot i que en aquesta ocasió se situa 14,5 punts per sobre de la valoració mitjana de tots els sectors (-17,2 punts). Finalment, l'índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) del sector augmenta un 23,4% interanual i, comparada amb la de la resta de sectors, representa la taxa de creixement més moderada. S'ha de tenir en compte, com hem assenyalat en edicions anteriors del butlletí, que al llarg del 2020 i 2021 la construcció no va registrar un desplom tan dràstic com l'experimentat pels altres sectors.

Els sectors de la construcció continua generant llocs de treball i a l'octubre l'afiliació a la Seguretat Social creix en el conjunt de l'arxipèlag un 2,7% interanual, gairebé 1,0 p.p. més que el valor del mes de setembre. Considerant tots els règims de cotització, el nombre d'afiliats arriba aquest mes a 54.683 (dels quals, 38.087 en el general i 16.514 en el d'autònoms), quedant fins i tot un 3,0% per sobre del nombre d'afiliats del mes d'octubre del 2019. En qualsevol cas, s'observen diferències en funció de l'activitat del sector i també de l'illa. Així, en el conjunt de l'arxipèlag, creix l'afiliació en la construcció d'edificis i en les activitats de construcció especialitzada, amb taxes interanuals del 3,0% i 2,6%, respectivament. Per contra, encara que el seu pes és molt menor que les acabades d'esmentar, davalla el nombre d'afiliats en les activitats d'enginyeria civil (-0,8%), més vinculades a la construcció i manteniment de les infraestructures públiques. Igualment, es produeixen diferències entre illes, ja que es registren increments significatius a Eivissa (7,5%) i Formentera (6,0%), mentre que Mallorca (2,0%) i Menorca (0,4%) registren pujades més discretes. Altrament, després de les disminucions registrades els mesos d'estiu, el nombre de contractes laborals torna remuntar i al mes d'octubre se'n signen 4.017, un 3,7% més que un any enrere. Destaca, en termes relatius, el fort augment observat a Eivissa (20,0%) i, en menor mesura, a Menorca (4,3%). En canvi, davalla la contractació a Mallorca (-0,3%) i Formentera (-4,5%).

L'AFILIACIÓ EN EL MES D'OCTUBRE CREIX UN 2,7%

Quant a l'edificació residencial, l'evolució a l'alça que d'ençà del mes de març seguien els projectes d'obres s'interromp abruptament i, al mes d'agost, el darrer mes amb dades disponibles publicades per l'Ibstat, davalla un -2,8% el nombre de projectes visats (353 expedients) en el conjunt de l'arxipèlag i un -7,2% el pressupost d'execució (57,8 M€ constants). Considerant les dades acumulades de gener a agost, el nombre de projectes és de 4.517 i el pressupost arriba a 941,8 M€, la qual cosa representa una variació interanual d'un 14,4% i un 23,6%, respectivament. Els habitatges en construcció en general presenten una evolució més fluctuant. Al mes d'agost es visen a les Balears 113 projectes que representen un creixement interanual d'un 2,7%. No obstant això, s'han de recalcar les diferències que s'observen entre illes ja que a les Pitiüses i a Menorca els visats s'incrementen, respectivament, un 140,0% i un 50,0%, mentre que a Mallorca es redueixen gairebé un -15,0%. Comptant els dos quadrimestres, el nombre de projectes sobre habitatges en el total de les Illes (2.232) es redueix un -5,9%. També s'observen diferències entre illes: baixen considerablement a Mallorca (-9,4%), que concentra més de tres quartes parts dels nous visats (76,5%), i pugen a les Pitiüses (4,1%) i, sobretot, a Menorca (23,7%).

La present edició de la revista de conjuntura continua sense incorporar les dades relatives a les llicències d'obra atès que el Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana, la font primordial emprada per a l'anàlisi d'aquesta estadística, no ha actualitzat la sèrie temporal d'ençà del mes de febrer del 2020.

D'altra banda, d'acord amb l'estadística que publica el Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana referida al mes d'agost, el nombre de certificats de final d'obra a les Illes Balears és de 199, un 49,6% més que un any enrere. Si considerem els dos primers quadrimestres d'enguany, les certificacions arriben a 1.798 i representen una pujada d'un 20,8% respecte del mateix període de l'any passat. El nombre d'habitatges acabats en aquest mateix període és de 2.102, un 1,2% més que en el 2020, i el valor de la liquidació de les obres arriba a 447,2 M€, pràcticament la mateixa quantitat que al 2020 (-0,04%).

LA COMPRAVENDA D'HABITATGES EN EL 2N TRIMESTRE AUGMENTA UN 158,4%

Pel que fa a l'activitat immobiliària, més en concret a la compravenda d'habitatges formalitzada davant notari, durant el segon trimestre d'enguany el nombre total de transaccions arriba a 4.587, xifra que representa un fort increment (158,4%) respecte del mateix trimestre de l'any passat. Altrament, també durant el segon trimestre, el nombre total de transaccions de sòl urbà en el conjunt de l'arxipèlag és de 216, un 323,5% més que un any enrere.

La demanda de construcció realitzada per les administracions públiques manté el ritme de recuperació. Al mes d'agost l'import de les licitacions oficials realitzades per les diferents administracions públiques en el territori de les Illes Balears augmenta un 199,3% i arriba a 53,0 M€ (46,7 M€ constants i una variació interanual del 167,5%). Considerant les dades acumulades dels dos quadrimestres, la licitació pública (gairebé 245,0 M€) s'incrementa un 44,0% respecte del mateix període de l'any passat.

Taula 21. Indicadors de la construcció

		Darrera dada	Variació interanual (%)		Variació ciclo-tendència Tt _{t-12} (%)
Ocupats assalariats en la construcció	octubre	38.087	3,1	↗	2,9
Mallorca	octubre	29.089	2,3	↗	2,2
Menorca	octubre	2.713	-0,2	→	0,3
Eivissa	octubre	5.981	8,7	↗	7,8
Formentera	octubre	304	7,0	↗	3,0
Ocupats autònoms en la construcció	octubre	16.514	1,9	→	1,8
Mallorca	octubre	12.651	1,5	→	1,4
Menorca	octubre	1.254	1,8	→	1,7
Eivissa	octubre	2.318	4,4	↗	4,3
Formentera	octubre	141	3,7	↗	3,2
Contractes de treball	octubre	4.017	3,7	↗	5,9
Mallorca	octubre	2.808	-0,3	↘	-3,1
Menorca	octubre	288	4,3	↘	-6,7
Eivissa	octubre	858	20,0	↗	18,0
Formentera	octubre	63	-4,5	→	0,0

Font: Ibestat i OTIB

Taula 22. Indicadors avançats de la construcció

		Darrera dada	Variació interanual (%)		Variació ciclo-tendència Tt _{t-12} (%)
Índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) del sector de la construcció	4t trim	140,7	23,4	↗	25,3
Nombre de projectes visats pel COAIB	agost	353	-2,8	↗	7,3
Mallorca	agost	283	-2,1	↗	8,0
Menorca	agost	29	-9,4	↗	3,4
Pitiüses	agost	41	-2,4	↗	11,4
Pressuposts dels projectes (k€ constants)	agost	57.783	-17	↘	-4,7
Mallorca	agost	41.731	-2	↘	-6,6
Menorca	agost	4.817	-45	↘	-7,4
Pitiüses	agost	11.235	-39	↗	19,4
Nombre d'habitatges	agost	113	2,7	↘	-27,0
Mallorca	agost	80	-14,9	↘	-25,7
Menorca	agost	9	50	↗	13,4
Pitiüses	agost	24	140	↘	-24,6
Certificats de final d'obra	agost	199	49,6	↗	19,4
Nombre de transaccions immobiliàries d'habitatges	2n trim	4.587	158,4	↗	18,9
Nombre de transaccions de sòl urbà	2n trim	216	323,5	↗	38,8
Licitació pública (k€ constants)	agost	46.723	167,5	↗	24,6

Font: COAIB, Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana, elaboració pròpia

Dades monetàries deflactades amb l'Índex de costos de la construcció (base 2015)

4 Serveis

Taula 23. Creixement del VAB del sector serveis a les Illes Balears

Anual				Trimestral										
2017	2018	2019	2020	2019				2020 (p)				2021 (p)		
			(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
3,7	3,6	1,8	-22,3	3,1	2,2	1,3	0,5	-1,5	-37,8	-32,8	-17,3	-9,2	22,4	17,0

Font: Direcció General de Model Econòmic i Ocupació

p: provisional

Taxes de variació interanual a preus constants (en %). Revisió metodològica 2021

La normalització de moltes activitats que mesos enrere es varen veure afectades per les restriccions derivades de la crisi sanitària i, especialment, l'activació de les relatives al negoci turístic es reflecteixen en la majoria d'indicadors sectorials. El valor afegit brut (VAB) del sector de serveis, segons els càlculs que realitza la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació (revisió metodològica de 2021), presenta en el tercer trimestre una taxa de variació interanual d'un 17,0%, 5,4 punts percentuals inferior a la del segon trimestre (22,4%). Es tracta, en qualsevol cas, de l'avanç més marcat després del registrat pel sector industrial i queda lleugerament per sobre del creixement del conjunt de l'economia (16,7%).

Quant a la confiança de les empreses respecte de la situació del seu negoci, les millores observades en el quart trimestre, tant en la valoració del trimestre precedent com en les expectatives per a l'actual, expliquen el repunt de l'índex de confiança empresarial harmonitzat en totes les branques del sector. D'acord amb la desagregació que realitza l'Ibestat —a banda del comerç, que s'analitza en el corresponent apartat—, les activitats de transport i hostaleria registren l'avanç més significatiu (61,5%), seguides del comerç (42,7%). Ambdues se situen per sobre de la mitjana del conjunt de l'economia (40,3%). La resta de serveis, (rúbrica que inclou les activitats administratives, professionals, d'informació i comunicacions, etc.) presenten una pujada més moderada (37,5%).

Les vendes de les empreses de serveis de mercat no financers a les Balears experimenten una forta acceleració en els darrers mesos impulsades pel fort avanç de les activitats vinculades al turisme. En concret, el mes de setembre i d'acord amb la informació de l'indicador d'activitat del sector de serveis (IASS) referit al volum de negoci, la taxa de variació interanual registra una pujada d'un 44,0%, pràcticament el mateix valor que en el mes d'agost. El registre de les Illes s'allunya dels valors de la resta de comunitats autònomes i queda molt per sobre del de la mitjana de l'Estat (16,6%). A més de la prominent recuperació de l'hostaleria (238,8%), les activitats que s'han mostrat més dinàmiques aquest mes són les de transport i emmagatzematge (72,0%), les administratives i serveis auxiliars (58,6%) i les de comerç (16,9%). En canvi, retornen als valors negatius, les activitats professionals, científiques i tècniques (-7,0%). La variació interanual de la mitjana dels tres trimestres se situa a les Illes en un 17,7% i a Espanya en un 14,3%.

EL VOLUM DE NEGOCI DEL SECTOR DE SERVEIS PRESENTA UN FORT CREIXEMENT

L'altre indicador sectorial, l'índex d'ocupació, també es manté a l'alça i la variació interanual del mes de setembre a les Illes se situa en un 10,8%, 2,7 p.p. per sobre del valor del mes anterior. En el conjunt de l'Estat també repunta si bé l'avanç és més moderat (3,0%). A l'arxipèlag, totes les activitats del sector presenten millores en l'ocupació, de forma molt destacada les d'hostaleria (22,3%), i les administratives i serveis auxiliars (9,7%). Els avanços de la resta d'activitats, encara que mantenen els registres en positiu, són molt més limitats. En els tres primers trimestres, la variació de la mitjana de l'índex a les Illes és encara un -1,6% inferior al mateix període de l'any passat, mentre que a Espanya, després de disset mesos, retorna a la zona positiva amb una taxa d'un 0,2%.

L'AFILIACIÓ EN EL SECTOR CREIX UN 19,5% INTERANUAL

Amb dades corresponents al mes d'octubre, el nombre de treballadors del sector de serveis afiliats a la Seguretat Social a les Illes Balears és de 410.622, la qual cosa significa un increment interanual d'un 19,5%. El sector, considerant els règims de cotització general i els especials d'autònoms i de la llar, guanya en un any 66.888 afiliats. La pujada és significativament major en el règim general (23,5%) que en el d'autònoms (5,9%). Les activitats que recuperen més afiliació són l'hostaleria (amb una variació interanual d'un 85,5% i 43.328 afiliats més) i, en general, les més contigües a l'activitat turística, com ara el transport i emmagatzematge (19,6%), les artístiques, recreatives i d'entreteniment (19,3%) i les administratives i serveis auxiliars (11,8%). També el comerç presenta un balanç interanual prou positiu, amb un avanç del 7,9% i 5.794 persones afiliades més. Com s'ha comentat en butlletins anteriors, arran de la crisi sanitària s'observen pujades importants en serveis prestats majoritàriament pel sector públic, com són les activitats sanitàries i de serveis socials, amb 2.080 persones afiliades més i un creixement interanual d'un 5,1%, i l'educació, amb 1.449 noves afiliacions i una pujada d'un 5,7%.

Si bé totes les illes recuperen afiliats, en termes relatius les Pitiüses presenten un millor balanç interanual. Així, a Eivissa l'afiliació creix un 34,7% i a Formentera un 28,8%. Mallorca i Menorca registren increments

Taula 24. Indicadors dels serveis

	Darrera dada		Variació interanual (%)	Variació cicle-tendència T _{t-12} (%)
Índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) del sector serveis				
Comerç	4t trim	138,1	42,7	↗ 36,3
Transport i hostaleria	4t trim	125,3	61,5	↗ 65,9
Resta de serveis	4t trim	125,1	37,5	↗ 37,8
Índex de volum de negoci dels serveis	setembre	114,8	44,0	↗ 57,9
Transport i emmagatzematge	setembre	101,6	72,0	↗ 104,5
Hostaleria	setembre	118,8	238,8	-
Informació i comunicacions	setembre	118,9	0,9	↗ 4,1
Activitats professionals, científiques i tècniques	setembre	88,5	-7,0	↘ -3,8
Activitats administratives i serveis auxiliars	setembre	91,3	58,6	↗ 91,8
Afiliats a la Seguretat Social	octubre	410.622	19,5	↗ 7,2
Mallorca	octubre	332.864	17,6	↗ 5,9
Menorca	octubre	23.109	16,2	↗ 11,0
Eivissa	octubre	50.102	34,7	↗ 13,6
Formentera	octubre	3.375	28,8	↗ 18,8
Matriculació de vehicles per a lloguer	octubre	189	-51,4	↘ -45,6
Energia elèctrica facturada en els serveis (MWh)	setembre	250.388	42,7	-
Mallorca	setembre	182.689	41,0	-
Menorca	setembre	20.970	36,5	-
Eivissa	setembre	42.950	56,0	-
Formentera	setembre	3.597	25,8	-

Font: DGT, Ibestat, TGSS i Datadis

semblants i més moderats, d'un 17,6% i un 16,2, respectivament. En tots els casos, com s'ha assenyalat per al conjunt de l'arxipèlag, l'avanç en el règim general és considerablement més elevat que en el d'autònoms.

Tot i l'activació del negoci turístic, en el darrers mesos la matriculació de cotxes de lloguer ha reprès la tendència a la baixa que únicament s'havia interromput els mesos de març a juny. A l'octubre, es matriculen 189 vehicles que representen una baixada interanual d'un -51,4%. Malgrat això, considerant les dades acumulades d'aquests deu mesos, la xifra de matriculacions presenta un avanç d'un 29,2% i arriba a 8.681 unitats ja

que entre els mesos de març a juny es varen registrar fortes pujades. Amb tot, si es compara la xifra amb la del mateix període del 2019, la reducció és encara del -70,3%.

Finalment, la facturació d'energia elèctrica en els serveis segueix també una trajectòria ascendent com en el cas d'altres variables explicades en els paràgrafs anteriors. Al setembre, la facturació del sector en tot l'arxipèlag arriba a 250.388 MWh i representa un augment interanual d'un 42,7%. Per illes, la pujada és especialment significativa a Eivissa (56,0%) i, a l'altre extrem, més moderada a Formentera (25,8%).

4.1. Comerç

Taula 25. Indicadors del comerç

		Darrera dada	Variació interanual (%)	Variació cicle-tendència Tt _{t-12} (%)
Índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) del sector del comerç	4t trim	138,1	42,7	↗ 36,3
Índex de volum de negoci del comerç (IASS)	setembre	120,9	16,9	↗ 15,5
Índex del comerç al detall (preus constants de 2015)	octubre	107,4	6,5	↗ 7,8
Índex d'ocupació del comerç al detall	octubre	107,6	5,2	↗ 4,8
Afiliats a la Seguretat Social en activitats de comerç i de venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	octubre	78.814	7,9	↗ 6,1
Mallorca	octubre	63.294	7,0	↗ 5,4
Menorca	octubre	5.289	8,5	↗ 5,1
Eivissa	octubre	9.290	13,7	↗ 9,2
Formentera	octubre	687	15,7	↗ 10,9

Font: Ibestat, INE, TGSS

Un cop superades les conseqüències més immediates que la crisi sanitària provocà en el sector del comerç, la millora de les perspectives actuals es reflecteix en els resultats dels indicadors de confiança empresarial corresponents al quart trimestre d'enguany. D'acord amb aquesta estadística, el 29,1 % dels gestors de les empreses del sector valoren de manera favorable la marxa del seu negoci durant el tercer trimestre del 2021 mentre que el 19,6 % ho fan de manera desfavorable. El balanç de situació, és a dir, la diferència entre els dos percentatges, és positiu per primer cop d'ençà de finals del 2019 i se situa en 9,5 punts, 28,6 punts més que el saldo registrat en el trimestre precedent. La xifra, a més, és sensiblement millor que el balanç mitjà de tots els sectors, que queda en 2,6 punts, i només és superada per la del transport i hostaleria. Paradoxalment, les expectatives per al trimestre actual evidencien una certa contenció atès que el percentatge d'enquestats que consideren que la marxa del negoci serà favorable (12,2%) és molt inferior al dels que preveuen que serà desfavorable (31,1%). El balanç d'expectatives resultant és de -18,9 punts i queda lleugerament pitjor que el de la mitjana de tots els sectors (-17,2 punts). Finalment, l'índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) del comerç puja en termes interanuals un 42,7%. L'avanç és menor que el d'altres sectors, com ara el transport i hostaleria i la indústria, però se situa sensiblement per sobre de la mitjana de l'economia (40,3%).

Pel que fa als indicadors d'activitat del sector dels serveis (IASS) de les Illes Balears relatius a la branca de comerç, al setembre el volum de negoci del sector registra una pujada de gairebé un 17,0%, valor que queda una mica per sota del registrat al mes d'agost (18,4%). La variació mitjana dels tres trimestres se situa en un 12,6%, 5,0 punts percentuals per sota de la variació de l'índex general de serveis. L'índex d'ocupació en el comerç es manté estable i lleugerament a l'alça. Al setembre pràcticament repeteix la mateixa variació interanual (2,7%) que la del mes d'agost. Al llarg dels tres trimestres l'índex d'ocupació presenta una disminució d'un -1,5%.

D'altra banda, el comerç al detall prossegueix a l'alça, tot i que amb menys vigor que en els mesos precedents. El volum de vendes del mes d'octubre s'incrementa un 6,5% interanual, 5,2 p.p. per sota del valor del mes de setembre (11,7%). En el conjunt de l'Estat el panorama és molt distint i les vendes, després de quatre mesos d'atonia, retornen als valors negatius amb una variació d'un -2,5%. A les Illes, la variació mitjana de gener a octubre, en relació amb el mateix període del 2020, és d'un 8,7%, 5,0 p.p. per sobre de la de l'Estat (3,7%). Altrament, la millora en l'ocupació associada al comerç al detall provoca un repunt en l'índex i la variació interanual se situa en un 5,2%, gairebé un punt percentual més que l'anterior registre. En el conjunt de l'Estat la taxa de variació no experimenta gaires canvis i queda en un 1,9%. La variació mitjana dels deu primers mesos de l'any abandona la zona negativa tant a les Illes (0,4%) com en el conjunt de l'Estat (0,2%).

Al mes d'octubre, el sector del comerç té 78.814 treballadors en alta laboral a la Seguretat Social (59.796 en el règim general i 19.018 en el d'autònoms), la qual cosa representa, respecte del mateix mes del 2020, una pujada d'un 7,9% en el total d'afiliats. S'observen diferències en funció del règim de cotització, atès que l'increment en el d'autònoms (5,0%) és més moderat que el registrat en el general (8,9%). També hi ha diferències segons la branca d'activitat. Així, considerant les dades del conjunt de l'arxipèlag, les activitats de comerç al detall, que concentren les dues terceres parts de tota l'afiliació, registra l'avanç més marcat (9,4%), seguides del comerç a l'engròs (7,5%) i, a molta distància, les activitats de venda i reparació de vehicles de motor (0,4%). Totes les illes guanyen afiliats i destaquen, en termes relatius, les pujades de Formentera (15,7%) i Eivissa (13,7%). Menorca i Mallorca presenten avanços interanuals del 8,5% i del 7,0%, respectivament. L'únic retrocés ressenyable es registra a Mallorca ja que les activitats de venda i reparació de vehicles de motor presenten una variació d'un -0,8%, atribuïble a la pèrdua d'un -1,5% d'afiliats en el règim general.

EL VOLUM DE NEGOCI DEL COMERÇ REGISTRA UNA PUJADA DE GAIREBÉ UN 17,0%

4.2. Hostaleria

Taula 26. Pernoctacions a establiments turístics

Pernoctacions	Darrera dada	Variació interanual (%)	Acumulat	Variació interanual (%)	Cicle-tendència T_{t-12}^t (%)			
Establiment hotel·ler	set	5.289.861	803,6	gen-set	21.347.663	274,6	↘	-809,1
Mallorca	set	3.829.349	1233,1	gen-set	15.518.745	283,3	↘	-717,3
Menorca	set	483.992	237,6	gen-set	2.082.448	221,3	↗	347,9
Pitiüses	set	976.520	530,7	gen-set	3.746.471	273,7	↗	1771,7
Apartament turístic	set	786.629	260,2	gen-set	3.293.159	164,2	↗	39,9
Mallorca	set	364.462	520,0	gen-set	1.501.055	231,4	↗	7,4
Menorca	set	163.629	123,9	abr-set	663.455	107,1	↘	-5409,2
Pitiüses	set	258.537	198,9	abr-set	1.125.661	140,8	↘	-508,8
Rural	set	171.803	450,3	gen-set	821.097	201,6	↗	1.311,8
Mallorca	set	134.478	624,6	gen-set	648.859	223,8	↗	10.084,6
Menorca	set	25.028	143,4	gen-set	116.286	119,9	↗	497,1
Pitiüses	set	12.297	416,7	gen-set	55.950	195,1	↘	-2758,9
Total establiments turístics	set	6.248.293	648,3	gen-set	25.461.919	252,8	↘	-464,1
Mallorca	set	4.328.289	1087,1	gen-set	17.668.659	275,8	↘	-753,5
Menorca	set	672.649	196,7	abr-set	2.849.162	186,3	↗	501,5
Pitiüses	set	1.247.354	411,8	abr-set	4.909.181	248,9	↗	1627,2

Font: INE, Ibestat i elaboració pròpia

En el mes de setembre el nombre de pernoctacions dels turistes a les Illes Balears augmenta en 648,3% i arriba a 6,2 milions. En xifres acumulades de gener a setembre, les nits facturades en els establiments turístics reglats augmenta en un 252,8% respecte del mateix període de l'any anterior i arriba a 25,5 milions de turistes que pernocten als establiments turístics reglats de les Balears. El nombre de viatgers en els primers tres trimestres de 2021 mostra la mateixa tendència, augmenta (207,6%) amb relació al mateix període de l'any 2020 i arriba a la xifra de 4.998.281 viatgers a les Illes Balears. No obstant això, si es compara el nombre de pernoctacions i viatgers amb els mateixos mesos de 2019, s'observa una caiguda del -58,0% i del -54,5%.

Les **pernoctacions** als establiments hotelers fins al setembre de 2021 arriben a 21,3 milions. Això representa un 274,6% més en termes interanuals. Quant als mercats emissors de turistes, és el mercat britànic el que ha augmentat més al llarg dels nou primers mesos de l'any 2021 (569,1%), seguit del mercat suec (459,5%) i també dels mercats alemany, francès i italià, amb increments de més del 200% interanual. Finalment, el mercat nacional experimenta un creixement del 103,7% i recupera el 82% de les pernoctacions dels turistes espanyols que arribaren en el mateix

període de l'any prepanidèmic. El grau d'ocupació hotelera per places a les Illes Balears en el mes de setembre arriba al 59,8%, per sobre de la mitjana nacional (52,2%), molt superior al 26,6% que assoliren en el mateix mes de l'any 2020 i amb un 78,3% de la planta hotelera oberta sobre la planta existent. Quant als apartaments turístics, les pernoctacions dels mesos de gener a setembre de 2021 són un 164,2% més que en el mateix període de l'any anterior. En el mes de setembre, les Illes Balears tenen un 45,5% de grau d'ocupació de places oferides a apartaments turístics, més del doble respecte al mateix mes de l'any 2020. Per la seva banda, el turisme rural també ha augmentat en el nombre de pernoctacions respecte al mateix període de l'any passat i ha arribat a 821.097, amb un increment del 201,6%. Pel que fa al turisme nacional, s'han recuperat les xifres de l'any 2019, que s'han superat en un 8,0%. El percentatge d'ocupació de places oferides al turisme rural se situa en el 57,2% en el mes de setembre de 2021, molt superior al mateix mes de 2020 (18,7%) i lleugerament per sobre del grau d'ocupació de setembre de 2019 (56,9%).

TANT EL NOMBRE DE VIATGERS COM EL DE PERNOCTACIONS ES TRIPLIQUEN DE GENER A SETEMBRE

Taula 27. Viatgers a establiments turístics

Viatgers	Darrera dada	Variació interanual (%)	Acumulat	Variació interanual (%)	Cicle-tendència T ¹ _{t-12} (%)			
Establiment hotelier	set	991.187	510,3	gen-set	4.151.835	215,6	↘	-45703,2
Mallorca	set	700.304	772,1	gen-set	2.911.087	232,4	↘	-427,5
Menorca	set	89.007	141,7	gen-set	410.635	159,9	↗	1064,0
Pitiüses	set	201.876	345,8	gen-set	830.113	194,3	↗	45,3
Apartament turístic	set	147.279	242,5	gen-set	614.975	166,9	↘	-495,5
Mallorca	set	57.698	547,6	gen-set	223.787	225,8	↘	-360,0
Menorca	set	30.446	99,9	abr-set	125.086	102,7	↗	197,1
Pitiüses	set	59.135	213,4	abr-set	265.165	167,9	↘	-2077,0
Rural	set	48.485	337,2	gen-set	231.471	194,2	↘	-1809,5
Mallorca	set	37.035	455,2	gen-set	176.635	214,7	↗	1841,9
Menorca	set	8.389	130,3	gen-set	39.666	132,2	↗	479,6
Pitiüses	set	3.062	293,6	gen-set	15.171	177,4	↗	332,8
Total establiments turístics	set	1.186.951	448,2	gen-set	4.998.281	207,6	↗	6907,5
Mallorca	set	795.037	729,2	gen-set	3.311.509	231,0	↘	-465,1
Menorca	set	127.842	129,5	abr-set	568.530	154,4	↗	243,1
Pitiüses	set	264.073	306,7	abr-set	1.102.016	209,7	↗	873,7

Font: INE, lbestat i elaboració pròpia

Pel que fa als viatgers que pernoctaren a les Illes Balears durant els tres primers trimestres de 2021 augmenten un 207,6% amb relació a l'any anterior. Els qui escolliren un establiment hotelier augmenten un 215,6% interanual, en comparació amb el mateix període de 2020, amb 4,1 milions de persones. En aquest cas, en termes acumulats, el mercat estranger augmenta un 313,6% respecte de l'any anterior, però, si comparem amb el mateix període de l'any 2019, destaca la caiguda del mercat britànic (-77,2%), encara que respecte a l'any 2020 és el mercat que ha tingut una major pujada (414,5%). El mercat francès, que és el que millor s'ha recuperat respecte a l'any prepanidèmic, presenta una caiguda del -31,0% i, per illes, Menorca mostra un millor comportament i supera en un 19,4% les xifres de 2019. El mercat nacional també ha pujat considerablement (78,4%). Els viatgers a apartaments turístics presenten un augment del 166,9% en els primers nou mesos de l'any. Finalment, els clients del

turisme rural durant els primers nou mesos de l'any 2021 augmenten en un 194,2%, impulsat per l'augment del turisme de no residents (310,3%) i principalment pels turistes d'origen alemany (326,1%). No obstant això, aquests augments interanuals no arriben a compensar la caiguda esdevinguda l'any 2020, atès que, si es comparen les xifres de 2021 amb les de 2019, es constaten caigudes en el nombre de viatgers, especialment en els hotels i apartaments (-56,5% i -59,2%, respectivament) i en menor mesura en el turisme rural (-14,6%). En canvi, el turisme nacional que va pernoctar als apartaments i al turisme rural recupera les xifres de l'any 2019 amb increments del 14,7% i 12,9%, respectivament. No succeeix el mateix als establiments hotelers, que encara presenten una caiguda del -18,7% interanual respecte al nombre de viatgers que pernoctaren a les Illes Balears durant els primers nou mesos de 2021.

Taula 28. Estada mitjana a establiments turístics

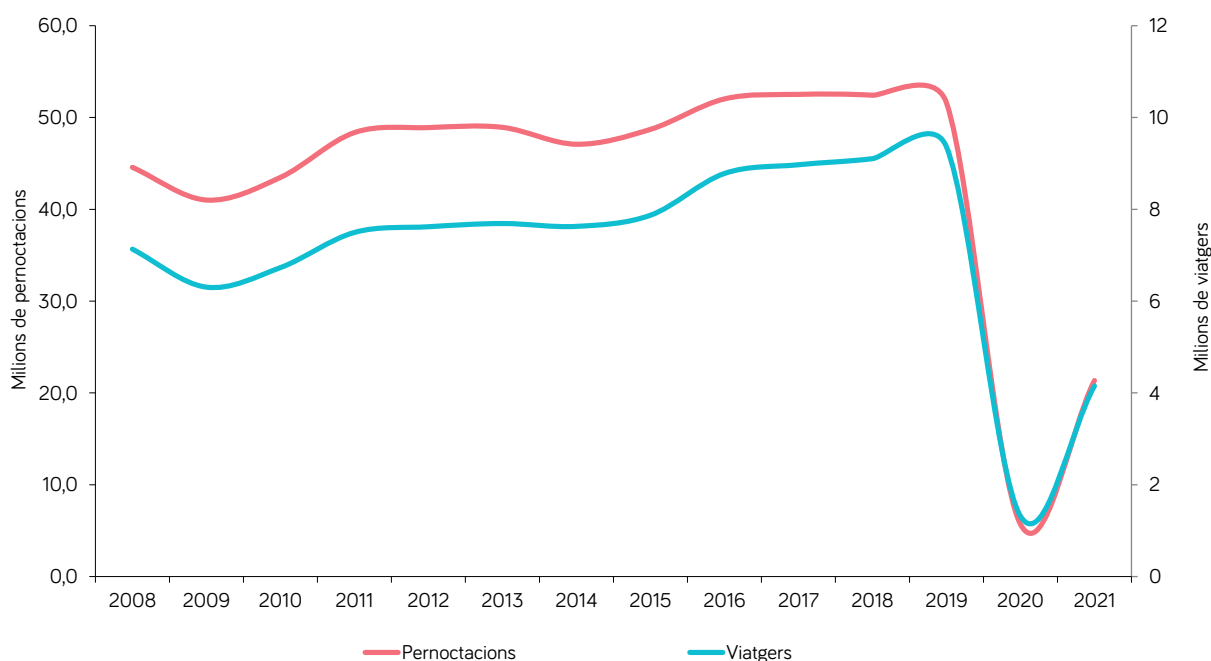
Estada mitjana (dies)	Darrera dada	Variació interanual (%)	Acumulat	Variació interanual (%)	Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)			
Establiment hoteler	set	5,3	48,1	gen-set	5,1	18,7	↗	17,1
Mallorca	set	5,5	52,9	gen-set	5,3	15,3	↗	12,2
Menorca	set	5,4	39,7	gen-set	5,1	23,6	↗	65,3
Pitiüses	set	4,8	41,5	gen-set	4,5	27,0	↘	-3,2
Apartament turístic	set	5,3	5,2	gen-set	5,4	-1,0	↗	5,0
Mallorca	set	6,3	-4,3	gen-set	6,7	1,7	↘	-4,1
Menorca	set	5,4	12,0	abr-set	5,3	2,1	↗	23,8
Pitiüses	set	4,4	-4,6	abr-set	4,2	-10,1	↘	-9,0
Rural	set	3,5	25,9	gen-set	3,5	2,5	↗	9,6
Mallorca	set	3,6	30,5	gen-set	3,7	2,9	↗	15,0
Menorca	set	3,0	5,7	gen-set	2,9	-5,3	↗	1,9
Pitiüses	set	4,0	31,3	gen-set	3,7	6,4	↗	30,4
Total establiments turístics	set	5,3	36,5	gen-set	5,1	14,7	↗	5,6
Mallorca	set	5,4	43,2	gen-set	5,3	13,5	↗	3,3
Menorca	set	5,3	29,3	abr-set	5,0	12,6	↗	10,7
Pitiüses	set	4,7	25,8	abr-set	4,5	12,7	↗	39,9

Font: INE, Ibestat i elaboració pròpia

L'estada mitjana de gener a setembre de l'any en curs presenta un augment del 14,7% i es queda en 5,1 dies. En el cas dels hotels, cada viatger hi està 5,1 dies de mitjana i l'augment de les estades és d'un 18,7%. Quant als apartaments turístics, l'estada se situa en els 5,4 dies (superior a la resta d'establiments turístics), però presenta un descens del -1,0%

en comparació amb el mateix període de l'any 2020. Finalment, el viatger que s'allotja a establiments de turisme rural opta per un nombre de nits inferior al dels allotjaments anteriors (3,5 dies) i així i tot suposa una variació interanual positiva d'un 2,5%.

Gràfic 9. Pernoctacions i viatgers a hotels de les Illes Balears.

Font: Ibestat, elaboració pròpia

El gràfic reflecteix l'evolució tant de les pernoctacions com dels viatgers a establiments hotelers durant els nou primers mesos de l'any 2021, des de 2008. Es pot observar que després del fort descens experimentat l'any 2020, degut al fort impacte de la pandèmia, que afectà la principal activitat econòmica de les Illes Balears, en els nou primers mesos de l'any 2021 es comença a veure una certa recuperació i pugen tant les pernoctacions com el nombre de viatgers.

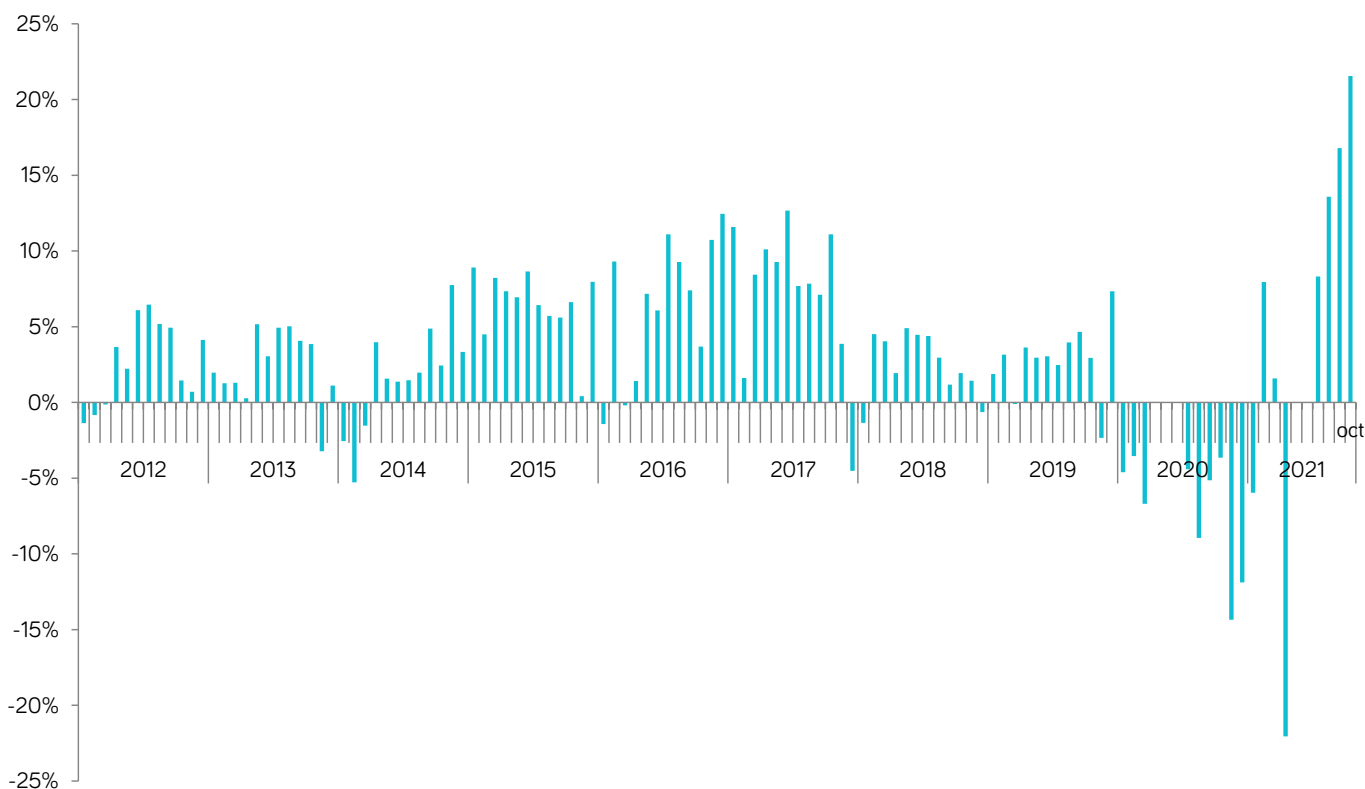
Seguidament, s'analitzaran les magnituds anteriors per a cada una de les illes de l'arxipèlag. El nombre de pernoctacions en els nou primers mesos de l'any 2021 presenta variacions positives a Mallorca (275,8%), seguit de les Pitiüses (248,9%) i per últim a Menorca (186,3%). D'una banda, a Mallorca s'incrementa el nombre de nits facturades dels establiments hotelers (283,3%), seguits dels apartaments turístics (231,4%) i del turisme rural, que presenten un augment del 223,8%. Per origen, el turisme estranger augmenta les nits facturades als hotels en un 336,5% respecte al mateix període de l'any 2020. Especialment creix el turisme britànic i, atès que les pernoctacions augmenten més que els viatgers, l'estada mitjana s'allarga considerablement (un 23,9%). El mercat domèstic augmenta un 104,6% el nombre de nits a hotels i l'estada mitjana també creix un 14,4% interanual, mentre es recuperen el 65% de les pernoctacions de turistes nacionals en 2019. Quant a l'anàlisi dels apartaments turístics, els mercats britànic i suec són els que més pugen: un 361,8% i un 693,0%, respectivament. En canvi, la resta de mercats emissors, Alemanya i França, presenten increments del 215%. Si comparem amb les xifres de 2019, el mercat francès recupera el 73,2% de les nits facturades en l'any pre-pandèmic. Pel que fa al turisme rural, els turistes nacionals augmentaren les pernoctacions en un 56,1% respecte a l'any 2020 i s'equipararen a les xifres de 2019 (4,9%), i els turistes no residents presentaren un augment del 302,0%.

A Menorca les pernoctacions hoteleres augmenten en termes acumulats un 221,3%, mentre que els viatgers ho fan un 159,9% respecte de l'any passat, la qual cosa fa que l'estada mitjana augmenti un 23,6%. Als apartaments reglats el nombre de pernoctacions i de viatgers creix un percentatge similar (107,1% i 102,7%, respectivament) i, per tant, l'estada mitjana es manté estable i augmenta sols un 2,1%. Pel que fa al turisme rural, atès que el nombre de viatgers creix més que no les pernoctacions, l'estada mitjana disminueix (-5,3%).

A les Pitiüses, augmenten de forma molt important tant les pernoctacions (273,7%) com els viatgers (194,3%), cosa que fa que l'estada mitjana a establiments hotelers augmenti un 27,0%. Quant als apartaments turístics a Eivissa i Formentera, els viatgers augmenten per sobre de les pernoctacions respecte al mateix període de l'any passat (167,9% i 140,8%, respectivament), per la qual cosa l'estada mitjana queda en 4,2 dies i es tradueix en una reducció del -10,1%. Finalment, pel que fa als allotjaments rurals, el nombre de pernoctacions contractades augmenta en un 195,1% i els viatgers presenten un augment del 177,4%. Per tant, l'estada mitjana puja un 6,4% respecte a l'any passat.

Tal com es pot veure en el gràfic adjunt, els preus hotelers a les Illes Balears l'any 2021 presenten descensos interanuals en els mesos de gener i abril, i precisament en aquest segon el descens és el més pronunciat (-22,05%). A partir del mes de juliol i fins a octubre (coincidint amb els mesos de més ocupació) els preus hotelers presenten creixements interanuals i en el mes d'octubre els preus varen augmentar un 21,6%, similar a la mitjana nacional (20,3%). A les Illes Balears, la tarifa mitjana diària d'octubre (ADR) es va situar en 96 euros, per sobre dels 89,4 euros de l'àmbit nacional i els ingressos per habitació disponible (RevPAR) del mateix mes arriben a 55,8 euros davant els 53,4 euros nacionals.

Gràfic 10. Variació interanual dels preus hotelers a les Illes Balears (gener 2012 a maig 2021)

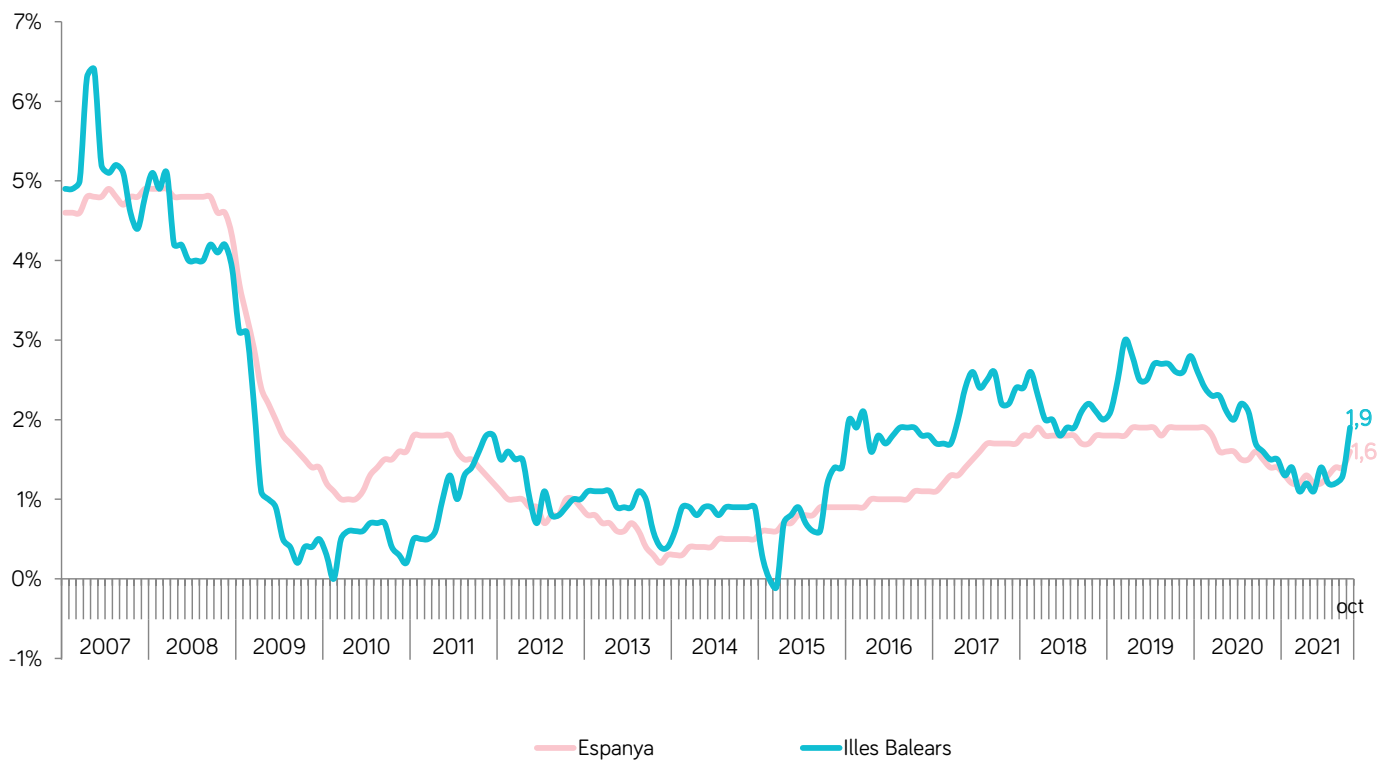
Font: INE

Segons les dades publicades per l'IBESTAT, fins al setembre de 2021 arriben set milions de turistes a les Illes Balears, xifra que representa un 149,6% més que durant els mateixos mesos de l'any 2020. Aquest augment és gràcies, sobretot, al creixement dels turistes estrangers (216,7%), on destaca l'augment del mercat britànic (291,4%), seguit del francès i l'alemany, amb un 208,6% i un 171,1%, respectivament. El mercat domèstic també presenta una augment respecte a l'any anterior (63,2%) i recupera el 85,5% dels turistes nacionals que arribaren en el mateix període de 2019. Els visitants estrangers en els nou primers mesos representen el 71,4% del total, sobrepassen el que es va registrar en 2020 en un 56,3% i s'acosten a les xifres de 2019, quan representaven el 83,7% del total de turistes arribats a les Illes Balears. El mercat britànic en el període corresponent a 2020 tenia un pes de només el 7,4% i enguany ha augmentat fins a arribar a l'11,7%, pes que correspon sols a la meitat del pes dels turistes que arribaren en el mateix període de 2019.

Quant als preus de l'oferta complementària, en el gràfic adjunt s'observa l'evolució que ha seguit el subgrup de restauració i menjadors. Durant els mesos de l'any 2021 la variació interanual dels preus a les Illes Balears és de mitjana un 1,7%, igual que la del conjunt d'Espanya (1,5%). La variació de preus de l'oferta complementària a l'arxipèlag balear des de setembre de 2020 està gairebé igualada a la variació del conjunt estatal.

Les taxes acumulades de gener a setembre dels turistes arribats creixen un 181,7% a les Pitiüses, seguides de Mallorca, amb un increment de 148,4% i amb 4,5 milions de turistes, i, finalment, Menorca amb un augment del 110,5%. El mercat estranger augmenta en 216,7% per als tres primers trimestres de l'any 2021 i destaca l'increment de turistes del mercat britànic (291,4%), seguits dels turistes francesos, que creixen un 208,6%.

Gràfic 11. Variació interanual de l'IPC de restaurants

Font: INE

Taula 29. Turistes arribats a les Illes Balears per país de residència

		Darrera dada	Variació interanual (%)	Acumulat	Variació interanual (%)	Cicle-tendència T _{t-12} (%)
Mercat espanyol						
Illes Balears	set	330515	92,7	gen-set	2019838	63,2 ↗ 148,1
Mallorca	set	127883	81,4	gen-set	870980	39,5 ↗ 110,1
Menorca	set	96.143	66,7	gen-set	571020	77,5 ↗ 16,9
Pitiüses	set	106.489	145,6	gen-set	577838	98,1 ↗ 6,7
Mercat alemany						
Illes Balears	set	410.231	1423,9	gen-set	1803973	171,1 ↘ -415,3
Mallorca	set	361.804	1543,3	gen-set	1623374	163,8 ↘ -414,7
Menorca	set	9.780	831,4	gen-set	26252	214,5 ↗ 215,9
Pitiüses	set	38.647	903,3	gen-set	154347	269,6 ↘ -471,1
Mercat Britànic						
Illes Balears	set	223.743	852,1	gen-set	825578	291,4 ↘ -1.558
Mallorca	set	133.733	894,7	gen-set	519537	271,7 ↘ -3.313
Menorca	set	25.606	810	gen-set	90186	381 ↘ -260
Pitiüses	set	64.404	789,4	gen-set	215854	311,7 ↘ -384
Total turistes						
Illes Balears	set	1.497.903	415,3	gen-set	7070405	149,6 ↘ -629,6
Mallorca	set	955.493	576,6	gen-set	4560182	148,4 ↘ -509,4
Menorca	set	173.975	143,1	gen-set	883665	110,5 ↗ 296,1
Pitiüses	set	368.435	372,8	gen-set	1626558	181,7 ↘ -990,5

Font: Ibestat

4.3 Transport i comunicacions

Taula 30. Afiliats a la Seguretat Social al transport i comunicacions

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	Cicle-tendència T _{t-12} (%)
Transport i emmagatzematge	octubre	26.267	19,6	↗ 8
Mallorca	octubre	20.687	17,3	↗ 6,4
Menorca	octubre	1.349	25,5	↗ 5,7
Eivissa	octubre	3.939	30,8	↗ 17,5
Formentera	octubre	215	26,5	↗ 20,5
Informació i comunicació	octubre	8.426	3,2	↗ 2,6
Mallorca	octubre	7.561	2,6	→ 1,2
Menorca	octubre	354	8,6	↗ 8,2
Eivissa	octubre	455	7,3	↗ 2,5
Formentera	octubre	16	6,7	↗ 7,8

Font: TGSS

En el mes d'octubre, el nombre d'**afiliats** a la branca de transport i emmagatzematge se situa en 26.267 persones a les Illes Balears, la qual cosa representa un increment interanual del 19,6%. El nombre acumulat d'afiliats fins a octubre de 2021 augmenta un 1,4% a tot l'arxipèlag balear i especialment a Menorca i les Pitiüses, amb un increment del 5,9% perhom, seguit de Mallorca (0,2%). D'altra banda, la xifra de treballadors de la branca d'informació i comunicacions experimenta un augment (3,2%) respecte d'octubre de l'any anterior. El revifament en el nombre de treballadors es dona a totes les illes i de forma més significativa a Menorca (8,6%), seguit de les Pitiüses (7,3%) i de Mallorca (2,6%).

Els **passatgers** arribats a les Illes Balears per via aèria augmenten un 127,4% en l'acumulat de gener a octubre de 2021, en comparació amb el mateix període de l'any passat. Així, durant els primers deu mesos de l'any 2021, n'arriben 9,8 milions als aeroports de les Illes Balears, lluny dels 4,3 milions arribats en el mateix període de l'any anterior i encara més enfora dels gairebé 19,4 milions que arribaren en els deu primers mesos de 2019. Entre els principals mercats emissors, destaca el mercat britànic, amb una pujada d'un 286,9%, seguit del mercat francès, amb un 218,1%, i del mercat alemany, amb un augment del 194,5%. Amb tot, encara no s'ha recuperat el passatge aeri que va arribar en el mateix període de l'any 2019. El mercat emissor que s'acosta més a les dades de 2019 és el passatge francès, que ha recuperat el 84,2% de la xifra de dos anys enrere. Del total de passatgers que aterren als aeroports de les Illes Balears durant els deu primers mesos de 2021, el 37,6% són espanyols, quan en el mateix període del 2020 varen representar un 56,5%. Per altra part, cal esmentar que els passatgers arribats durant aquest període, procedents d'un dels principals mercats emissors, el mercat alemany, representa el 25,5% del passatge total, superior al 20,4% del mateix període de 2020 i quasi el mateix percentatge del període de 2019 (26,4%).

EL NOMBRE DE PASSATGERS ARRIBATS PER VIA AÈRIA FINS A L'OCTUBRE DE 2021 AUGMENTA UN 127,4% INTERANUAL

Pel que fa a l'evolució del trànsit aeri per illes, el nombre de passatgers arribats a Mallorca l'any passat se situa en 6,5 milions, la qual cosa suposa un augment del 130,0%. La resta d'aeroports de Maó i Eivissa també presenten increments de 113,3% i 127,0%, respectivament.

A l'aeroport de Mallorca augmenten els passatgers dels principals mercats emissors, Regne Unit (258,1%), França (217,5%) i Alemanya (184,1%). A l'aeroport de Menorca, a l'igual que a Mallorca, el passatge britànic és el que més augmenta (405,1%), seguit del francès (323,9%), i, si ho comparam amb el mateix període de l'any 2019, el passatge francès augmenta en un 53,3%. Cal destacar el mercat domèstic, que és el que més puja a totes les illes, amb un 81,5% i s'acosta a les dades de 2019 (sols cau un -6,7% respecte d'aqueix any). Finalment, el país emissor del qual ha arribat més volum de passatgers a l'aeroport d'Eivissa és l'alemany, amb un pujada del 363,8% i que ha recuperat quasi el 70% del passatge arribat l'any 2019. Per altra part, quant al trànsit aeri entre illes, el nombre de passatgers que es varen moure entre illes en el mes d'octubre respecte al mateix mes de l'any 2020 augmentà un 76,3% i, si es compara amb les dades de 2019, presenta una caiguda del -6,7%.

Segons les dades publicades per l'INE, els viatgers del transport metropolità de Palma es xifren en 515 milers durant els primers tres trimestres de l'any 2021, un 12,7% menys respecte a la dada de l'any passat. Alhora, els usuaris del transport en autobús de Palma, que sumen 19,2 milions, presenten un increment del 8,3% interanual.

EL TRÀNSIT MARÍTIM DE PASSATGERS EN LÍNIA REGULAR A LES ILLES BALEARS AUGMENTA UN 48,8% FINS AL SETEMBRE DE 2021

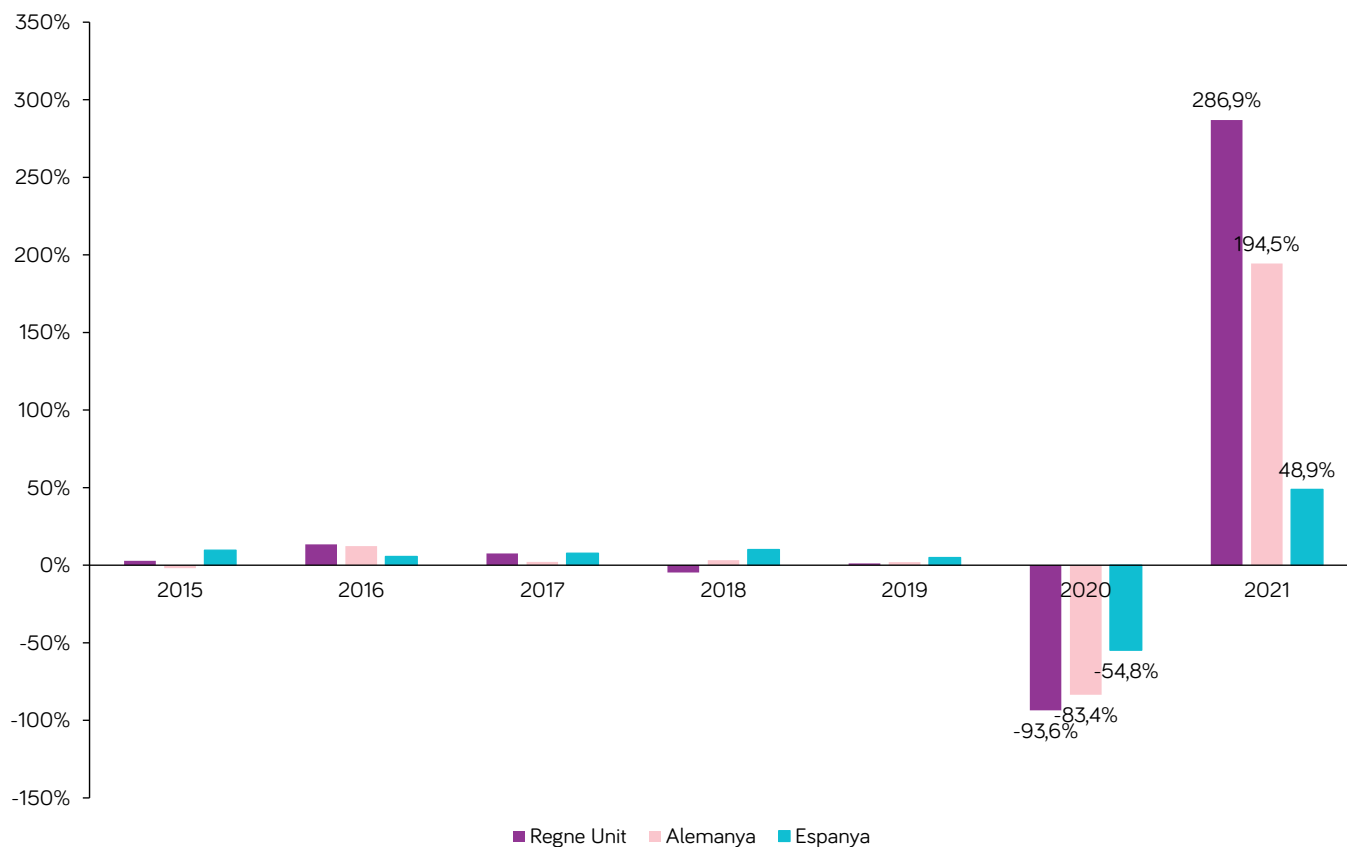
El trànsit marítim de passatgers en línia regular a les Illes Balears, segons l'IBESTAT, ha augmentat en els nou primers mesos de l'any 2021 en un 48,8% respecte al mateix període de l'any anterior, però encara presenta una disminució respecte al mateix període de l'any 2019 de -19,6%. Destaca l'augment de passatgers per via marítima a Formentera (62,6%), seguit de Menorca (48,8%), Eivissa (45,7%) i Mallorca, on l'increment és del 38,4%. D'altra banda, respecte al trànsit de passatgers en creuers turístics de l'any 2021, s'ha reactivat el servei de creuers en el mes de juny de 2021, després d'haver estat aturat durant quinze mesos. Fins al setembre arribaren a les illes un total 169.421 creueristes, cosa que implica un augment del 8,1% respecte el mateix període de 2020 i sols representa un 7,8% del creueristes que arribaren en el mateix període de l'any 2019.

Taula 31. Passatgers arribats via aèria segons origen de vol

	Darrera dada	Variació interanual (%)		Cicle-tendència Ttt-12 (%)	
Mercat espanyol					
Illes Balears	gener-octubre	3.681.915	48,9	↗	123,4
Palma	gener-octubre	1.900.653	36,8	↗	140,1
Maó	gener-octubre	758.907	81,5	↗	103,8
Eivissa	gener-octubre	1.022.355	53,8	↗	109,2
Mercat alemany					
Illes Balears	gener-octubre	2.502.324	194,5	↘	-529,5
Palma	gener-octubre	2.256.878	184,1	↘	-546,5
Maó	gener-octubre	29.944	238,8	↘	-3,9
Eivissa	gener-octubre	215.502	363,8	↗	117,6
Mercat Britànic					
Illes Balears	gener-octubre	1.036.314	286,9	↘	-630,3
Palma	gener-octubre	663.183	258,1	↘	-425,4
Maó	gener-octubre	100.327	405,1	↗	139,7
Eivissa	gener-octubre	272.804	334,4	↘	-771,5
Mercat italià					
Illes Balears	gener-octubre	327.973	160,5	↗	12,4
Palma	gener-octubre	94.661	150,2	↗	365,7
Maó	gener-octubre	35.291	70,8	↗	15,7
Eivissa	gener-octubre	198.021	193,9	↗	22,4
Mercat Suís					
Illes Balears	gener-octubre	377.912	282,9	↘	-1.635,9
Palma	gener-octubre	290.809	264,4	↘	-1121,9
Maó	gener-octubre	16.611	329,8	↗	17
Eivissa	gener-octubre	70.492	368,8	↗	1694,5
Mercat francès					
Illes Balears	gener-octubre	551.205	218,1	↗	343,4
Palma	gener-octubre	330.715	217,5	↗	687,8
Maó	gener-octubre	92.919	323,9	↗	373
Eivissa	gener-octubre	127.571	170,5	↗	260,7
Total					
Illes Balears	gener-octubre	9.799.686	127,4	↗	682,9
Palma	gener-octubre	6.500.753	130	↗	3435,3
Maó	gener-octubre	1.073.066	113,3	↗	162,3
Eivissa	gener-octubre	2.225.867	127	↗	313,4

Font: AENA

Gràfic 12. Passatgers arribats a les Illes Balears per via aèria segons origen de vol. Variació (%) acumulat gener-octubre.

Font: AENA, elaboració pròpia

Gràfic 13. Passatgers arribats per via aèria per illes. Variació de l'acumulat gener-octubre

Font: AENA, elaboració pròpia

Taula 32. Trànsit de passatgers arribats per via marítima

		Darrera dada	Variació interanual (%)	Cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Línia Regular					
Illes Balears	setembre	416.390	71,6	↗	118,9
Mallorca	setembre	83.662	68,1	↗	89,9
Menorca	setembre	34.154	118,3	↗	131,1
Eivissa	setembre	168.811	69,1	↗	113,9
Formentera	setembre	129.763	67,8	↗	53,4
Creuers turístics					
Illes Balears	setembre	76.310	-	↘	-251,9
Mallorca	setembre	62.003	-	↘	-93,7
Menorca	setembre	532	-	↘	-884,3
Eivissa	setembre	13.775	-	↘	-362,8
Formentera	setembre	0	-	→	0,0

Font: Ibestat

Fins al mes d'octubre del 2021, el transport marítim de **mercaderies** presenta una pujada del 10,6% respecte al mateix període de l'any anterior i arriba als 11,5 milions de tones. Aquest és un indicador que es troba molt correlacionat amb l'activitat econòmica de l'arxipèlag en general. Per illes, les mercaderies transportades per via marítima en els primers deu mesos de 2021 mostren un augment a totes: Formentera (27,2%), Eivissa (14,1%), Menorca (13,6%) i Mallorca (9,0%).

D'altra banda, el transport de mercaderies per via aèria, fins a l'octubre disminueix en un -3,6%, per arribar a les 7.109 tones. El descens es produeix a totes les illes, però especialment a Menorca (-15,2%), seguida de les Pitiüses i Mallorca (-3,0% i -2,0%, respectivament).

LES MERCADERIES TRANSPORTADES FINS A L'OCTUBRE DE 2021 PER VIA AÈRIA CAUEN UN 3,6% MENTRE QUE PER VIA MARÍTIMA PUGEN UN 10,6%

Taula 33. Transport de mercaderies. Tones embarcades i desembarcades

		Darrera dada	Variació interanual (%)	Cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Marítim					
Illes Balears	agost	1.272.964	12,0	↗	3,2
Mallorca	agost	888.665	9,2	↗	2,1
Menorca	agost	67.245	33,6	↗	18,5
Eivissa	agost	284.376	17,8	↗	14,0
Formentera	agost	32.678	6,4	↗	19,7
Aeri					
Illes Balears	octubre	762	8,8	↗	8,0
Mallorca	octubre	604	9,6	↗	4,0
Menorca	octubre	67	-0,6	↘	-14,6
Eivissa	octubre	91	11,6	↗	2,8

Font: Ministeri de Foment, Ports de Balears, elaboració pròpia

4.4 Mediació financera

Taula 34. Indicadors de mediació financera

Illes Balears		Darrera dada	Variació interanual (%)	Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)		
Nombre d'hipoteques constituïdes		agost	946	4,0	↘	-8,8
Mallorca		agost	772	0,3	→	-1,1
Menorca		agost	75	31,6	↗	5,6
Pitiüses		agost	99	19,3	↘	-12,5
Import de noves hipoteques (milions d'€)		agost	218	9,8	↗	3,8
Dipòsits (milions d'€)		2n trim	27.856	2,8	↗	3,5
Crèdits (milions d'€)		2n trim	34.640	7,6	↗	9,5
Nombre d'oficines d'entitats financeres		2n trim	569	-11,9	↘	-11,5
Afiliats a la SS activitat mediació financera		octubre	6700	-2,6	↘	-2,1
Mallorca		octubre	6.209	-3,0	↘	-2,7
Menorca		octubre	202	4,1	↗	4,1
Pitiüses		octubre	261	3,6	↗	3,3
Formentera		octubre	14	7,7	↗	7,6

Font: BE, Ibestat, INE, TGSS, elaboració pròpia

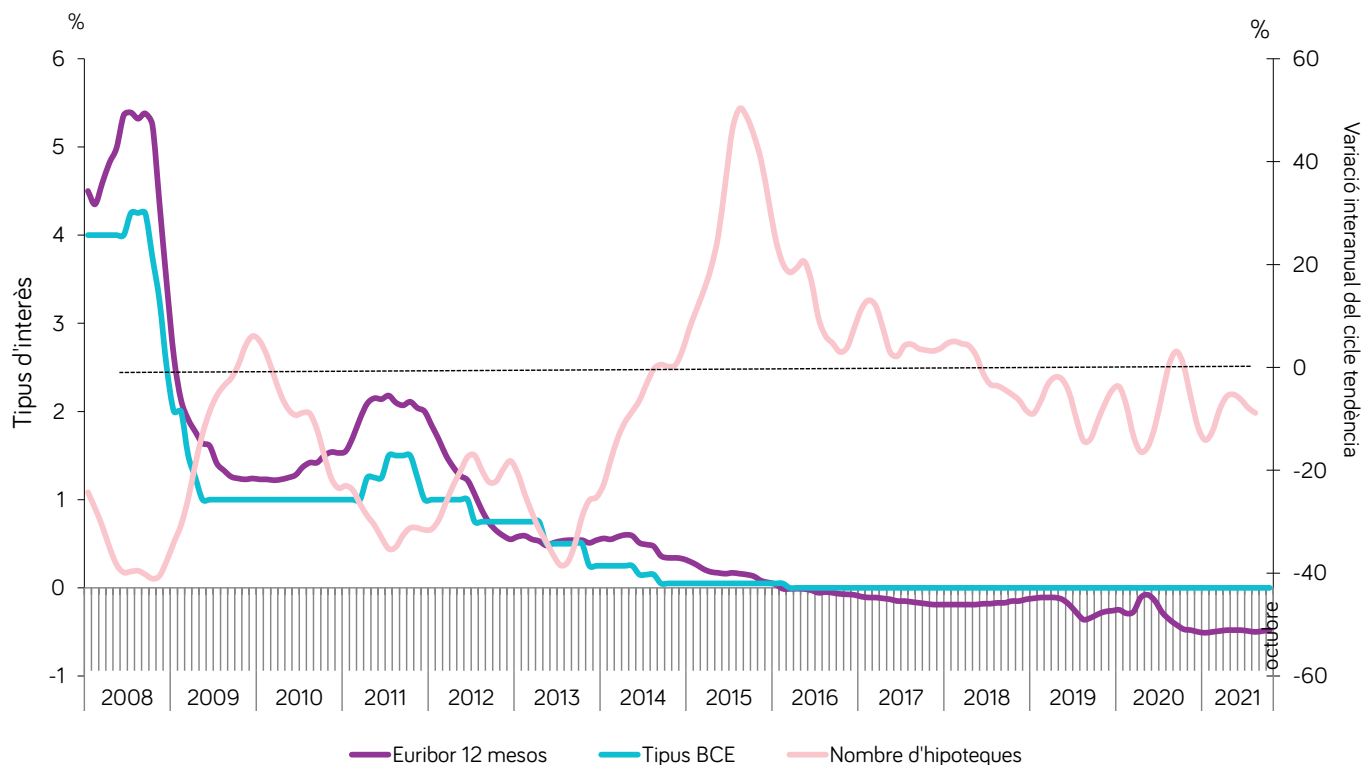
El sector bancari continua amb la reducció del nombre d'oficines bancàries com a resultat del procés de reestructuració que sofreix el sector, el qual s'inicià ja a l'any 2008. En el segon trimestre del 2021, el conjunt de les Illes Balears suma 569 oficines, 27 menys respecte al trimestre anterior (596 oficines) i 77 menys que fa un any (646 oficines), que equival a una variació d'un -4,5% i un -11,9% respectivament, i manté la tendència en negatiu. A Espanya l'evolució continua també a la baixa, amb 2.576 oficines menys que un any abans, i suma un total de 20.914 oficines. Així mateix, convé destacar una vegada més que les fusions entre entitats financeres pot seguir accelerant la reducció del nombre d'oficines bancàries, encara que les possibilitats de fusió van minvant pel menor nombre d'entitats financeres existents. En conseqüència, el tancament d'oficines es relaciona directament amb la reducció del nombre de persones afiliades a la Seguretat Social a les activitats financeres i d'assegurances, i per tant, ens trobam davant una branca d'activitat que continua mostrant una tendència lleugerament negativa. El mes d'octubre d'enguany, el nombre de persones afiliades arriba a 6.700 persones, un -2,6% de variació interanual. Per illes, l'afiliació, en termes interanuals, únicament decreix a Mallorca (-3,0%), i com a contrapunt s'incrementa a Menorca (4,1%), Eivissa (3,6%) i Formentera (7,7%). L'illa major concentra el 92,7% del total de persones afiliades del sector, fet que justifica el decrement de l'afiliació. Per contra, el pes de les illes menors és considerablement inferior, desglossat en Menorca amb un 3,0%, Eivissa, un 3,9%, i Formentera, un 0,2%.

L'EURIBOR A 12 MESOS DEL MES D'OCTUBRE D'ENQUANY REGISTRA UN -0,48% I CONTINUA SENSE PRESENTAR SÍMPTOMES DE RECUPERACIÓ DESPRÉS D'UN ANY GAIREBÉ SENSE VARIACIONS

El BCE manté les polítiques econòmiques amb relació al tipus d'interès oficial de la zona euro que varen ser adoptades el mes de març del 2016, quan el davallà del 0,05% i el fixà en el 0% amb la finalitat de garantir unes condicions financeres favorables i intentar relançar l'economia. A final del mes de novembre, els membres del BCE van coincidir àmpliament amb què, en el moment actual de pressions alcistes sobre els preus, s'havia de reconfirmar l'orientació acomodaticia de la política monetària, la qual continua sent compatible amb la convergència de la inflació cap a l'objectiu simètric del 2% a mitjà termini. Pel que fa al creixement de la zona euro, en el tercer trimestre del 2021, el PIB se situa en el 3,7% de variació interanual, la qual cosa suposa una recuperació de 7,7 punts percentuals respecte del creixement de fa un any, i una variació intertrimestral del 2,2%.

A l'àmbit hipotecari, quant al nombre d'hipoteques constituïdes, el mes d'agost del 2021, la tendència es manté en el terreny negatiu d'una manera significativa. S'observa que l'any 2021 (període de gener a agost), el nombre d'operacions registrades ha estat de 7.947, quan el mateix període de l'any 2020 se'n signaren 10.928. Això suposa un davallada considerable en termes interanuals d'un -27,3%, que equival, en termes absoluts, a 2.981 menys. En canvi, el mes d'agost del 2021, el nombre d'hipoteques, rústiques i urbanes, contractades en el conjunt de l'arxipèlag balear presenta un augment interanual d'un 4,0% i passa de les 910 operacions que se signaren el mes d'agost del 2020 a les 946 que s'han signat el mateix mes del 2021. Del total indicat, 913 corresponen a hipoteques sobre finques urbanes, que concentren el 96,5% respecte del total d'hipoteques i 33 a hipoteques sobre finques rústiques, amb un pes del 3,5% del total. Pel contrari, el mes d'agost del 2021 mostra una tendència positiva pel que fa a l'import de noves hipoteques (3,8%).

Gràfic 14. Evolució dels tipus d'interès i hipoteques

Font: BE, Euribor, INE, elaboració pròpia

D'altra banda, en aquest mes, l'import hipotecat apuja un 9,8%, i passa de 198,2 milions l'any passat a 217,7 milions enguany. Aquest mes, doncs, l'import mitjà de les hipoteques és de 230,1 milers d'euros (un 5,7% interanual). Quant als habitatges, el mes d'agost del 2021 se subscriuen 660 hipoteques, el que suposa un increment significatiu d'un 30,7% respecte d'un any enrere, per un import de 144,7 milions d'euros, un 26,9% més en relació amb l'any anterior, i que en aquest cas resulta un import mitjà per hipoteca de 219,3 milers d'euros (-2,9% interanual).

En el segon trimestre del 2021, els dipòsits en entitats bancàries a l'arxipèlag balear sumen 27.856,2 milions d'euros i representen un ascens d'un 4,6% amb relació al trimestre anterior, i a més, en termes interanuals, suposa un augment d'un 2,8%. D'altra banda, els dipòsits de les illes representen un 1,9% sobre el total nacional. Els dipòsits a les Illes Balears es divideixen entre els de les administracions públiques (en aquest trimestre, un 4,6% del total) i els del sector privat (el 95,4% restant). Els dipòsits de les administracions públiques (1.268,5 milions d'euros) experimenten un decrement interanual d'un 1,3%. Contràriament, els dipòsits del sector privat, que sumen 26.587,7 milions d'euros, s'incrementen un 3,0%, en comparació amb el mateix trimestre de l'any anterior.

Pel que fa al crèdit concedit a les Illes Balears en els darrers períodes (dada de caràcter trimestral), continua amb una tendència ascendent i, en el segon trimestre del 2021, augmenta un 7,6% en termes interanuals. El volum total del crèdit arriba a 34.640,4 milions d'euros, el 90,9% dels quals correspon a altres sectors residents (1,0% d'increment interanual) i el 9,1% restant correspon a les administracions públiques (un 208,6% d'augment interanual).

Quant al crèdit concedit a les administracions públiques de les Illes Balears, aquesta forta pujada s'explica majoritàriament per la implementació de mesures econòmiques per pal·liar els efectes negatius provocats per la pandèmia i activar l'economia amb la finalitat de recuperar la senda de creixement anterior a la crisi. En relació amb el crèdit total nacional, el concedit a les Illes Balears representa en aquest trimestre un 2,7%. Del crèdit total privat concedit a Espanya, la major part també es destina al finançament dels altres sectors (94,2%) i la resta al finançament de les administracions públiques (5,8%). En termes globals, el crèdit en el conjunt de l'Estat espanyol s'ha incrementat respecte de l'any anterior en un 0,8%.

LA RÀTIO DE MOROSITAT CONTINUA AMB LA TENDÈNCIA A LA BAIXA PER LES MESURES IMPLEMENTADES TANT PEL SECTOR PÚBLIC COM PEL PRIVAT PER REDUIR ELS EFECTES DE LA CRISI SANITÀRIA

El nombre de crèdits dubtosos d'empreses i llars sobre els préstecs concedits s'ha anat reduint gradualment des de l'inici del 2014. Així, en el segon trimestre del 2021, per al conjunt d'Espanya, el seu volum suma 54.217,7 milions d'euros, que equival a una reducció, en termes interanuals, d'un 6,5%, i la ràtio de morositat del sector privat és d'un 4,4%, la qual cosa suposa una davallada de 0,3 punts percentuals respecte a la dada del segon trimestre del 2020 (4,7%).

4.5 Altres Serveis

Taula 35. Ocupats en altres serveis

Illes Balears	Darrera dada	Variació interanual (%)	Cicle-tendència T _{t-12} (%)		
Activitats sanitàries i serveis socials	octubre	42.996	5,1	↗	5,4
Mallorca	octubre	36.699	4,8	↗	5,2
Menorca	octubre	2.289	5,4	↗	5,3
Eivissa	octubre	3.829	7,5	↗	7,8
Formentera	octubre	120	5,3	↗	5,6
Altres serveis socials	octubre	25.994	14,5	↗	11,1
Mallorca	octubre	20.613	14,4	↗	10,7
Menorca	octubre	1.763	7,3	↗	5,0
Eivissa	octubre	3.313	19,3	↗	11,2
Formentera	octubre	152	13,4	↗	12,9
Administració pública	octubre	22.293	2,9	↗	3,4
Mallorca	octubre	18.002	2,8	↗	3,1
Menorca	octubre	2.269	5,4	↗	7,0
Eivissa	octubre	1.636	0,1	→	0,5
Formentera	octubre	383	7,6	↗	7,7
Educació	octubre	27.054	5,7	↗	5,6
Mallorca	octubre	24.778	5,6	↗	5,7
Menorca	octubre	909	8,0	↗	5,8
Eivissa	octubre	1.317	5,6	↗	5,5
Formentera	octubre	13	-13,3	↘	-2,7
Serveis de la llar	octubre	10.931	1,6	→	1,6
Mallorca	octubre	8.603	1,0	→	1,0
Menorca	octubre	555	-2,6	↘	-2,1
Eivissa	octubre	1.715	5,2	↗	5,5
Formentera	octubre	57	39,0	↗	42,0

Font: TGSS

Segons les dades publicades per l'IBESTAT referents als indicadors d'activitat del sector dels serveis (IASS), en el mes de setembre del 2021, l'índex de la xifra de negoci reflecteix una variació interanual positiva (44,0%), amb el mateix signe que l'índex d'ocupació que mostra una variació d'un 10,8% en comparació amb el mateix mes del 2020. Per una part, la variació interanual de l'índex de la xifra de negoci dels serveis empresarials a les Illes Balears retrocedeix un 7,0% en activitats professionals, científiques i tècniques, i contràriament, augmenta un 58,6% en activitats administratives i serveis auxiliars. Per l'altra, l'índex d'ocupació presenta ambdós resultats en positiu: en la primera activitat presenta una variació interanual del 2,6%, i del 9,7%, en el cas de la segona. Aquestes xifres evidencien una millora de les conseqüències provocades per la crisi de la COVID-19 en el teixit empresarial de les Illes Balears respecte de l'any anterior.

En el **mercat immobiliari**, en el mes d'octubre del 2021, el nombre d'empreses i de treballadors afiliats a la Seguretat Social s'eleva en relació amb l'any anterior. Així, en aquest mes hi ha 1.543 comptes de cotització

inclosos en les activitats immobiliàries a les Illes Balears, un 7,0% més que en el mateix mes del 2020. Aquest creixement, en termes interanuals, és generalitzat a totes les illes: Mallorca, un 4,7%; Menorca, un 9,3%; Eivissa, un 15,3%, i Formentera, un 7,1%. Pel que fa a l'afiliació, en el mes d'octubre d'enguany, hi ha 5.884 persones afiliades en aquesta activitat, dada que representa un avenç d'un 9,1% respecte d'un any enrere. En aquest cas, tenen signe positiu les variacions de les illes de Mallorca, amb un 8,9%; Menorca, amb un 3,0%, i Eivissa, amb un 12,4%, encara que a Formentera es redueix un -4,4%.

En el mes d'octubre del 2021 es comptabilitzen 42.996 persones afiliades a **activitats sanitàries i serveis socials** a les Illes Balears, fet que representa un augment interanual del 5,1%, i continua així la senda de creixement iniciada en 2013 i només interrompuda entre el juny i l'agost del 2020. Totes les illes presenten augments dels ocupats en aquesta activitat respecte de l'any anterior, de forma més accentuada a Eivissa (7,5%), seguida de Menorca (5,4%), Formentera (5,3%) i Mallorca (4,8%). L'illa de Mallorca concentra el 85,4% d'afiliats en aquest sector.

Aquesta activitat, a diferència de la majoria, ha resultat afavorida per la crisi del coronavirus atès l'increment de la demanda de personal sanitari i de serveis socials.

Segons les dades publicades per l'IB-SALUT en el mes d'octubre del 2021, el nombre de pacients pendents d'una primera visita assoleix les 61.446 persones, xifra que se situa un 59,8% per sobre de la de l'any anterior. Des del mes de març d'enguany la taxa de variació interanual mostra resultats amb signe positiu, el que suposa un increment significatiu dels pacients a l'espera d'una primera visita respecte de les dades d'un any enrere. Si només es té en compte el nombre de pacients pendents d'una primera visita en un període de demora superior a 60 dies, hi ha 17.935 persones, mentre que el mateix mes de l'any 2020 eren 11.548. Això suposa un augment del 55,3%. Per contra, la demora mitjana en nombre de dies ha passat en el darrer any de 56,0 a 52,0 dies, la qual cosa suposa una reducció del -7,1%.

També, en aquest mes, creix el nombre de pacients pendents d'una intervenció quirúrgica, que és de 14.041 persones (un 11,8% de variació interanual). En canvi, decreix el nombre de dies d'espera per ser intervingut (10,6%), que passa de 144,4 dies de mitjana a 129,1 dies un any després. En el cas de pacients pendents d'una intervenció quirúrgica en un període de demora superior a 180 dies, minva el nombre en un -21,0% i passa de 3.970 a 3.137 pacients en un any.

En definitiva, respecte del mes d'octubre del 2020, s'ha produït un increment del nombre de pacients pendents tant d'una primera visita com d'una intervenció quirúrgica, encara que s'ha rebaixat el nombre de dies d'espera. L'evolució d'aquests indicadors està clarament relacionada amb la tensió que està provocant la COVID-19 en el sistema sanitari, i s'espera que aquesta evolució segueixi millorant positivament a mesura que avanci la vacunació tant pel nombre de persones vacunades com per l'eficàcia de les vacunes, sempre que la població apliqui responsablement les mesures de prevenció aprovades pel Govern balear.

EL NOMBRE DE DIES D'ESPERA PER A UNA PRIMERA VISITA S'HA MANTINGUT ESTABLE DES DE PRINCIPIS D'ENGUANY

En el mes d'octubre del 2021 hi ha 25.994 persones afiliades al conjunt d'activitats que formen la branca d'**altres serveis socials** a les Illes Balears,

fet que ha provocat que la tendència passi al terreny positiu, amb una taxa de variació interanual per al conjunt balear d'un 14,5%. Per illes, el nombre d'afiliats en aquesta branca d'activitat creix de manera generalitzada, i sobretot a Eivissa (19,3%), seguida de Mallorca (14,4%), Formentera (13,4%) i Menorca (7,3%). A més, cal ressenyar que l'afiliació en aquesta branca va recuperar la senda positiva el mes de juny d'enguany després de més d'un any de caigudes.

Pel que fa a l'**Administració pública** (serveis generals), en el mes d'octubre del 2021 hi ha 22.293 persones d'alta en la Seguretat Social, un 2,9% més que en el mateix mes de l'any anterior per al conjunt de les Illes Balears. L'afiliació d'aquesta branca augmenta a totes les illes i per ordre descendent de la taxa interanual se situa Formentera (7,6%), Menorca (5,4%), Mallorca (2,8%) i Eivissa (0,1%). L'illa de Mallorca concentra el 80,8% de l'afiliació.

En el sector de l'**educació** es comptabilitzen 27.054 treballadors d'alta en la Seguretat Social en el mes d'octubre del 2021, xifra un 5,7% superior a la del mateix mes del 2020. L'ocupació en aquest sector creix gairebé a tot l'arxipèlag balear respecte a l'any anterior. En un primer escaló de la taxa interanual se situa Menorca (8,0%), i en un segon, Mallorca (5,6%) i Eivissa (5,6%), amb un mateix increment. L'única illa on decreix és a Formentera (-13,3%). L'illa de Mallorca aglutina el 91,6% del total d'ocupats en el sector educatiu. L'inici del curs 2021/2022 adaptat a la nova normalitat i la necessitat de complir amb els requisits establerts d'aforament i distància, entre d'altres, sembla que ha permès continuar amb el creixement del nombre de personal educatiu.

EL NOMBRE DE PERSONAL EDUCATIU CONTINUA AMB UNA TENDÈNCIA A L'ALÇA DES DEL 2013

Finalment, pel que fa a l'afiliació dels **serveis de la llar**, en el mes d'octubre del 2021, aquesta se situa en 10.931 persones en el conjunt balear, un 1,6% més respecte de l'octubre de l'any passat. La variació interanual es frena a l'illa de Menorca (-2,6%), contràriament al que succeeix a la resta de les illes. Per ordre descendent, es troba Formentera (39,0%), seguida d'Eivissa (5,2%) i Mallorca (1,0%). En aquest cas, l'illa de Mallorca concentra el 78,7% d'afiliats.

Taula 36. Empreses de les Illes Balears

Illes Balears	Darrera dada	Var. interanual (%)	Cicle-tendència T _{t-12} (%)		
NOMBRE D'EMPRESSES (DIRCE)	2020	100.022	1,3	-	
Sense assalariats.	2020	56.170	1,3	-	
1 a 9	2020	39.379	1,2	-	
Més de 10	2020	4.473	2,2	-	
DEMOGRAFIA EMPRESARIAL (TGSS)					
Empreses a final de període *	3r trim	42.914	4,3	↘	-2,0
Illes Balears	3r trim	40.787	4,3	↘	-2,2
Mallorca	3r trim	29.717	3,7	→	-1,6
Menorca	3r trim	3.578	4,0	↗	2,8
Eivissa	3r trim	6.824	6,8	↘	-3,0
Formentera	3r trim	668	8,1	→	-0,4
Altes *	3r trim	2.460	2,6	↗	3,5
Illes Balears	3r trim	2.356	2,3	↗	2,6
Mallorca	3r trim	1.746	15,2	↗	4,8
Menorca	3r trim	143	-24,3	↗	33,0
Eivissa	3r trim	441	-17,3	↘	-2,0
Formentera	3r trim	26	-60,0	→	0,7
Baixes *	3r trim	2.360	-0,5	↘	-2,5
Illes Balears	3r trim	2.286	0,0	↘	-2,8
Mallorca	3r trim	1.475	-5,0	↘	-2,4
Menorca	3r trim	295	27,7	↘	-2,5
Eivissa	3r trim	456	3,4	↘	-2,4
Formentera	3r trim	60	-1,6	→	-0,1

Font: INE, MTMSS i lbestat

* Inclou empreses amb domicili del compte de cotització principal a una altra comunitat autònoma.

Les empreses registrades a les Illes Balears sumen un total de 100.022 l'1 de gener de 2020, que representen 85,4 empreses per cada mil habitants, segons el Directori Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE. La creació d'empreses es manté a l'alça per sisè any consecutiu en termes interanuals (1,3%), amb 1.310 empreses més que ara fa un any, tot i que perd força. Al conjunt d'Espanya també creixen, però lleugerament per sota de la variació de Balears (1,2%). La xifra a les Illes Balears suposa un màxim històric en la sèrie temporal iniciada en 1999. En canvi, en l'àmbit estatal el nombre d'empreses de 2020 es manté per sota del nivell de 2008.

El sector empresarial de les Illes Balears es caracteritza pel predomini de les empreses petites, les conegudes com a micropimes. De fet, les empreses amb nou o menys treballadors representen el 95,5% del teixit empresarial illenc. En 2020 el nombre d'empreses ha crescut en termes interanuals en gairebé tots els estrats d'assalariats. Més detalladament, les empreses sense cap assalariat, que representen més de la meitat del total

(un 56,2%), s'incrementen un 1,3% en 2020 respecte de l'any anterior. Les empreses entre un i nou assalariats, que sumen 39.379 empreses, també s'incrementen (1,2%). Ara bé, el tram que més augmenta és el de més de deu assalariats (2,2%).

El nombre total d'empreses inscrites en la Seguretat Social a les Illes Balears el tercer trimestre de 2021 és de 42.914, un 4,3% més que en el mateix període de 2020, segons la demografia de les empreses inscrites en la Seguretat Social que presenta l'lbestat. Es tracta del segon trimestre consecutiu en què es produeix un increment, després de cinc trimestres amb descensos significatius. La distribució de les empreses per illa està encapçalada per Mallorca, amb 29.717 empreses, seguida per Eivissa (6.824), Menorca (3.578) i Formentera (668 empreses). En termes interanuals, totes mostren augments del nombre d'empreses d'alta. Destaca l'increment de les Pitiüses: Eivissa (6,8%) i Formentera (8,1%), seguides de Menorca (4,0%) i Mallorca (3,7%).

Continuant amb la demografia d'empreses, en el tercer trimestre de 2021 s'han obert 2.460 negocis, mentre que n'han tancat 2.360, de manera que les altes superen les baixes. La distribució sectorial d'altres i baixes reproduceix l'estructura econòmica de les Illes Balears amb més pes dels serveis, seguits de la construcció, la indústria i l'agricultura. De les 2.460 altes, 1.943 corresponen al sector dels serveis, 390 a la construcció, 72 a la indústria i 55 a l'agricultura. Quant a la diferència entre altes i baixes del tercer trimestre, només en el sector dels serveis obren més empreses de les que es perden, atès que les baixes superen les altes en la resta d'activitats i especialment en la construcció (113 baixes més que altes).

Pel que fa a la variació relativa respecte d'un any enrere, s'observa un creixement de les altes (2,6%) i un descens entre les baixes (-0,5%). Per sectors, només els serveis (5,0%) incrementen el dinamisme empresarial, atès que cauen les altes en la resta de sectors econòmics i especialment en l'agricultura (-19,1%) i la indústria (-16,3%). Quant a les baixes, es produeix una disparitat, atès que cauen les baixes en la construcció (-9,7%) i l'agricultura (-4,3%) i pugen en la resta: indústria (0,9%) i serveis (2,8%).

LA CONSTITUCIÓ DE SOCIETATS MERCANTILS A LES ILLES BALEARS CREIX UN 33,0% EN L'ACUMULAT DE GENER A SETEMBRE DE 2021, AIXÍ COM EL CAPITAL SUBSCRIT

A continuació s'analitza el dinamisme empresarial a les Balears, mesurat com el nombre de societats mercantils constituïdes. Segons dades de l'IBest, el nombre de societats mercantils constituïdes a les Illes Balears en el mes de setembre de 2021 és de 244, un 15,1% més que en el mateix període de l'any passat. En termes acumulats, de gener a setembre, el nombre de societats mercantils constituïdes creix un 33,0% en comparació amb el mateix període de l'any anterior.

En el conjunt d'Espanya, en el mes de setembre, les societats mercantils experimenten un increment més discret (0,3%). Pel que fa al capital subscrit de les societats de les Illes Balears, aquest s'ha incrementat de manera destacable de gener a setembre de 2021. Així, a les Balears suma 159,6 milions d'euros, un 52,7% més que en el mateix període de l'any 2020. Amb relació al nombre de dissolucions, de gener a setembre de 2021 (735), creixen un 22,1% respecte al mateix període de l'any anterior. D'aquestes dissolucions, 599 són de caràcter voluntari, 86 per fusió i les 50 restants per altres motius. En el conjunt nacional el nombre de dissolucions també augmenta en l'acumulat dels nou primers mesos de l'any (23,6%), en comparació amb el mateix període de l'any anterior.

Com a indicador avançat de les baixes en la demografia empresarial es pot emprar el nombre de deutors en concurs de creditors segons les dades presentades pel Col·legi Oficial de Registradors d'Espanya. A les Illes Balears n'hi ha 35 en el tercer trimestre de 2021. Els concursos en l'àmbit nacional mostren un total de 1.952 en els mesos de juliol a setembre de 2021. Dels processos concursals a les Illes Balears, dotze corresponen a empreses, totes de responsabilitat limitada, i la resta són persones físiques sense activitat empresarial (disset) o amb activitat empresarial (sis). Entre les empreses concursades, la majoria es dediquen als serveis (83,3%), seguides de les centrades en la construcció (8,3%) i la indústria (8,3%). Per xifra de negoci, les empreses amb una facturació de fins a mig milió d'euros (vuit empreses) són les més damnificades. Per volum de treballadors, el 33,3% de les empreses concursades són sense assalariats i el 25,0% tenen entre un i cinc assalariats.

1 Preus de consum

Taula 37. Evolució de l'IPC gener 2021 (Base 2016)

Evolució de l'IPC. Octubre 2021	Evolució anual		Evolució mensual	
	Variació interanual	Influència	Variació mensual	Repercussió mensual
Índex general	5,6	-	1,6	-
Aliments i begudes no alcohòliques	1,9	0,001	1,8	0,388
Begudes alcohòliques i tabac	1,1	0,001	0,1	0,004
Vestit i calçat	0,9	-0,026	7,3	0,356
Habitatge, aigua, electricitat, gas i altres combustibles	19,4	0,731	3,8	0,597
Mobles, articles de la llar i articles per al manteniment corrent de la llar	2,1	-0,030	0,1	0,006
Sanitat	2,8	0,022	0,3	0,010
Transport	11,1	0,307	1,7	0,244
Comunicacions	-0,4	0,097	-0,7	-0,028
Oci i cultura	2,2	0,052	0,2	0,013
Ensenyament	1,8	0,019	1,6	0,026
Restaurants i hotels	2,5	0,197	-0,1	-0,008
Altres béns i serveis	1,1	0,004	0,0	0,002
Inflació subjacent	1,8	-	0,7	-

Font: INE i elaboració pròpia

La inflació continua desfrenada tant a Espanya com a les Illes Balears i, al mes d'octubre, el darrer amb dades disponibles, s'ha accelerat encara més. La taxa interanual de l'IPC de les Illes escala fins al 5,6% (1,4 p.p. més que al setembre i el valor més alt de tota la sèrie disponible), impulsada de bell nou per la forta pujada dels preus dels combustibles i, especialment, de l'electricitat. A l'arxipèlag, han contribuït al repunt interanual sobretot els grups d'habitatge, aigua, electricitat i gas, amb una repercussió de 0,731 punts percentuals, el de transport, amb 0,307 p.p., i el de restaurants i hotels, amb 0,197. Només els grups de mobles i articles de la llar i de vestit i calçat han influït lleugerament a la baixa. La variació interanual del conjunt d'Espanya també registra un valor rècord i se situa en un 5,4%.

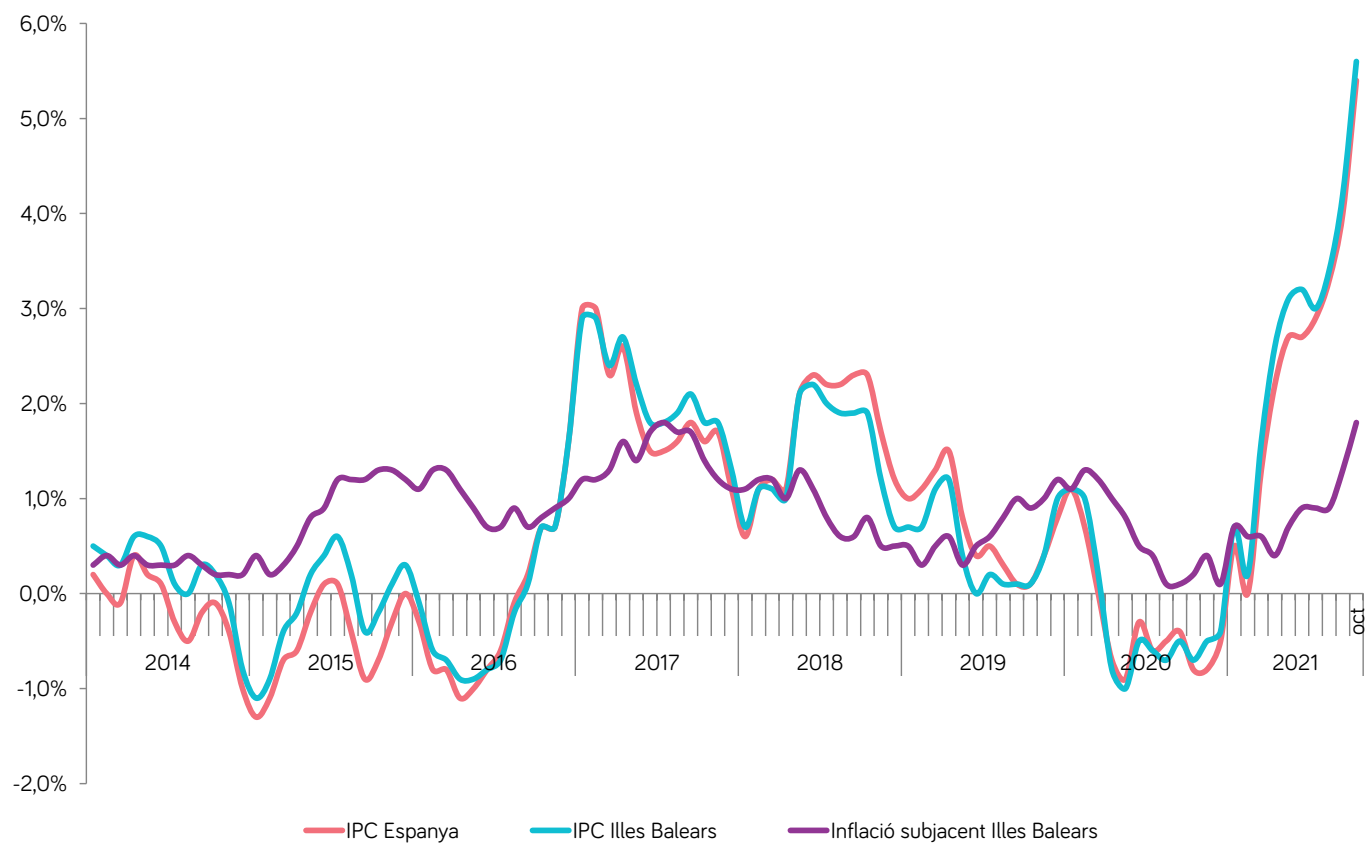
A les Illes, exceptuant el de comunicacions (-0,4%), que encadena tretze mesos en negatiu, tots els grups de consum mantenen la taxa interanual en positiu. Destaquen, com hem dit, les pujades del grup d'habitatge, aigua, electricitat, gas i altres combustibles (19,4%) i de transport (11,1%). També

són significatives les de sanitat (2,8%), restaurants i hotels (2,5%) i oci i cultura (2,2%). Els increments en la resta de grups són més moderats.

D'altra banda, la inflació subjacent també ha experimentat els darrers mesos repunts importants, la qual cosa no ha impedit que es continuï registrant el diferencial amb l'índex general més ampli de tota la sèrie disponible tant a Espanya (4,0 punts) com a les Balears (3,8 punts). A l'arxipèlag, la inflació subjacent del més d'octubre avança 0,5 p.p. i se situa en un 1,8% interanual, mentre que en el conjunt de l'Estat queda en un 1,4%.

La variació interanual de l'índex de preus harmonitzat (IPCH) d'Espanya d'aquest mes se situa igualment en un 5,4%. Altrament, la inflació de la zona euro arriba també al seu valor més alt dels darrers 13 anys i la taxa de variació interanual queda en un 4,1%, 0,7 p.p. més que el registre del mes de setembre. Finalment, d'acord amb l'indicador avançat del mes de novembre, la inflació estimada a Espanya se situa en el 5,6%.

Gràfic 15. Variació interanual de l'Índex de Preus de Consum

Font: INE

2.1 Consum intern

Taula 38. Indicadors de consum

	Darrera dada		Variació interanual (%)	Variació cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Índex del comerç al detall (preus constants de 2015)	octubre	107	6,5	↗	7,8
Matriculació de turismes¹	octubre	1434	2,6	↗	7,3
Mallorca	octubre	977	-9,5	↘	-5,7
Menorca	octubre	54	-18,2	↘	-31,8
Eivissa	octubre	156	2,6	↗	7,6
Formentera	octubre	8	0,0	↗	9,3
Energia elèctrica facturada en el sector residencial (MWh)	setembre	190.122	10,9		-
Mallorca	setembre	138.584	11,6		-
Menorca	setembre	17.197	9,0		-
Eivissa	setembre	31.929	8,8		-
Formentera	setembre	2.279	18,1		-
Consum de carburants d'automoció (quilolitres)	octubre	62.774	19,2	↗	20,6
Mallorca	octubre	48.796	16,9	↗	18,4
Menorca	octubre	4.218	20,9	↗	10,2
Pitiüses	octubre	9.760	31,3	→	-1,3

Font: CLH, DGT, INE i elaboració pròpia

¹ No s'inclouen els destinats a lloguer

Consum intern

Recentment, la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació ha iniciat el càlcul de l'indicador sintètic de consum final de les Illes Balears. Es tracta d'una operació estadística de síntesi de les principals magnituds relacionades amb la despesa realitzada per les llars de l'arxipèlag. En el segon trimestre de 2021, l'índex presenta una taxa interanual del 12,5% i romp així la ratxa de quatre trimestres consecutius de reduccions. En termes intertrimestrals, l'indicador sintètic de consum final presenta una pujada del 0,7%.

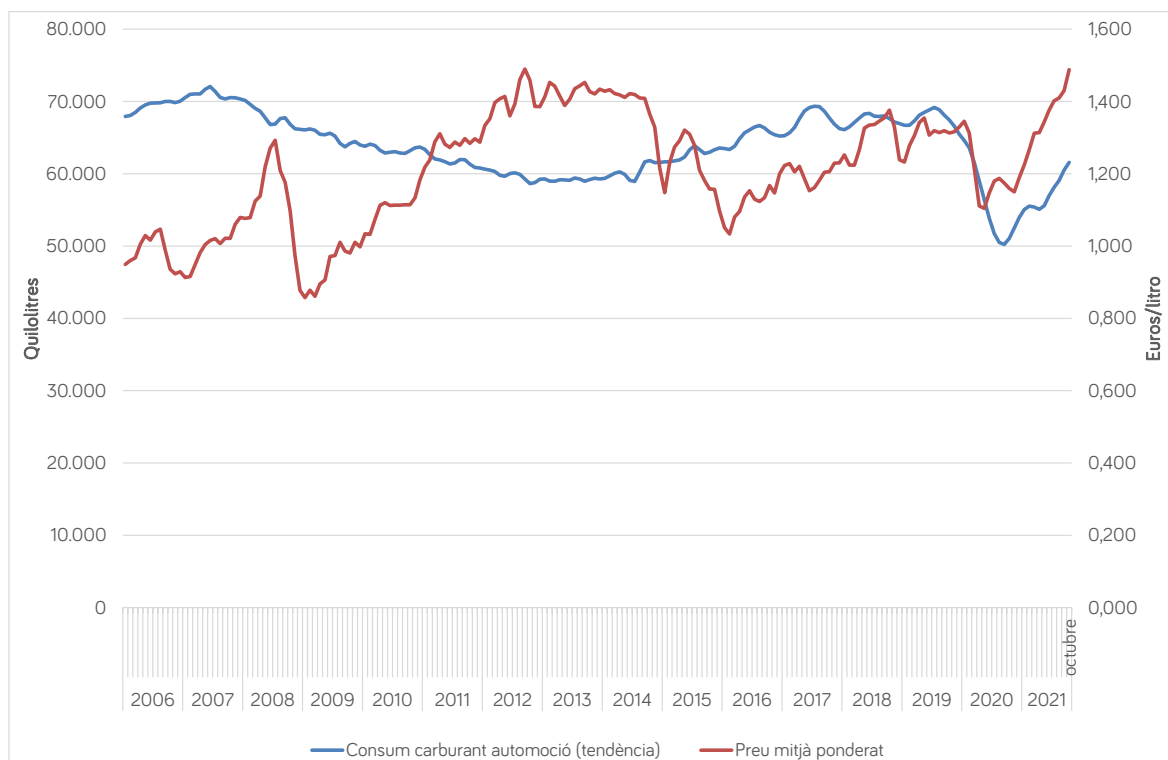
D'acord amb les dades de la Comptabilitat Nacional Trimestral d'Espanya, ajustada d'efectes estacionals i de calendari, en els dos darrers trimestres, especialment durant el segon, es recuperen considerablement tant el consum privat com el públic, si bé, en el cas del privat, sense assolir encara els nivells de l'any 2019. Centrant-nos en les xifres relatives al tercer trimestre de 2021, la despesa en **consum final** a preus corrents (232,2 mil milions d'euros) registra una taxa de variació interanual del 3,6%, 15,1 punts percentuals inferior al volum registrat en el segon trimestre. El component més rellevant de la demanda interna, la despesa en consum final de les llars, arriba a 164,4 mil milions d'euros i representa un increment d'un 3,2%. La despesa final de les administracions públiques (64,6 mil milions d'euros) continua essent el component que presenta el ritme de creixement més marcat (4,7%). El component amb menys pes, la despesa de les institucions sense ànim de lucre al servei de les llars (ISFLSH), també segueix a l'alça però amb registres més moderats (2,9%).

Per a una anàlisi des de la perspectiva de preus constants, vegeu en aquesta mateixa publicació l'apartat I.3, dedicat al context d'Espanya.

La desaparició progressiva de les mesures de contenció de la pandèmia així com la normalització gradual de l'activitat econòmica s'han reflectit directament en l'evolució ascendent de la confiança i en les expectatives dels consumidors experimentada al llarg de 2021. Amb tot, l'indicador espanyol de **confiança dels consumidors** (ICC) del mes d'octubre (97,3 punts) acusa un cert estancament i registra un punt menys que la dada del mes de setembre (98,3 punts). Aquest fet s'explica pel pitjor comportament d'un dels seus components, en concret de l'índex d'expectatives, que reula 3,8 punts respecte del valor precedent. En qualsevol cas, expressada en taxa de variació, la dada del mes d'octubre suposa un avanç interanual d'un 100,6% i, desagregant els dos components de l'ICC, resulta més contundent la progressió de la valoració de la situació actual (201,4%) que no la valoració de les expectatives per als propers sis mesos (59,3%).

La matriculació de vehicles en els darrers mesos, a diferència del fort creixement observat de març a juny, s'ha deturat gradualment tant a les Illes Balears com, sobretot, a Espanya. A l'octubre, el darrer mes amb dades disponibles, la **matriculació** de turismes a les Illes Balears, sense incloure els destinats a lloguer, arriba a 1.434 i retorna als valors positius amb una variació interanual d'un 2,6%. Exceptuant Eivissa (2,6%) i Formentera (0,0%), la resta d'illes registren davallades significatives, d'un -18,2, a Menorca, i un -9,5, a Mallorca. Per tant, l'increment es deu als vehicles que no tenen una illa assignada. A Espanya (63.901 turismes) la disminució és encara més dràstica (-21,6%). Considerant les dades acumulades durant els deu primers mesos de 2021, el retrocés és més visible. El nombre total de matriculacions de turismes a l'arxipèlag (13.118 vehicles) és un -10,7%

Gràfic 16. Consum i preu dels carburants de l'automoció (benzina 95 i gasoil A) a les Illes Balears

Font: CLH, Minetur i elaboració pròpia

inferior al del mateix període de l'any passat i en el conjunt d'Espanya (636.108 vehicles) ho és un -17,8%. Quant a les motoritzacions alternatives, la matriculació de turismes elèctrics a les Illes Balears en el període esmentat, amb 636 unitats i un creixement d'un 55,1%, representa el 4,8% de totes les inscripcions. Altrament, continuant amb les dades acumulades, totes les illes presenten reduccions interanuals: al voltant d'una cinquena part en el cas de Mallorca (-20,4%), de més d'una quarta part en el cas de Menorca (-27,1%) i d'un -18,4% en el cas d'Eivissa (-18,4%). Finalment, Formentera registra una davallada d'un -1,1% en la matriculació de turismes, si bé, tenint en compte les peculiaritats de la mobilitat de l'illa, s'ha de ressaltar el fort augment de la matriculació de motocicletes (336,4%).

A L'OCTUBRE, LA MATRICULACIÓ DE TURISMES A LES ILLES BALEARS PUJA UN 2,6%

Com ja s'ha indicat en els corresponents apartats d'aquesta publicació, les **ventes del comerç al detall** continuen a l'alça i la darrera dada del mes d'octubre se situa en un 6,5% interanual. També a l'octubre puja significativament la **demanda d'energia elèctrica** en el conjunt de l'arxipèlag (20,8%) i, amb dades del mes de setembre, la **facturació de l'energia elèctrica** en el sector residencial registra un avanç interanual de gairebé un 11,0%.

En el mes de setembre, d'acord amb les dades publicades per la Corporació de Reserves Estratègiques de Productes Petrolífers (CORES), la **demanda total d'aquests productes** en el conjunt de l'arxipèlag (incloent-hi les benzines, els gasoils i el fueloil BIA) és de 71,7 milers de tones, un 23,4% més que en el mateix mes de l'any 2020. Tenint en compte només els carburants per a automoció, l'increment és encara més elevat, d'un 27,7%. Les dades acumulades de gener a setembre (581,4 milers de tones) registren, respecte de les de 2020, una pujada d'un 19,0% atribuïble, principalment, a l'increment del 23,2% del consum de carburants per a automoció (representen un poc més del 76,0% del total). En el conjunt d'Espanya, en el període esmentat, el consum total de productes petrolífers (25,0 milions de tones) s'incrementa, respecte de 2020, un 10,7%. A Espanya el pes dels carburants per a automoció amb relació al total és major que a les Illes Balears (80,2%) i la variació interanual se situa en un 14,6%.

EL CONSUM DE CARBURANTS D'AUTOMOCIÓ A L'OCTUBRE S'INCREMENTA UN 19,2%

D'altra banda, d'acord amb les dades de la companyia de transport i emmagatzematge de productes petrolífers CLH, el consum de **carburant d'automoció** en el mes d'octubre a les Illes Balears, expressat en unitats de volum, arriba a 62.774 quilolitres, un 19,2% més que un any enrere. Per illes, les Pitiüses registren l'increment més important (31,3%) i Mallorca, el més moderat (16,9%). Menorca es queda entremig, amb un increment d'un 20,9%. D'acord amb aquesta font, el consum acumulat de gener a octubre de 2021 en tot l'arxipèlag registra una pujada de gairebé un 21,0%. En aquest cas, les Pitiüses experimenten la pujada més intensa (27,9%), però no a molta distància de les taxes de Menorca (22,7%) i de Mallorca (19,5%).

L'ibestab ha publicat els resultats corresponents a l'any 2020 de l'**Enquesta de pressuposts familiars (EPF)** que realitza l'INE. Comparant les dades de les Illes Balears amb les del conjunt d'Espanya, les principals variables relatives a les despeses de consum revelen algunes conclusions remarcables.

Durant 2020 i en termes corrents —sense eliminar, per tant, l'efecte dels preus—, la despesa total a les Illes Balears és de 13,3 mil milions d'euros, un -12,5% menys que la de 2019. A Espanya el retrocés és lleugerament inferior (-10,2%) i el volum total és de 508,7 mil milions. La despesa mitjana per llar a les Illes Balears disminueix un -13,6% interanual i arriba a 28.618 euros, mentre que en el conjunt d'Espanya és de 26.996 euros i representa una davallada una mica inferior (-10,7%). D'altra banda, la despesa mitjana per persona (11.004 €) registra a les Illes Balears un retrocés d'un -13,8% i en el conjunt d'Espanya (10.848 €), d'un -10,7%.

A les Illes Balears, la distribució percentual de la despesa d'acord amb els principals grups de consum s'ha modificat substancialment. El principal grup de despesa és el d'habitatge, aigua, electricitat, gas i altres combustibles, i representa un 38,5% de la despesa total. La despesa de les llars augmenta significativament en aquest grup esmentat i també en el d'aliments i begudes no alcohòliques. Per contra, disminueix de forma apreciable en el transport i en restaurants i hotels. La resta de grups no esmentats presenten pujades o baixades menys contundents.

2.2 Consum de no residents

Taula 39. Enquesta de despesa turística (EGATUR)

	Darrera dada		Variació interanual (%)	Acumulat		Variació interanual (%)	Cicle-tendència T _{t-12} ¹ (%)
Despesa total (milions d'€)	set	1.542,2	513,6	gen-set	7.197,3	191,0	↘ -368,6
Mallorca	set	1.041,4	685,6	gen-set	4.845,8	191,3	↘ -407,5
Menorca	set	153,2	164,4	gen-set	791,1	133,1	↘ -1265,1
Pitiüses	set	347,5	471,3	gen-set	1.560,3	231,7	↗ 914,0
Despesa mitjana per persona (€)	set	1.029,6	19,1	gen-set	1.017,9	16,6	↗ 18,6
Mallorca	set	1.089,9	16,1	gen-set	1.062,6	17,2	↗ 14,7
Menorca	set	880,7	8,8	gen-set	895,3	10,7	↗ 7,0
Pitiüses	set	943,3	20,8	gen-set	959,3	17,8	→ 0,0
Despesa mitjana diària (€)	set	138,8	45,0	gen-set	141,3	21,8	↗ 40,7
Mallorca	set	139,8	51,4	gen-set	144,1	23,1	↗ 40,8
Menorca	set	127,9	57,5	gen-set	120,0	29,7	↗ 36,0
Pitiüses	set	141,3	10,3	gen-set	145,7	6,6	↘ -14,5

Font: Ibestat

Fins al setembre de l'any en curs, la despesa total acumulada pels turistes a les Illes Balears augmenta en termes interanuals un 191,0 % fins arribar als 7.197,3 M€. El mercat estranger presenta un augment de la despesa (243,6%) amb un volum nominal de 5.868,6 M€, impulsat per el turisme alemany, qui ha fet el major desembors durant els tres primers trimestres de l'any (2.018,9 M€), amb un increment del 200,6% respecte a l'any anterior. En segon lloc hi ha el mercat britànic, amb un volum nominal de 978,6 M€ i un increment del 332,7% interanual. El mercat nacional ha incrementat la despesa respecte al mateix període de l'any anterior (73,6%) per arribar als 1.328,7 M€. Per illes, el 67,3% del total de la despesa dels turistes és fa a l'illa de Mallorca, atès que és la major de les illes. L'illa de Menorca és on menys s'incrementa l'import total (133,1%), seguit de Mallorca (191,3%) i les Pitiüses és on creix més, amb un 231,7%.

LA DESPESA TURÍSTICA A LES ILLES BALEARS FINS AL SETEMBRE GAIREBÉ ES TRIPLICA

Pel que fa a la **despesa mitjana diària i a la despesa mitjana per persona**, es registren increments en l'acumulat de gener a setembre. La primera magnitud augmenta en termes interanuals un 21,8%, per arribar als 141,3 euros per persona i dia, i la segona magnitud augmenta en un 16,6%, i arriba a 1.017,9 euros. La despesa mitjana per persona dels turistes nacionals (657,8 €), es troba lluny de la que fan els forans (1.162,0 €). En tot cas, si comparem aquestes dades amb les del mateix període de l'any 2019, es dona un augment d'un 6,8%. Dels principals mercats emissors destaca la despesa per persona dels britànics (1.185,4 €), que han gastat 66,3 € més per persona que els turistes alemanys en els primers nou mesos de l'any. Fent l'anàlisi d'aquesta magnitud respecte al mateix període de l'any 2019, la despesa per persona dels britànics fou de 1.044,2 €, superior en 41,7 € al que han gastat els alemanys en el mateix període de 2019. En relació amb aquestes dades també destaca l'illa de Mallorca, on la despesa mitjana per persona segueix sent la més alta de l'arxipèlag (1.062,6 €). En canvi, la despesa per persona i dia a Mallorca

(144,1 €) és lleugerament inferior a la de les Pitiüses (145,7 €), mentre que la despesa per persona en aquest cas queda en els 959,3 €. En darrer lloc se situa Menorca, amb 895,3 € i 120,02 € de despesa mitjana per persona i despesa diària respectivament.

La **despesa turística per tipus d'allotjament** en els primers tres trimestres de l'any 2021 representa en el cas d'hotels i similars un 62,2% de la despesa total, mentre que al 2020 representava un 48,8% i en el 2019 un 70,6%. L'acumulat de gener a setembre d'aquesta partida arriba als 4.476,2 M€ i augmenta un 270,5% respecte al mateix període de l'any 2020. Els altres allotjaments de mercat diferents als hotels i similars representen un 21,9% de la despesa turística total de les Illes Balears i en aquest cas mostren un augment d'un 182,1% en termes interanuals. El restant 15,9% es correspon als allotjaments que no són de mercat, pes que s'acosta als nivells de 2019, quan fou d'un 11,8%, mentre en el 2020 arribà a representar un 28,5%. L'acumulat fins a setembre de 2021 en allotjaments de no mercat arriba a 1.144,02 M€, amb un augment d'un 62,0%.

La **despesa realitzada amb targeta** en els terminals TPV de les Illes Balears (tant en compres com retirada d'efectiu en els caixers automàtics) en els dos primers trimestres de l'any 2021 arriba als 4.417,8 M€, la qual cosa representa un augment del 21,5% respecte al mateix període de l'any 2020 i un -25,7% inferior a la despesa que es va realitzar en el mateix període de l'any 2019. La despesa domèstica té un pes del 81,2% sobre la despesa total, mentre que el mateix semestre de l'any passat representava un 85,8%. Així i tot, presenta un augment de l'import net respecte al primer semestre de l'any 2020 d'un 15,0% i quasi recupera els nivells de l'any pre-pandèmic, amb una disminució de sols el -7,5%. Quant a la despesa internacional, arriba als 831,5 M€ i implica un augment del 60% de l'import net respecte al primer semestre de l'any 2020 (517,4 M€). L'augment en la despesa estrangera ha vingut més per la via de les compres (65,0%) i no tant per les retirades d'efectiu (39,1%).

Taula 40. Compres i disposició d'efectiu realitzades amb tarjeta segons residència del titular

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	Variació acumulada de l'any
Alemanya	2n trim	144	467,7	↗ 60,5
Regne Unit	2n trim	84	355,4	↗ 13,5
França	2n trim	78	750,5	↗ 159,0
Holanda	2n trim	57	1.399,6	↗ 244,8
Suïssa	2n trim	54	945,2	↗ 211,6
Itàlia	2n trim	35	508,1	↗ 125,1
Estats Units	2n trim	31	164,0	↗ 3,3
Bèlgica	2n trim	24	1.575,8	↗ 262,2
Suècia	2n trim	15	951,3	↗ 110,4
Àustria	2n trim	13	839,0	↗ 129,4
Portugal	2n trim	11	299,2	↗ 57,5
Dinamarca	2n trim	10	2.204,2	↗ 171,5
Rússia	2n trim	4	87,7	↘ -16,1
Irlanda	2n trim	4	702,9	↘ -12,6
Noruega	2n trim	1	148,3	↘ -59,4
Resta	2n trim	59	271,3	↗ 39,8
Total emeses a l'estranger	2n trim	624	489,2	↗ 69,6

Font: Sistema de Tarjetas y Medios de Pago, S.A.

3 Inversió

Taula 41. Indicadors d'inversió

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	Cicle-tendència T _{t-12} ¹ (%)
Societats mercantils creades	setembre	244	15,1	↗ 23,5
Augment net de capital (milers d'€) ¹	setembre	46.150	-57,0	→ 0,0
Centres de treball inscrits a la SS (règim general)	octubre	43.078	8,6	↗ 3,4
Mallorca	octubre	32.113	7,8	↗ 5,4
Menorca	octubre	3.559	7,0	↗ 5,8
Eivissa	octubre	6.821	12,9	↗ 6,0
Formentera	octubre	583	20,0	↗ 2,8
Import de noves hipoteques (milions d'€)	agost	218	9,8	↗ 3,8
Mallorca	agost	156	15,8	↗ 18,4
Menorca	agost	9	-46,0	↘ -4,7
Pitiüses	agost	53	12,7	↘ -14,9
Dipòsits (milions d'€)	2n trim	27.856	2,8	↗ 3,5
Crèdits (milions d'€)	2n trim	34.640	7,6	↗ 9,5
Administracions públiques	2n trim	3.148	208,6	↗ 189,6
Altres sectors residents	2n trim	31.493	1,0	↗ 2,6
Matriculació de vehicles de càrrega ²	octubre	276	-4,8	↗ 10,2
Matriculació de vehicles per a lloguer	octubre	189	-51,4	↘ -45,6
Inversió estrangera (milions d'€)	2n trim	13	30,9	↘ -4,6

Font: BE, DGT, INE, MINETUR, Ibestat i elaboració pròpia

¹ Capital de noves societats, més ampliacions de capital, menys reduccions de capital

² Camions, furgonetes, remolcs, tractors industrials, autobusos i vehicles especials

En el mes de setembre de 2021, el nombre de **societats mercantils** creades a les Illes Balears arriba a 244, les quals són íntegrament de responsabilitat limitada. Aquesta dada suposa un increment d'un 15,1% amb relació a les constituïdes en el mateix mes de l'any anterior. El capital subscrit és de 14,3 milions d'euros i representa un increment substancial, en termes interanuals, d'un 72,3%. El nombre de societats dissoltes (66) també creix (4,8%), encara que més lleugerament en comparació de les de nova creació. A Espanya, aquest mateix mes, se'n constitueixen 6.620 (un 0,3% més que fa un any) i se'n dissolen 1.279 (-21,2%). Amb les dades acumulades de l'any 2021 fins al setembre, a l'arxipèlag balear, el nombre total de societats creades és de 2.587 i suposen un ascens notable del 33,0% respecte del mateix període de l'any passat. Pel que fa al nombre acumulat de societats dissoltes en aquest període (735), també s'incrementa considerablement (22,1%), de manera que el saldo resultant (diferència entre les societats creades i les dissoltes) és de 1.852, un 37,9% superior al del mateix període de 2020. La creació de capital net al setembre d'enguany (la diferència entre, d'una banda, el capital subscrit per les noves societats més les ampliacions de les existents i, de l'altra, les reduccions de capital de societats ja creades) arriba a 46,2 milions d'euros i representa una disminució significativa d'un 57,0% si es compara amb el setembre de 2020. A més, la creació de capital net acumulat de l'any 2021 fins al setembre resulta un total de 761,9 milions d'euros, la qual cosa suposa un fort ascens respecte de l'any anterior (73,4%).

EL SALDO ENTRE SOCIETATS CONSTITUÏDES I DISSOLTES I LA CREACIÓ DE CAPITAL NET MOSTREN UN CREIXEMENT SIGNIFICATIU FINS AL SETEMBRE

D'altra banda, en el mes d'octubre, hi havia a les Illes Balears 43.078 **centres de treball** inscrits en el règim general de la Seguretat Social. Comparada amb el mateix mes de l'any anterior, la xifra representa un augment de comptes de cotització d'un 8,6% per al total de l'arxipèlag. Per illes, la taxa de variació queda en positiu, en termes interanuals, a totes, i de forma més accentuada a Formentera (20,0%), seguida d'Eivissa (12,9%), Mallorca (7,8%) i Menorca (7,0%). Per sectors i en termes absoluts, els principals beneficiats són l'hostaleria, amb 1.416 comptes de cotització més respecte de l'octubre de 2020 (20,9% interanual), seguit del comerç amb 719 (9,2%), i, una mica més allunyats, el transport i l'emmagatzematge amb 417 (23,6%), les activitats administratives i serveis auxiliars amb 322 (13,2%), i la construcció amb 197 (3,3%). Com a contrapunt, es produeix una caiguda, en termes absoluts, en l'Administració pública (70 comptes de cotització menys), les activitats de la llar (18) i la indústria manufacturera (12), les quals, en termes interanuals, suposen un -10,4%, -2,7% i -0,5%, respectivament. Finalment, cal assenyalar que l'agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca es manté pràcticament estable (-0,6% interanual). Altrament, d'acord amb l'estadística trimestral de demografia empresarial que permet una anàlisi més acurada de l'evolució del teixit empresarial, en el tercer trimestre de 2021 el nombre d'empreses creades és superior al nombre de les que desapareixen en 100 unitats.

Les dades de constitució d'**hipoteques** corresponents al mes d'agost d'enguany (946 contractes) mostren una clara tendència negativa, encara que la taxa de variació interanual repunta positivament un 4,0%. En canvi, l'import dels préstecs segueix una tendència positiva, paral·lelament a la variació interanual (9,8%), i passa de 198,2 milions en el mes d'agost de 2020 a 217,7 milions en el mes d'agost d'enguany. Pel que fa al nombre d'hipoteques subscrites sobre habitatges, durant el mes d'agost (660) s'eleva significativament en un 30,7% en termes interanuals. També, l'import hipotecat dels habitatges segueix una trajectòria paral·lela i creix notablement en un 26,9%. S'ha de comentar com a dada rellevant que l'avenç en la signatura d'hipoteques del mes d'agost és atribuïble singularment a les dades registrades a Menorca, que presenten un increment d'un 31,6% respecte d'un any enrere, seguida de les Pitiüses, amb un 19,3%, i de Mallorca, amb un 0,3%. Per altra part, tenint en compte els resultats acumulats dels primers vuit mesos de l'any 2021 per al conjunt de l'arxipèlag, el nombre d'hipoteques (7.947) es redueix gairebé un 27,3% respecte del mateix període de 2020, sobretot per l'abundant nombre d'hipoteques que es varen signar en els mesos de gener i juliol de 2020. L'import acumulat arriba a 1.967,8 milions d'euros i suposa un decrement interanual d'un 11,6%. En aquest període, la signatura d'hipoteques per a habitatges davalla un 11,5% i l'import contractat augmenta un 1,8%. Amb la informació desagregada per illes, en el període de gener a agost, s'observen resultats semblants. Quant al nombre total d'hipoteques, Mallorca i Menorca registren descensos del 33,5% i 7,8%, respectivament. En canvi, a les Pitiüses augmenta un 13,5%. En el cas de les signades per a habitatges, també creixen a les Pitiüses, un 20,0%, i retrocedeixen a Mallorca (16,7%) i Menorca (1,2%). Pel que fa a l'import hipotecat, es produeixen davallades a les illes de Menorca (43,0%) i les Pitiüses (34,7%) i, contràriament, Mallorca apuja suauement un 2,7%. Respecte de l'import prestat per a habitatges, s'incrementa a Menorca un 5,3% i a les Pitiüses un 10,8%, i a Mallorca es manté estable (0,0%).

D'acord amb les dades publicades pel Banc d'Espanya, el volum de **crèdit** viu a les Illes Balears (considerant conjuntament el de les administracions públiques, el de les empreses i el de les llars) segueix una tendència ascendent en el segon trimestre de 2021. Així, el crèdit total en aquest trimestre arriba a 34.640,4 milions d'euros i, amb relació al trimestre precedent, s'eleva un 2,5% (un 7,6% en termes interanuals). En aquest trimestre continua el fort augment del nivell d'endeutament de les administracions públiques amb les entitats de crèdit, el qual arriba a 3.147,5 milions i suposa una taxa intertrimestral positiva del 41,6% (208,6% interanual). Per tant, el crèdit al sector públic augmenta considerablement el seu pes sobre el total i queda en un 9,1%. Aquesta proporció, per segon trimestre consecutiu, és superior a la que es manté en el conjunt de l'Estat espanyol, on representa el 6,6% del finançament total. A les Illes Balears, el 90,9% restant, 31.492,9 milions d'euros,

correspon a crèdits concedits al sector privat, els quals davallen un 0,2% respecte del trimestre anterior i, en termes interanuals, s'incrementen un 1,0%. En el conjunt de l'Estat espanyol, el volum dels crèdits concedits en el segon trimestre (1,27 bilions d'euros) creix un 1,6% intertrimestralment i apuja un 0,8% interanualment, ambdós casos amb un signe equivalent al de les Illes Balears, encara que amb menys intensitat. En el cas espanyol, els préstecs concedits al sector públic (83.331,9 milions) tenen una taxa positiva del 19,4% respecte d'un any enrere, i els concedits al sector privat (1,18 bilions) presenten una variació interanual d'un -0,3%.

EL PES DEL CRÈDIT CONCEDIT AL SECTOR PÚBLIC SUPERA EL DEL CONJUNT ESPANYOL
PER SEGON TRIMESTRE CONSECUTIU

L'evolució dels **dipòsits** a les Illes Balears, en el segon trimestre de 2021, continua amb una tendència en el terreny positiu. Concretament, en el segon trimestre, arriben a 27.856,2 milions d'euros. Això suposa un creixement d'un 2,8% amb relació a l'any anterior, i d'un 2,6% respecte del trimestre precedent. Els dipòsits de les administracions públiques, que equivalen al 4,6% del total, no varien en termes intertrimestrals, i els d'altres sectors residents augmenten un 4,9%. A Espanya, l'import total arriba a 1,45 bilions d'euros i les taxes de variació interanual i intertrimestral se situen positivament en un 6,2% i un 3,9%, respectivament. Finalment, en aquest trimestre, l'evolució de la ràtio o proporció entre crèdits i dipòsits retrocedeix fins a l'1,24.

Pel que fa als **vehICLES de càrrega**, les matriculacions durant el mes d'octubre d'enguany assoleixen la xifra de 276 unitats, que es tradueix en una variació negativa tant en termes trimestrals com anuals del 0,7% i el 4,8%, respectivament. Considerant el total acumulat de l'any 2021 fins a l'octubre, la matriculació de camions, furgonetes, tractors i altres vehicles de càrrega arriba a 3.363 unitats, un resultat bastant semblant amb relació a l'any 2020 (3.291 unitats i suposa un 2,2% més). Quant als **vehICLES destinats a lloguer**, les matriculacions en aquest mes arriben a un total de 189 unitats i experimenten, en termes interanuals, una davallada significativa (51,4%) respecte d'un any enrere. Cal afegir que, d'aquest nombre, gairebé la meitat s'han matriculat fora de les Illes Balears, concretament un 42,9%. Tenint en compte el total acumulat dels deu primers mesos de l'any 2021, s'han matriculat 8.681 unitats, que representen un creixement d'un 29,2% amb relació al mateix període de l'any anterior.

Finalment, la inversió estrangera a les Illes Balears, en el segon trimestre de 2021 segueix amb una tendència amb signe negatiu i suma un total de 13,3 milions d'euros, que suposa una caiguda d'un 40,9% respecte del trimestre anterior, contràriament al que succeeix en termes interanuals, que apuja un 30,9%.

4 Sector exterior

Taula 42. Comerç internacional de béns, Illes Balears i Espanya

	Darrera dada		Variació interanual (%)	Variació cicle-tendència Tt _{t-12} (%)
Exportacions totals (k€)	setembre	147.243	13,2	↗ 19,9
Expedicions (Unió Europea)	setembre	121.866	9,0	↗ 28,1
Exportacions a tercers països	setembre	25.377	38,9	↗ 30,4
Per destinació econòmica dels béns				
Béns de consum	setembre	35.513	-29,5	↗ 3,8
Béns de capital	setembre	1.433	-34,4	↘ -31,9
Béns intermedis	setembre	110.297	42,3	↗ 41,6
Importacions totals (k€)	setembre	112.935	64,8	↗ 4,3
Introduccions (Unió Europea)	setembre	83.857	63,8	↗ 27,3
Importacions de tercers països	setembre	29.078	67,7	↘ -9,1
Per destinació econòmica dels béns				
Béns de consum	setembre	35.349	18,9	↗ 11,8
Béns de capital	setembre	11.419	339,0	↗ 94,8
Béns intermedis	setembre	66.162	82,7	↗ 23,3

Font: Agència Tributària

Balança comercial

Es manté el dinamisme de l'activitat comercial amb l'exterior i, al mes de setembre, el darrer amb dades disponibles a la data de tancament d'aquest butlletí, les exportacions de béns de les Illes augmenten, en termes interanuals, un 13,2% i facturen 147,2 M€. Les importacions també s'han activat els darrers mesos i, en concret al setembre, s'incrementen un 64,8%, amb una facturació de gairebé 113,0 M€. Les expedicions als Estats membres de la Unió Europea representen aquest mes gairebé el 83,0% del total exportat i les introduccions de béns un poc més del 74,0% de les compres. Els percentatges restants corresponen a exportacions i importacions amb tercers països. Aquest mes, l'exportació de béns intermedis representa el 75,0% del total i registra una pujada d'un 42,3%. Per contra, es redueix l'exportació de béns de capital (-34,4%) i de béns de consum (-29,5%). També els béns intermedis són els que tenen més pes en les importacions, gairebé el 59,0%, i presenten un creixement interanual d'un 82,7%. Les compres de béns de consum pugen un 18,9% i les de béns de capital, encara que només representen el 10,0% del total, ho fan un 339,0%. Finalment, el saldo comercial del setembre és positiu (34,3 M€) i la taxa de cobertura és d'un 130,4%.

Comparant les dades acumulades dels tres primers trimestres d'enguany amb les del 2020, les exportacions de béns augmenten un 17,2% i la facturació arriba a 1.292,2 M€. Les importacions presenten una pujada encara més notòria (29,8%) i una facturació de 1.017,9 M€. El saldo comercial presenta un superàvit de 274,3 M€ i la taxa de cobertura del període queda en un 126,9%, -13,7 punts percentuals per sota de la del mateix període de l'any passat.

EL SALDO COMERCIAL DE GENER A SETEMBRE REGISTRA UN SUPERÀVIT DE 274,3 M€

Quant a les dades del conjunt de l'Estat, durant el període comprès entre gener i setembre, les exportacions s'incrementen un 22,1% en termes interanuals, amb una facturació de 229.962 M€. Les importacions arriben a 243.230 M€ i representen també un augment de gairebé un 22,0%. El saldo comercial és negatiu, amb un dèficit de -13.267 M€, deixant la taxa de cobertura en un 94,5%, pràcticament el mateix valor que un any enrere.

Retornant a les dades de les Illes Balears i a partir de la classificació per sectors econòmics que publica la Secretaria d'Estat de Comerç, es pot observar que durant els tres primers trimestres d'enguany els principals béns exportats, en termes de pes sobre el total facturat, són les matèries primeres i semimanufactures de plàstic. Aquesta partida té un pes de gairebé un 35,0% sobre el total i presenta un increment interanual del 43,1%. En segon lloc, amb una participació d'un 17,7% i un increment d'un 138,7%, els combustibles i productes derivats del petroli. La partida relativa als automòbils representa un poc més d'un 9,0% del total i augmenta un 3,5%. La resta de sectors presenten participacions sobre el total més moderades i la majoria de productes i partides que tradicionalment ha exportat l'arxipèlag presenta un comportament desigual. Així, el calçat, les vendes del qual (4,4% del total) continuen gradualment a la baixa, factura en el període analitzat un -0,4% menys que en el mateix període de l'any passat. També la facturació de mobles es redueix un -0,2% i queda lluny del volum de vendes dels anys previs a la pandèmia. En canvi, els productes de perfumeria i cosmètica, amb un 4,0% sobre el total facturat, s'incrementen un 39,1% i també es recuperen els articles de joieria i bijuteria (29,5%) i les begudes (34,3%).

La recuperació de les importacions al llarg de l'any es reflecteix en la majoria de sectors econòmics i moltes de les partides més importants han assolit un nivell de facturació semblant al del 2019.

Els productes englobats en l'epígraf de «química orgànica», amb un pes del 14,4% sobre el total, encapçalen el rànquing dels béns importats i presenten un increment de gairebé el 30,0%. També les aeronaus i l'equipament aeronàutic (373,0%) així com els productes derivats del petroli (127,2%), ambdues partides amb aproximadament un pes del 13,0%, presenten increments importants. La resta de rúbriques, amb una participació menor sobre el total, també registren increments significatius, especialment les relatives a manufactures i articles de consum, com ara el calçat, equips de telecomunicacions, perfums i cosmètica, articles de joieria, begudes, etc., tot insistint, no obstant, en el fet que la facturació de molts d'aquests productes al 2020 va ser prou inferior a la dels anys precedents.

Continuant amb les dades acumulades de gener a setembre, la Unió Europea continua sent la principal destinació de les exportacions de les Illes Balears, amb gairebé una mica més del 80,0% de la facturació total. La relació comercial amb alguns països de la Unió s'ha vist reforçada, com és el cas d'Alemanya, el principal comprador, amb una facturació de 226,8 M€ i un augment interanual d'un 35,5%. També han pujat amb força les expedicions als Països Baixos (74,1%), Portugal (63,1%), Bèlgica (37,4%) i Itàlia (13,7%). En canvi, es redueixen les vendes a França (-30,7%) que amb una facturació de 202,5 M€ és el segon comprador. Altrament, les exportacions al Regne Unit s'han anat reduint els darrers anys i també en el període examinat, amb una facturació de 26,0 M€, han baixat gairebé un -19,0%. S'ha de destacar, com a nota excepcional ja apuntada en l'anterior butlletí, que el primer soci no europeu és la República Democràtica del Congo, amb una facturació de 54,5 M€, centrada en partides vinculades a la indústria aeronàutica i un creixement que, expressat en taxa de variació, és totalment desorbitat atès que en anys anteriors les vendes eren pràcticament irrelevantes. Els Estats Units d'Amèrica esdevenen el segon soci no europeu, amb una facturació de 25,8 M€ i un creixement interanual del 33,6%.

Pel que fa a les importacions, també els països pertanyents a la Unió Europea són els principals proveïdors de les Illes Balears ja que, considerades conjuntament, representen el 78,5% del total. Els béns procedents d'Itàlia, el principal soci, facturen 192,9 M€ i representen un creixement del 81,2%. També registren pujades importants els productes procedents dels Països Baixos (33,8%) i de França (45,9%). En canvi, les mercaderies procedents d'Alemanya, el segon país en el rànquing d'importacions, davallen gairebé un -23,0% i la facturació arriba a 141,0 M€. D'altra part, amb una facturació de 51,2 M€, cal destacar encara la presència de la Xina entre els principals proveïdors de les Illes —el primer país no europeu—, si bé, en termes relatius, representa una disminució interanual de quasi un -44,0%.

Finalment, amb el primer soci americà, els Estats Units, tampoc es manté el mateix nivell de facturació (44,2 M€) que un any enrere (-14,0%).

Inversions exteriors

La inversió estrangera a les Illes Balears durant el primer semestre de l'any 2021 va arribar als 35,9 milions d'euros, xifra que representa un increment del 24,0% respecte al mateix període de l'any 2020, però encara lluny de la inversió realitzada en els dos primers trimestres de l'any 2019 (-65,1%). Alemanya és el país que aglutina el 47,0% del total d'inversió estrangera a les Illes Balears durant el primer semestre de 2021. Així, la inversió d'Alemanya en les Illes respecte al mateix període de 2020 s'ha incrementat un 115,8% i si es compara amb l'any 2019 l'increment és del 489,9%. En canvi, Itàlia ha disminuït considerablement la seva inversió respecte l'any anterior en un -98,2% a les Illes. Altres països que en el primer semestre de 2021 han disminuït la inversió són França i Àustria, amb minves del -80,7%, i -74,4% respectivament. Els principals sectors destinataris de la inversió estrangera en el primer semestre del 2021 són el d'activitats immobiliàries i la construcció d'edificis, els quals concentren conjuntament el 80,8% de la inversió durant el 2021. El sector d'activitats immobiliàries augmenta respecte a l'any 2020 un 42,34%, seguit de la construcció, que puja un 7,35%, i si ho comparem amb l'any 2019, presenta un augment del 187,8%.

LA INVERSIÓ ESTRANGERA A LES ILLES BALEARS VA ASSOLIR ELS 35,9M€ EN EL PRIMER SEMESTRE DE 2021

D'altra banda, les inversions de les Illes Balears a l'estranger en el primer semestre del 2021 experimenten un notable descens respecte al mateix període de l'any 2020. Concretament, la inversió arriba als 8,8 milions d'euros, un 92,8% menys en termes interanuals. El 48,6% de la inversió de les Illes Balears en el primer semestre de 2021 tenen com a país de destinació Mèxic, en activitats immobiliàries, quasi la mateixa inversió que es va realitzar l'any 2019. En segon lloc hi ha les inversions en els Països Baixos, les quals es concentren en el comerç al detall, excepte vehicles a motor. També cal destacar les inversions en els Emirats Àrabs en el sector del servei d'allotjament.

Finalment, en el conjunt d'Espanya la inversió estrangera presenta el primer semestre de 2021 una disminució del 51,6% respecte de l'any anterior i arriba a 3.134,25 milions d'euros. Per altra banda, els actius espanyols en països estrangers sumen 11.535,20 milions d'euros en el primer semestre de 2021 i representen una disminució interanual del 17,6% en el període analitzat.

V. MERCAT LABORAL

1 Dades laborals de l'EPA. Illes Balears, Espanya i UE-28

Taula 43. Indicadors d'ocupació i atur (Illes Balears, Espanya i UE-28)

Indicador	Illes Balears		Espanya		Europa (UE-27)				
	Període: 3T21		Període: 3T21		Període: 2T21				
	Darrera dada	Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)	Darrera dada	Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)	Darrera dada	Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)			
Persones actives (milers)	682,3	↗	2,2	23447,7	→	0,6	213.341,1	→	-0,1
Taxa d'activitat (16-64 anys) (%)	81,3	→	1,7	75,8	→	0,3	73,6	→	0,2
Taxa d'ocupació (16-64 anys) (%)	72,8	↗	3,7	64,7	→	1,6	68,2	→	-0,3
Persones ocupades (milers)	610,2	↗	5,0	20.031,0	↗	2,3	198.101,6	→	-0,7
Homes	329,1	↗	9,3	10.782,5	↗	2,9	106.783,9	→	-0,9
Dones	281,1	→	1,2	9.248,5	↗	3,3	91.317,7	→	-1,2
Persones menors de 25 anys	39,6	↗	34,0	1.158,4	↗	26,2	14.892,1	↘	-6,5
Persones de 25 a 54 anys	454,7	↗	2,7	14.975,3	↗	2,8	141.547,5	→	-1,5
Persones de 55 anys i més	116,0	↗	10,7	3.897,3	↗	4,0	41.662,0	↗	2,0
Persones estrangeres	141,6	↗	6,7	2.445,6	↗	3,7	15.633,7	→	-1,4
Persones en atur (milers)	72,1	↘	-13,2	3416,7	↘	-6,9	15.239,5	↗	9,5
Homes	35,7	↘	-17,5	1.607,5	↘	-7,8	7.814,0	↗	6,6
Dones	36,4	↘	-3,8	1.809,2	↘	-7,1	7.425,5	↗	13,1
Persones menors de 25 anys	10,7	↘	-19,7	524,1	↘	-12,7	3.137,4	↗	11,4
Persones de 25 a 54 anys	46,6	↘	-17,1	2.263,0	↘	-11,6	9.832,0	↗	6,1
Persones de 55 anys i més	14,8	↗	24,1	629,7	↗	19,8	2.270,1	↗	12,0
Persones estrangeres	26,7	↘	-4,9	679,3	↘	-14,7	2.429,0	↗	7,2
Taxa d'atur (%)	10,6	↘	-2,4	14,6	→	-1,6	7,2	→	0,6
Homes	9,8	↘	-3,3	13,0	→	-1,4	6,8	→	0,2
Dones	11,5	→	-1,2	16,4	→	-1,7	7,5	→	0,7
Persones menors de 25 anys	21,4	↘	-12,7	31,2	↘	-10,0	17,4	→	0,7
Persones de 25 a 54 anys	9,3	↘	-3,0	13,1	→	-1,9	6,5	→	0,4
Persones de 55 anys i més	11,3	→	1,3	13,9	→	1,5	5,6	→	0,4
Persones estrangeres	15,9	→	-1,1	21,7	↘	-4,1	13,5	→	0,5
Taxa protecció de l'atur	33,8	↘	-8,1	32,3	→	0,3			
Taxa de temporalitat assalariats	26,1	→	1,4	26,0	→	0,5	14,1	→	0,2
Taxa de parcialitat assalariats	10,8	→	-1,0	13,5	→	-0,3	17,8	→	-0,5
% persones autoocupades	18,4	→	0,8	15,5	→	-0,3	9,4	→	-0,5

Font: Eurostat, INE, OTIB

Nota: la variació de les taxes es dona com a diferència de punts percentuals respecte al mateix període de l'any anterior

A l'igual que durant tot el 2020, l'evolució econòmica del tres primers trimestres del 2021 ha estat condicionada per la pandèmia de Covid-19. Els mesos d'estiu del 2021 es caracteritzen per una millora de la situació sanitària i per una quota creixent de població vacunada que ajuda a relaxar algunes de les mesures de contenció, amb les consegüents repercussions econòmiques. Segons l'informe de tardor de la Comissió Europea, el PIB de la zona euro pujarà un 5,0% en 2021 i un 4,3% en 2022. Aquestes previsions coincideixen amb les de l'FMI. La previsió de creixement feta des de Brussel·les parla d'una recuperació de la recessió pandèmica més ràpida de l'esperat per als països de la zona euro. Aquestes perspectives depenen en gran mesura de dos factors: per un costat l'evolució de l'actual pandèmia i per l'altre el ritme d'ajustament de l'oferta a la ràpida recuperació de la demanda després de la reobertura de l'economia. La pujada dels preus de l'energia, l'augment de la inflació, el recent increment d'infeccions de coronavirus o les interrupcions de la cadena de subministrament poden tenir també efectes en les dades de tancament d'any.

El mercat laboral de la Unió Europea durant el segon trimestre del 2021 (darrera dada disponible) mostra la recuperació del conjunt de l'economia amb una evolució positiva. Així, l'activitat i l'ocupació experimenten creixements, si bé el nombre d'aturats continua creixent. El nombre de persones actives augmenta en termes interanuals en el segon trimestre del 2021 i se situa en uns 213 milions de persones, de manera que la taxa d'activitat de 15 a 64 anys se situa en el 73,6%. La població ocupada assoleix els 198,1 milions de persones que fan feina, un 1,5% més que fa un any. Alhora, la xifra d'atur experimenta un increment (9,0%) i se situa al voltant dels 15,2 milions de persones en edat de treballar.

La taxa d'atur del segon trimestre del 2021 de la Unió Europea és del 7,2%, i creix 0,5 p.p. en termes interanuals. La taxa d'atur mostra un comportament a l'alça a tots els perfils sociodemogràfics. En detall, creix més entre els majors de 55 anys i les dones. Ara bé, són els més joves i les persones estrangeres les que han de fer front a les taxes més altes, que assoleixen el 17,4% i el 13,5%, respectivament, i continuen molt per sobre la del conjunt de la població.

A Espanya l'estimació avanç del PIB del tercer trimestre mostra un increment del 2,7% interanual que, respecte del segon trimestre, implica una pujada del 2,0%. La millora de les dades d'infecció de coronavirus, juntament amb una àmplia quota de vacunació han permès relaxar les restriccions de la mobilitat i de l'activitat econòmica, fet que ha afectat positivament a les xifres del mercat de treball del tercer trimestre del 2021. Per una banda, creix la població activa (2,4%) respecte a l'any anterior, per segon trimestre consecutiu. També augmenta la població ocupada (4,5%) i assoleix els 20 milions de persones, per primera vegada des del 2008. La taxa d'ocupació de les persones entre 16 i 64 anys és del 64,7%, i se situa 2,9 punts per sobre de la taxa d'ara fa un any. L'ocupació s'incrementa a tots els col·lectius, sobretot entre els joves menors de 25 anys (26,4%), seguit de les dones (6,0%) i les persones estrangeres (4,9%).

D'altra banda, el nombre de persones en atur ja presenta en aquest tercer trimestre un descens en el conjunt d'Espanya, per primera vegada després de cinc trimestres consecutius de pujades. El nombre de persones en atur en el tercer trimestre del 2021 se situa en els 3,4 milions. En termes interanuals representen un descens del -8,2%; fet que repercuteix en la taxa d'atur, la qual assoleix el 14,6% de la població activa espanyola i mostra una caiguda d'1,7 p.p. en termes interanuals. Per perfils sociodemogràfics, la taxa d'atur més elevada es dona amb escreix en els joves menors de 25 anys (31,2%), que continua més que duplicant la del conjunt de població, seguida per la dels estrangers (21,7%).

A les Illes Balears, la reactivació econòmica, empesa per una temporada turística millor de l'esperat ha permès una evolució més favorable que en el conjunt d'Espanya en alguns indicadors del mercat de treball en el tercer trimestre del 2021. Per una banda, la població activa creix respecte al tercer trimestre del 2020 (3,1%), de manera que la taxa d'activitat de les persones entre 16 i 64 anys guanya 2,9 p.p. i assoleix el 81,3%. El nombre d'ocupats en el tercer trimestre és de 610.200 persones, que representa un increment del 6,3% en termes interanuals. Quant al col·lectiu analitzat, es dona un augment generalitzat de l'ocupació en tots els grups, i de manera més significativa entre els joves menors de 25 anys (28,6%), les persones de 55 i més anys (10,6%) i els homes (9,4%). La taxa d'ocupació de les persones de 16 a 64 anys guanya 4,8 p.p. respecte al tercer trimestre del 2020 i se situa en el 72,8%.

Pel que fa a l'atur, en el tercer trimestre del 2021 es produeix un descens interanual, concretament del -18,0%, després de sis trimestres consecutius de pujades. Així, el nombre de persones aturades se situa en 72.100. L'atur ha caigut sobretot entre els joves menors de 25 anys (-45,1%), el col·lectiu masculí (-26,4%) i les persones de 25 a 54 anys (-20,6%). En canvi, les persones de 55 i més anys experimenten un increment del 54,2%. En consonància cau la taxa d'atur en 2,7 punts percentuals respecte ara fa un any i se situa en el 10,6% de la població activa. La taxa dels joves (21,4%) i la dels estrangers (15,9%) continuen essent les més elevades.

Les dades desagregades per sector que ofereix l'EPA permeten saber quin és el comportament de cada un d'ells durant el tercer trimestre de l'any. Pel que fa a l'ocupació, i respecte del tercer trimestre de 2020 disminueix el nombre d'ocupats a la indústria (-10,8%) i a l'agricultura (-7,3%). En canvi, creix a la construcció (14,0%) i als serveis (7,0%). L'atur mostra un fort descens al sector dels serveis (-66,3%), mentre que augmenta a la resta.

En el tercer trimestre de 2021 les hores efectives treballades pels ocupats han augmentat (16,8%) en termes interanuals. Al mateix temps, l'ocupació en aquest període també ha crescut (6,8%). Aquest increment més intens de les hores treballades és degut als ERTO, situació en la que es trobaven molts de treballadors en el 2020 i que durant la temporada turística del 2021 han reactivat la seva activitat.

Taula 44. Indicadors del mercat laboral a les Illes Balears

	Darrera dada	Variació interanual (%)	Variació Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)		
Total de persones d'alta a la Seguretat Social¹	octubre	501.120	16,1	↗	6,3
Assalariats	octubre	389.784	19,7	↗	7,0
Autònoms i altres règims especials	octubre	111.336	4,8	↗	4,5
Homes	octubre	266.177	14,5	↗	6,1
Dones	octubre	234.943	18,0	↗	6,6
Estrangers UE-28	octubre	42.346	23,1	↗	19,5
Estrangers no UE	octubre	53.691	29,8	↗	22,5
Persones en atur registrades	octubre	51.939	-36,4	↘	-33,5
Homes	octubre	22.821	-39,8	↘	-37,1
Dones	octubre	29.118	-33,5	↘	-30,7
Persones menors de 25 anys	octubre	4.760	-60,6	↘	-46,0
Persones de 25 a 54 anys	octubre	34.479	-37,2	↘	-33,7
Persones de 55 anys i més	octubre	12.700	-14,0	↘	-13,6
Estrangers UE-28	octubre	4.044	-53,0	↘	-47,3
Estrangers no UE	octubre	7.381	-43,4	↘	-40,2
Persones en atur registrades fa més de 12 mesos	octubre	21.649	-7,2	↘	-7,0
Total contractes registrats	octubre	34.268	72,3	↗	66,4
Contractes indefinits	octubre	5.741	53,4	↗	47,5
Contractes temporals	octubre	28.527	76,6	↗	69,7
Contractes a temps parcial	octubre	11.665	64,4	↗	78,3
Contractes fixos discontinus	octubre	2.301	68,8	↗	61,2

Font: TGSS, SOIB, OTIB

¹ Afiliats als règims general, d'autònoms, i als règims especials agrari, de la mar i de la llar de la Seguretat Social. No inclou afiliats a MUFACE i ISFAS ni règims especials menors de la Seguretat Social

Les dades d'afiliació presenten el mes d'octubre un increment interanual del 16,7%, el major increment d'ocupació de totes les comunitats autònomes per quart mes consecutiu. En comparació, en el conjunt d'Espanya l'afiliació creix en un 3,7%. Aquestes dades confirmen que s'ha donat un allargament de la temporada turística i el manteniment de l'activat durant el mes d'octubre. A més, la caiguda intermensual de l'octubre ha estat més suau que de costum. Aquest fet també es reafirma amb el nombre de treballadors protegits per ERTO, que ha baixat fins a les 8.904 persones a l'octubre, la xifra més baixa des de l'inici de la pandèmia. Pel que fa a les persones desocupades, segons la darrera dada disponible (octubre), són 51.939, un 36,4% menys que en el mateix mes del 2020 i la taxa d'atur administratiu se situa en el 9,4%.

Les hores efectives treballades pel conjunt dels ocupats del tercer trimestre pugen un 16,8% interanual, al mateix ritme que les hores treballades pels assalariats (16,5%). L'ocupació, segons dades de l'EPA, també experimenta un increment, tot i que més discret (6,8%). Així, les hores treballades mostren un creixement més intens que l'ocupació. Aquest fet reflecteix la protecció de l'ocupació dels ERTO durant l'estiu

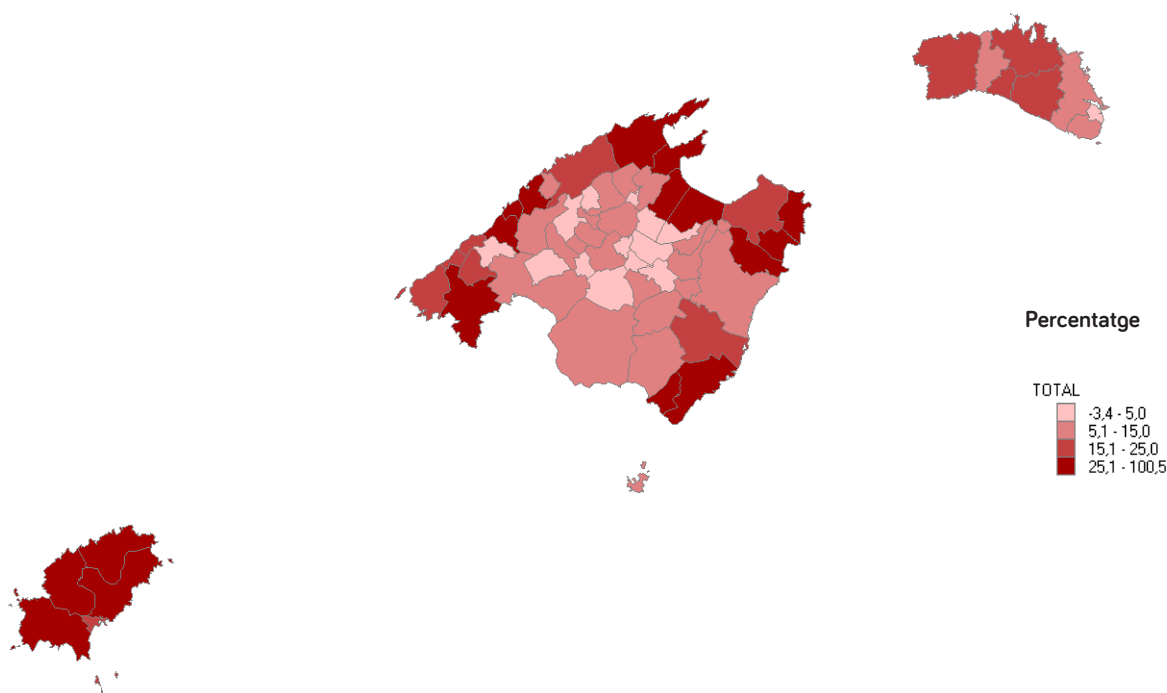
del 2020, quan es va mantenir l'ocupació (el treballador continua d'alta a l'empresa) però sense treballar o treballant menys hores (per això pugen molt més les hores treballades). L'Enquesta trimestral de costos laborals ofereix la mitjana d'hores efectives treballades i, en el segon trimestre del 2021 a les Illes Balears, s'han treballat 124,9 hores, un 42,7% més que fa un any. Aquesta xifra se situa per sota les hores del conjunt nacional (127,6 hores). Aquest fort increment s'emmarca dins el context d'una major reactivació econòmica. La diferència amb la regió amb el major nombre d'hores efectives, que és Madrid, és de 8,3 hores. Pel que fa al tipus de jornada, la de temps complet a les Illes Balears suma 140,1 hores, també per sota les hores del conjunt d'Espanya (142,5 hores). D'altra banda, la jornada a temps parcial de les Illes Balears és la més alta per comunitats autònomes, amb 84,5 hores, de manera que es treballen 16,4 hores més a temps parcial que a al País Basc (68,1 hores). Per sectors, el que mostra la jornada més llarga és el de la construcció (149,5 hores), seguit del de la indústria (137,5 hores) i el dels serveis (120,7 hores). En termes interanuals, tots els sectors econòmics experimenten un increment en el nombre d'hores treballades, si bé destaca en els serveis (49,4%), seguit per la indústria (24,8%) i per la construcció (12,0%).

El perfil de les persones en atur del mes d'octubre mostra un descens interanual superior entre els homes (-39,8%) que entre les dones (-33,5%), si bé es manté una distribució semblant a la de mesos enrere: el 56,1% dels aturats són dones i el 43,9% restant són homes. Per edat, tots ells disminueixen les xifres d'atur de manera considerable, sobretot entre el grup de joves, que baixa l'atur respecte de fa un any en un -60,6%. El segueix el grup de 25 a 54 anys (el grup més nombrós) amb una reducció del -37,2%; mentre que el de majors de 54 anys mostren la caiguda més suau (-14,0%). Pel que fa a la nacionalitat, tots els grups perden aturats, especialment els estrangers, tant els comunitaris com els no comunitaris (-53,0% i -43,4%, respectivament); però també els espanyols (-32,6%).

Les persones que duen més de 12 mesos en demanda d'ocupació al SOIB sumen en el mes d'octubre 21.649 persones. En termes interanuals, han caigut un -7,2%, per primera vegada després de 18 mesos consecutius a l'alça. Un 33,3% del total d'aturats de les Illes Balears del mes d'octubre no tenen estudis o tenen com a màxim estudis primaris.

Quant a l'atur, el mes d'octubre tots els sectors redueixen el nombre de persones desocupades. Els majors descensos interanuals es donen al sector terciari (-36,8%). El segueixen amb descensos similars l'agricultura (-32,6%), la indústria (-32,1%) i la construcció (-31,9%). Dins dels serveis, l'activitat amb el major descens de la desocupació, és l'hostaleria amb un -47,2 % menys que un any ençà, seguida del comerç (-35,8%) i dels altres serveis (-29,2%). D'altra banda, el col·lectiu sense ocupació anterior redueix també les seves xifres (-44,2%).

Gràfic 17. Variació interanual (%) de l'afiliació a la seguretat social. Octubre 2021.

Font: OTIB i SOIB

La reactivació econòmica també es tradueix en una caiguda destacada del nombre de persones en expedient temporal d'ocupació (ERTO), que durant aquests mesos de restriccions han mostrat un efecte protector de l'ocupació. El pes dels treballadors en ERTO respecte al total de l'afiliació ha anat disminuint des del començament de l'any a mida que augmentava l'activitat, fins arribar el mes d'octubre a l'1,8%. Segons la darrera dada disponible, el nombre de persones en expedient d'ocupació l'octubre és de 8.904, segons les dades de TGSS, la xifra més baixa des de la posada en marxa de la mesura.

Els nous contractes registrats al SOIB el mes d'octubre del 2021 són 34.268, que representen un 72,3% més que el mateix mes del 2020. A Espanya el nombre de contractes signats també experimenta un

increment del 22,0%. D'acord amb el tipus de contracte, augmenta tant la contractació de caire temporal (76,7%), com la de caire indefinit (53,4%). Amb tot, el mes d'octubre el pes de la contractació indefinida de l'arxipèlag supera de nou la mitjana espanyola (16,8 % i 10,5 %, respectivament) i se situa com la segona comunitat amb el major percentatge de contractació indefinida. La distribució sectorial també fa palès l'increment de l'activitat turística, que ha provocat l'augment destacat de la contractació als serveis. En detall, la contractació del desè mes de l'any creix més intensament als serveis (94,3 %), seguits de la indústria (26,9 %), i la construcció (3,7%). En canvi, cau la contractació a l'agricultura (-8,8 %). Pel que fa a la distribució dins dels serveis, lidera amb escreix aquest augment l'hostaleria (225,6 %), seguida pels altres serveis (62,4%) i, en darrer lloc, pel comerç (61,8 %).

Taula 45. Indicadors del mercat laboral per illes

		Darrera dada	Var. Interanual (%)	Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)	
Població activa¹	octubre	550.503	7,7	↗	2,1
Mallorca	octubre	443.426	6,8	→	1,2
Menorca	octubre	35.275	4,7	↗	4,2
Eivissa	octubre	67.534	14,9	↗	10,5
Formentera	octubre	4.268	16,1	↗	7,2
Afiliats a la Seguretat Social²	octubre	501.120	16,1	↗	6,5
Mallorca	octubre	402.142	14,6	↗	5,3
Menorca	octubre	30.973	12,5	↗	10,6
Eivissa	octubre	61.492	28,7	↗	20,7
Formentera	octubre	3.957	24,5	↗	18,0
Afiliats a la Seguretat Social EJC³	3r trim	383.189	8,5	↘	-5,7
Mallorca	3r trim	304.141	6,8	↘	-3,9
Menorca	3r trim	21.939	5,1	↗	3,6
Eivissa	3r trim	52.271	20,9	↗	15,2
Formentera	3r trim	3.871	17,6	↗	4,1
Aturats registrats	octubre	51.939	-36,4	↘	-33,5
Mallorca	octubre	41.284	-35,6	↘	-32,5
Menorca	octubre	4.302	-30,1	↘	-29,7
Eivissa	octubre	6.042	-45,0	↘	-43,8
Formentera	octubre	311	-37,6	↘	-39,9
Taxa d'atur registrat (%)⁴	octubre	9,4	-6,5	↘	-6,2
Mallorca	octubre	9,3	-6,1	↘	-4,4
Menorca	octubre	12,2	-6,1	↘	-5,4
Eivissa	octubre	8,9	-9,8	↘	-8,3
Formentera	octubre	7,3	-6,3	↘	-5,3
Contractes registrats	octubre	34.268	72,3	↗	66,4
Mallorca	octubre	27.387	75,8	↗	82,4
Menorca	octubre	2.124	59,2	↗	35,8
Eivissa	octubre	4.494	61,7	↗	52,0
Formentera	octubre	263	32,2	→	-1,2

Font: TGSS, SOIB, OTIB, lbestat

¹ Població activa = aturats + afiliats del mateix mes

² Afiliats als règims general, d'autònoms, i als règims especials agrari, de la mar i de la llar de la Seguretat Social. No inclou afiliats a MUFACE i ISFAS ni règims especials menors de la Seguretat Social

³ Afiliacions al Règim General de la Seguretat Social en Equivalència a Jornada Completa

⁴ Taxa d'atur calculada a partir de l'atur registrat i la població activa. Variació com a diferència de punts percentuals respecte del mateix mes de l'any anterior

El darrer dia del mes d'octubre del 2021 es comptabilitzen un total de 501.120 persones afiliades a la Seguretat Social a les Illes Balears, un 16,1% més que fa un any. A totes les comunitats autònomes l'afiliació creix, i de forma més significativa a les Illes, per sobre el conjunt d'Espanya (3,8%). Creix l'afiliació en termes interanuals a tots els règims, i sobretot en el règim del mar (25,0%) i en el general (19,7%). Quant al perfil i pel que fa al gènere dels treballadors, l'increment interanual del mes d'octubre és més intens entre les dones (18,0%) que entre els homes (14,5%). El pes de l'afiliació per sexe de l'octubre és d'un 53,1% pels homes i d'un 46,9% per les dones. Per edat, totes les grans franges d'edat guanyen afiliats. Lidera l'augment el grup més jove, menors de 25 anys (38,3%), seguit pel grup de majors de 55 anys (17,2%), i el d'entre 25 i 54 anys (14,4%). Per nacionalitat, el grup d'estrangers no comunitaris és el que presenta un major creixement d'afiliats el mes d'octubre (29,8%). El mapa mostra la variació interanual de l'afiliació a l'octubre del 2021. S'observa com a Mallorca els municipis costaners presenten l'increment més elevat de treballadors d'alta a la Seguretat Social, que s'explica sobretot per l'allargament de la temporada turística: Son Servera (100,5%), Alcúdia (80,0%) o Santa Margalida (73,8%). A Eivissa, tots els municipis presenten alts increments d'afiliació i sobretot a Sant Joan de Labritja (68,7%). Finalment, a Menorca destaca el Migjorn Gran (22,6%) i Es Mercadal (21,1%). En canvi, les variacions més petites es localitzen als municipis de l'interior de Mallorca: Santa Eugènia (-3,4%), Mancor (0,0%) o Maria de la Salut (2,1%).

LA TAXA D'ATUR DEL MES D'OCTUBRE ASSELEIX EL 9,4%, 6,5 P.P. MENYS QUE UN ANY ENRERE

Les xifres d'atur per illes del mes d'octubre mostren un descens interanual a totes. Lideren el decreixement les Pitiüses: Eivissa (-45,0%) i Formentera (-37,6%), seguides de Mallorca (-35,6%) i Menorca (-30,1%). Respecte de la taxa d'atur, aquesta assoleix el 9,2% de la població activa registrada en el conjunt de les Illes Balears a l'octubre, que representa 6,5 p.p. menys que ara fa un any. Concretament, la taxa assoleix valors diferents per illes i oscil·la, de major a menor resultat, entre el 12,2% de Menorca i el 7,3% de Formentera. Se situa en el 9,3% a Mallorca i en el 8,9% a Eivissa. Respecte de l'any anterior es donen caigudes significatives de la taxa d'atur, sobretot a Eivissa (-9,8 p.p.).

La distribució de la contractació per illa mostra el fort increment experimentat a tot l'arxipèlag, consegüent amb l'augment de l'activitat. Destaca l'augment de Mallorca (75,8%), seguida d'Eivissa (61,7%) Menorca (59,2%), i Formentera (32,2%). Per sectors i illa, pràcticament tots experimenten increments a l'octubre, excepte l'agricultura (-23,7%) i la construcció (-0,3%) a Mallorca. L'augment de la contractació per illa destaca en l'hostaleria a totes les illes, especialment a Mallorca (256,0%), seguida Menorca (187,3%), Eivissa (155,1%) i Formentera (83,3%).

L'afiliació a la Seguretat Social a darrer dia del mes d'octubre del 2021 mostra increments a totes les illes, i sobretot a les Pitiüses: Eivissa (28,7%) i Formentera (24,5%). Tanmateix, els increments de Mallorca (14,6%) i Menorca (12,5%) són també importants. Segons les darreres dades de l'IBESTAT, el nombre de llocs de feina equivalents a temps complet del tercer trimestre del 2021 puja un 8,5% en el conjunt de les Illes Balears respecte al tercer trimestre del 2020. Per illes, lidera l'increment novament les Pitiüses.

3 Costs laborals

Taula 46. Cost i jornada laboral

Illes Balears	Darrera dada		Var. interanual (%)	Cicle-tendència Tt _{t-12} (%)
Cost total per assalariat i mes (€)	2n trim	2.458,9	30,0	↘ -2,6
Cost laboral per hora efectiva (€)	2n trim	19,7	-9,0	↗ 2,2
Indústria i energia	2n trim	19,5	-5,8	→ -0,6
Construcció	2n trim	17,7	-4,4	→ 0,7
Serveis	2n trim	20,0	-10,2	→ 1,8
Índex de costos laborals de les Illes Balears (ICLIB)	2n trim	112,3	-9,3	↗ 2,0
ICLIB corregit d'efectes estacionals i de calendari	2n trim	113,5	-4,8	↘ -2,9
Cost salarial total	2n trim	113,9	-3,0	→ -1,8
Cost salarial (T. Complet)	2n trim	114,1	-5,0	→ 1,0
Cost salarial (T. Parcial)	2n trim	112,4	8,2	↗ 3,6
Indústria	2n trim	104,7	-1,4	→ 0,4
Construcció	2n trim	106,8	-3,7	→ 0,8
Serveis	2n trim	115,0	-3,1	↘ -2,2
Altres costos	2n trim	107,8	-23,9	→ 1,6
Hores efectives per assalariat / mes	2n trim	124,9	42,7	↘ -5,7
Indústria i energia	2n trim	137,5	24,8	↘ -2,4
Construcció	2n trim	149,5	12,0	→ -0,8
Serveis	2n trim	120,7	49,4	↘ -5,8
Increment salarial pactat en convenis (%)	octubre	2,9	2,0	↗ -

Font: INE, MTMSS

El cost laboral per treballador del segon trimestre de 2021 és de 2.458,9 € de mitjana a les Illes Balears, segons l'Enquesta trimestral de cost laboral que presenta l'INE, xifra que representa un 30,0% més que en el mateix trimestre de l'any 2020. S'ha de tenir en compte que el comparat amb les dades del segon trimestre de 2020, que es varen veure afectades per les conseqüències de la pandèmia i les restriccions a l'activitat econòmica, a part de tots els treballadors que es trobaven en situació d'ERTO. A Espanya, el cost se situa per sobre aquest valor, amb 2.766,4 €, que en aquest cas ha experimentat un augment d'un 13,2% interanual. El cost del segon trimestre de l'any s'ha incrementat a totes les comunitats autònomes i de forma més significativa a les Illes Balears (30,0%), la Comunitat Valenciana (18,4%) i Canàries (18,2%). La regió amb el cost més alt (Madrid) supera el cost laboral de les Illes Balears en 839,8 €, mentre que les Illes Balears superen les Canàries (el cost més baix) en 346,9 €.

EL COST LABORAL PER TREBALLADOR (ICLIB DESESTACIONALITZAT) CAU UN 4,8% A LES ILLES BALEARS EN EL SEGON TRIMESTRE DE 2021

L'índex de costos laborals de les Illes Balears (ICLIB) mostra els costos laborals corregits de l'efecte composició sectorial i per tipus de jornada. L'ICLIB del segon trimestre de 2021 ha experimentat un descens interanual del -9,3%, que, si s'analitza corregit a més d'efectes estacionals

i de calendari, se situa en el -4,8%. Pel que fa al cost salarial del segon trimestre de 2021, aquest cau un -3,0%, descens que es produeix en tots els sectors i sobretot en la construcció (-3,7%), seguit dels serveis (-3,1%) i la indústria (-1,4%). Per tipus de jornada, els treballadors a jornada completa han experimentat un descens del cost salarial per hora efectiva (-5,0%), mentre que entre els treballadors a temps parcial es produeix un increment del cost salarial (8,2%).

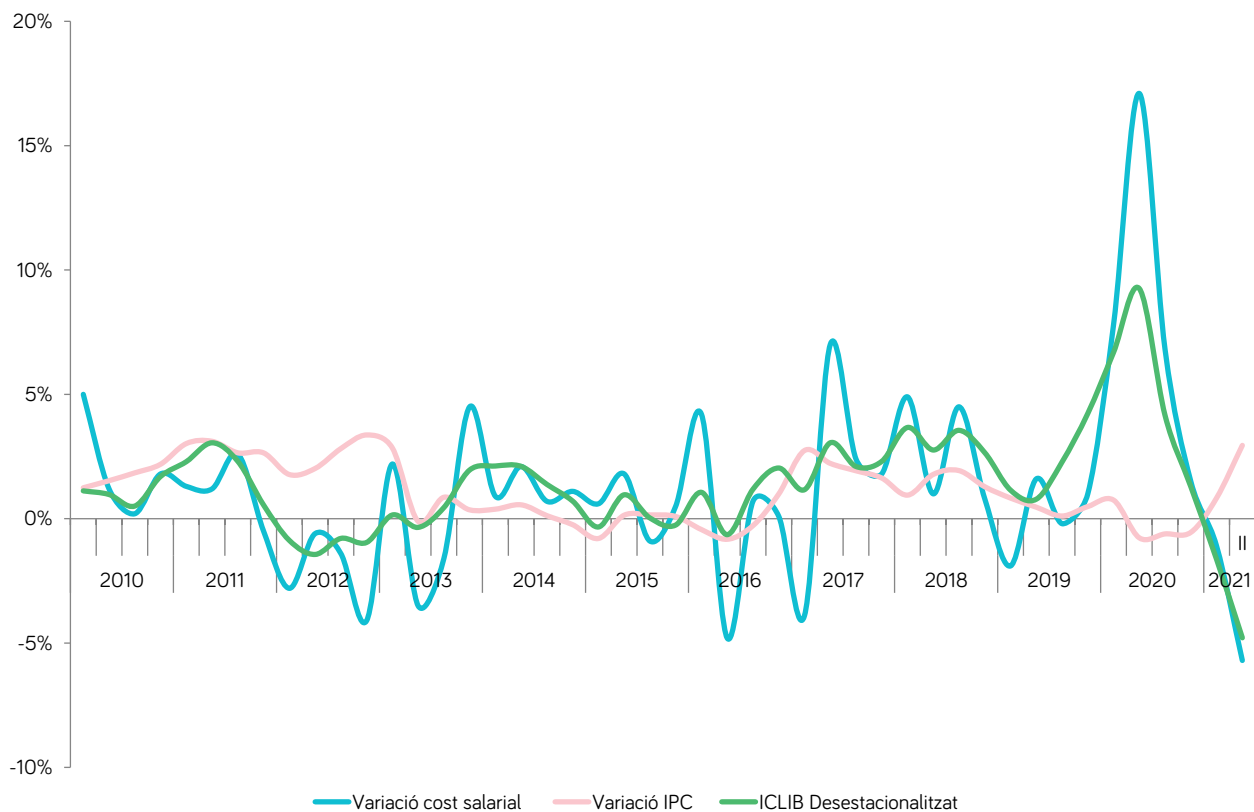
En el cost laboral s'inclouen les cotitzacions obligatòries, les prestacions socials, les indemnitzacions i el cost salarial. Aquest darrer assoleix els 1.846,7 € en el segon trimestre de 2021 i suposa el 75,1% del cost laboral total. Ha experimentat un increment del 34,5% respecte d'ara fa un any. Habitualment, el cost salarial de la indústria sol ser el més elevat dels sectors principals i, en aquest segon trimestre de 2021, assoleix els 1.989,0 €, un 18,7% més en termes interanuals. El segueix el sector de la construcció, amb 1.894 €, que mostra un increment del 8,0%. Finalment, el sector dels serveis assoleix un cost de 1.830,2 € i és el sector que experimenta el major augment interanual (39,7%).

En el segon trimestre de 2021 el cost laboral per hora efectiva treballada és de 19,7 €, que és un -9,0% menys que fa un any. En comparació amb la resta de comunitats autònomes, les Illes Balears presenten l'onzè cost laboral per hora efectiva més alt, 5,6 € per sota del País Basc, que

encapçala la llista (25,3 €). En termes interanuals, en el segon trimestre totes les regions han vist reduït el cost per hora, i especialment el País Basc (-9,0 %) i les Illes Balears (-9,0 %). En l'àmbit sectorial, respecte dels valors d'ara fa un any, cau el cost laboral per hora efectiva treballada en tots els sectors, sobretot en els serveis (-10,2%), que assoleixen un cost de 20,0 €, que els situen com la branca amb el cost per hora més elevat en el segon trimestre. Per la seva banda, cau el cost per hora en la indústria (-5,8%) i se situa el cost laboral en 19,5 €. Finalment, la construcció, que també baixa interanualment (-4,4%) i presenta un cost de 17,7 €.

Quant als convenis col·lectius, l'augment salarial pactat en convenis a les Illes Balears, segons l'estadística de convenis fins a l'octubre de 2021, recull un creixement del 2,9%, bastant per sobre el del conjunt nacional, que és de l'1,6%. Fins al desè mes de 2021, se signen a les Illes Balears un total de 29 convenis, tres menys que en el mateix període de 2020. Dels 29 convenis, 21 són d'empresa i afecten 2.800 treballadors, i els altres vuit corresponen a altres àmbits i afecten 150.342 treballadors. A Espanya el nombre de convenis signats decreix (253 menys), fins a arribar als 2.603 l'octubre de 2021, així com el nombre de treballadors afectats, que disminueix en un -10,7%.

Gràfic 18. Incrementos salarials i inflació a les Illes Balears

Font: INE, Ibestat i elaboració

4 Accidents de Treball

Taula 47. Accidents de treball

Illes Balears	Darrera dada		Var.interanual (%)
Total accidents de treball	octubre 20-setembre 21	15.631	7,7
Índex d'incidència del total d'accidents ¹	octubre 20-setembre 21	3.371,9	8,9
Accidents lleus	octubre 20-setembre 21	3.354,7	8,9
Accidents greus	octubre 20-setembre 21	15,3	-3,0
Accidents mortals	octubre 20-setembre 21	1,5	135,9
Indústria	octubre 20-setembre 21	7.279,7	-3,5
Construcció	octubre 20-setembre 21	10.505,6	2,3
Serveis	octubre 20-setembre 21	3.212,6	15,0
Mallorca ²	octubre 20-setembre 21	4.176,5	7,6
Menorca ²	octubre 20-setembre 21	4.829,8	10,2
Pitiüses ²	octubre 20-setembre 21	5.346,7	17,8

Font: Direcció General de Treball, i Salut Laboral, TGSS

¹ L'índex d'incidència es calcula com la relació entre el nombre d'accidents de treball en jornada per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes

² No es disposa del nombre de persones amb les contingències cobertes per illes, raó per la qual es presenta una aproximació amb els treballadors d'alta al règim general de la Seguretat Social

Les dades provisionals de la Direcció General de Treball i Salut Laboral mostren un índex d'incidència de 3.371,9 incidències en el període dels dotze mesos compresos entre octubre del 2020 i el setembre del 2021. Per tant, han patit un accident laboral 3.372 persones per cada 100.000 treballadors amb les contingències cobertes. Respecte del valor d'ara fa un any l'índex creix un 8,9%. La reactivació econòmica explica part d'aquest increment de la sinistralitat laboral, després de l'aturada o disminució de l'activitat econòmica durant gran part de l'any 2020.

Segons el tipus d'accident, pràcticament la totalitat són de caràcter lleu (99,5%), el 0,5% són greus i el 0,05% són mortals (7 accidents). En termes interanuals, respecte del mateix període de fa un any, es dona un increment sobretot entre els accidents mortals (pel fet de passar de 3 a 7), seguits dels lleus (7,7%). En canvi, cauen els accidents de caire greu (-4,1%).

PUJA L'ÍNDEX D'INCIDÈNCIA EN EL PERÍODE COMPRES ENTRE OCTUBRE DEL 2020 I SETEMBRE DEL 2021

La distribució sectorial en aquest període és la següent: l'agricultura registra 305 accidents (el 2,0% del total), la indústria 1.590 sinistres (el 10,2%), la

construcció 3.953 (el 25,3%) i la resta s'han donat al sector terciari (9.783 accidents, el 62,6%). Pel que fa als índexs d'incidència, el més elevat es troba, de manera habitual, a la construcció (10.505,6 incidències), seguit per la indústria (7.279,7), mentre que el més baix es correspon amb els serveis (3.212,6). La variació interanual de la xifra d'accidents durant la jornada de treball mostra increments de la sinistralitat a tots els sectors, tret de la indústria (-5,8%), i especialment als serveis (12,6%), per ser l'activitat econòmica que havia tengut una major frenada i s'ha reactivat en el 2021, seguit de l'agricultura (4,1%) i la construcció (2,9%).

Per illa, Mallorca, com a illa major, concentra la major part dels accidents registrats (12.075 accidents), que representen el 77,3% del conjunt de l'arxipèlag. La segueixen en volum les Pitiüses, que, amb 2.373 sinistres, representa un pes del 13,2%. Finalment, Menorca amb 1.050 accidents, concentra el 6,7% restant. En comparació amb el mateix període d'un any abans, augmenten els accidents, especialment a les Pitiüses (19,3%) i Menorca (12,5%), i més lleugerament a Mallorca (4,7%). L'índex d'incidència per illes mostra el resultat més alt a les Pitiüses amb un valor de 5.346,7 sinistres per cada 100.000 afiliats amb les contingències cobertes. Les segueixen Menorca (4.829,8) i Mallorca (4.176,5).

Índex de taules i gràfics

Índex taules

- Taula 1. Perspectives de l'economia balear
- Taula 2. Indicadors internacionals
- Taula 3. Previsions internacionals per al 2021
- Taula 4. Producte interior brut a preus de mercat i els seus components (Taxas de variació interanual).
- Taula 5. Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola (Escenari 2)
- Taula 6. Evolució de l'economia balear
- Taula 7. Indicadors de Mallorca
- Taula 8. Indicadors de Menorca
- Taula 9. Indicadors de Pitiüses
- Taula 10. Indicadors d'Eivissa
- Taula 11. Indicadors de Formentera
- Taula 12. Creixement del VAB de l'agricultura, la ramaderia i la pesca
- Taula 13. Afiliació a la Seguretat Social en l'agricultura
- Taula 14. Indicadors de l'agricultura
- Taula 15. Indicadors de la ramaderia
- Taula 16. Afiliació a la Seguretat Social en el sector pesquer
- Taula 17. Indicadors de producció pesquera, tercer trimestre 2021
- Taula 18. Creixement del VAB de la indústria i l'energia a les Illes Balears
- Taula 19. Indicadors de la indústria i l'energia
- Taula 20. Creixement del VAB de la construcció a les Illes Balears
- Taula 21. Indicadors de la construcció
- Taula 22. Indicadors avançats de la construcció
- Taula 23. Creixement del VAB del sector serveis a les Illes Balears
- Taula 24. Indicadors dels serveis
- Taula 25. Indicadors del comerç
- Taula 26. Pernoctacions a establiments turístics
- Taula 27. Viatgers a establiments turístics
- Taula 28. Estada mitjana a establiments turístics
- Taula 29. Turistes arribats a les Illes Balears per país de residència
- Taula 30. Afiliats a la Seguretat Social al transport i comunicacions
- Taula 31. Passatgers arribats via aèria segons origen de vol
- Taula 32. Trànsit de passatgers arribats per via marítima
- Taula 33. Transport de mercaderies. Tones embarcades i desembarcades
- Taula 34. Indicadors de mediació financera
- Taula 35. Ocupats en altres serveis
- Taula 36. Empreses de les Illes Balears
- Taula 37. Evolució de l'IPC gener 2021 (Base 2016)
- Taula 38. Indicadors de consum
- Taula 39. Enquesta de despesa turística (EGATUR)
- Taula 40. Compres i disposició d'efectiu realitzades amb tarjeta segons residència del titular
- Taula 41. Indicadors d'inversió
- Taula 42. Comerç internacional de béns, Illes Balears i Espanya
- Taula 43. Indicadors d'ocupació i atur (Illes Balears, Espanya i UE-28)
- Taula 44. Indicadors del mercat laboral a les Illes Balears
- Taula 45. Indicadors del mercat laboral per illes
- Taula 46. Cost i jornada laboral
- Taula 47. Accidents de treball

Índex gràfics

Gràfic 1. Variació interanual del Producte Interior Brut

Gràfic 2. Evolució del PIB dels EUA, el Japó i la zona euro (variació interanual ajustada d'estacionalitat)

Gràfic 3. Variació interanual del preu barril Brent i inflació a la zona euro

Gràfic 4. Evolució del tipus de canvi de l'euro

Gràfic 5. Evolució del PIB de països europeus (variació interanual ajustada d'estacionalitat)

Gràfic 6. Evolució del VAB de les Illes Balears per sectors

Gràfic 7. Evolució del VAB per illes

Gràfic 8. Energia elèctrica mensual demandada a les Illes Balears (GWh)

Gràfic 9. Pernotacions i viatgers a hotels de les Illes Balears.

Gràfic 10. Variació interanual dels preus hotelers a les Illes

Balears (gener 2012 a maig 2021)

Gràfic 11. Variació interanual de l'IPC de restaurants

Gràfic 12. Passatgers arribats a les Illes Balears per via aèria segons origen de vol. Variació (%) acumulat gener-octubre.

Gràfic 13. Passatgers arribats per via aèria per illes. Variació de l'acumulat gener-octubre

Gràfic 14. Evolució dels tipus d'interès i hipoteques

Gràfic 15. Variació interanual de l'Índex de Preus de Consum

Gràfic 16. Consum i preu dels carburants de l'automoció (benzina 95 i gasoil A) a les Illes Balears

Gràfic 17. Variació interanual (%) de l'afiliació a la seguretat social. Octubre 2021.

Notes i abreviatures. Agraïments

Notes

Els percentatges de variació es refereixen a la diferència entre el període esmentat d'enguany i el mateix període de l'any passat, excepte quan es diu expressament una altra cosa.

Data de tancament: 24 de novembre de 2021

Abreviatures i sigles

Ttt-k (%): variació interanual del component tendència-cicle calculat segons el programa Tramo-Seats.

N. d.: no disponible.

AP: Administració pública.

ISFLSL: institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

FBCF: formació bruta de capital fix.

MUFACE: mutualitat general de funcionaris.

ISFAS: Institut Social de les Forces Armades.

DGMEiO: Direcció General de Model Econòmic i Ocupació.

Altres fonts emprades

BCE: Banc Central Europeu

BE: Banc d'Espanya

BEA: Oficina d'Anàlisi Econòmica. Departament de Comerç (Estats Units)

CIS: Centre d'Investigacions Sociològiques

Comissió Europea

Consell Superior de Cambres de Comerç d'Espanya

Destatis: Oficina Federal d'Estadística (Alemanya)

EIA: US Energy Information Administration

Eurostat: Oficina d'Estadística de la Unió Europea

FMI: Fons Monetari Internacional

HM Treasury (Regne Unit)

INSEE: Institut Nacional de l'Estadística i dels Estudis Econòmics (França)

Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

Mercapalma. Mercados Centrales de Abastecimiento de Palma de Mallorca, SA

Ministeri d'Economia i Empresa.

Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme.

Ministeri de Treball i Economia Social.

Ministerio d'Ocupació i Seguretat Social.

Ministeri de Foment

Ministeri d'Hisenda

OCDE: Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic

Oficina Nacional d'Estadística (Xina)

OTIB: Observatori del Treball de les Illes Balears

UK Statistics Authority (Regne Unit)

Agraïments

AENA – Aeroport d'Eivissa

AENA – Aeroport de Maó

AENA – Aeroport de Palma

APB: Autoritat Portuària de les Balears. Ministeri de Foment

ANFAC: Associació Espanyola de Fabricants d'Automòbils i Camions

AETIB: Agència de Turisme de les Illes Balears

COAIB: Col·legi Oficial d'Arquitectes de les Illes Balears
CLH: Compañía Logística de Hidrocarburos. Palma
DGT: Direcció General de Trànsit. Ministeri d'Interior
Sistema de Tarjetas y Medios de Pago, S.A.
Ibestat: Institut d'estadística de les Illes Balears
INE: Institut Nacional d'Estadística
Oficemen: Agrupació de Fabricants de Ciment d'Espanya
Ports de Balears
REE: Red Eléctrica de España
SOIB: Servei d'Ocupació de les Illes Balears. Conselleria de Treball, Comerç i Indústria.
TGSS: Tresoreria General de la Seguretat Social

Persones

Antoni M. Grau Jofre (Direcció General de Pesca i Medi Marí)

G CONSELLERIA
O MODEL ECONÒMIC,
I TURISME I TREBALL
B
/

<http://dgeconomia.caib.es>

Unión Europea
Fondo Social Europeo
El FSE invierte en tu futuro